

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

4

динара

БРОЈ

1228

11.7.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

КОМПЛЕТАН
СТРИП

КОРАЛНО
ОСТРВО

KLAS

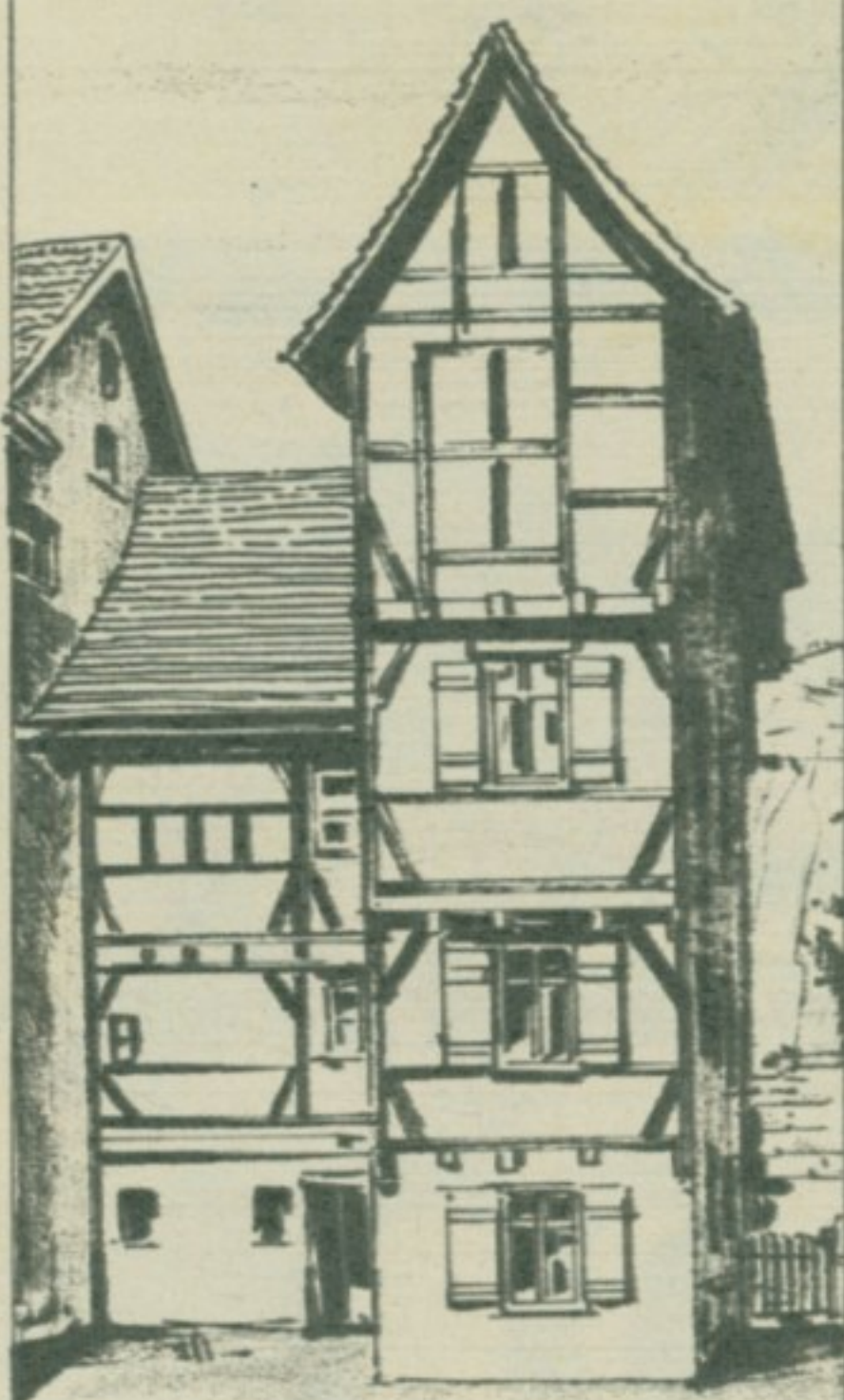
Ripley

Веровати или не!

ПОДУДАРНОСТ

МЕТРО
АЛЕКСАНДЕР
КАМИНГС
(1855-1924)
ИЗ ЛОНДОНА
(ЕНГЛЕСКА)
ЖЕНИО
СЕ
ТРИ ПУТА.
ДЕВОЈАЧКА
ИМЕНА ЊЕТОВИХ
ЖЕНА БИЛА
СУ
ЊЕЈН МЕТРО,
АЛИС
АЛЕКСАНДЕР,
КЛАРА
КАМИНГС.

ОВА КУЉА

У ГАСЛИНГЕНУ
(НЕМАЧКА)
КАО ЗИДОВЕ
НА
ЗАЦЕЛУ
„КОРИСТИ“
СТАРЕ ГРАДСКЕ
ЗИДИНЕ.

Robre

ЕНГЛЕСКЕ КРАЉИЦЕ
ЕЛИЗАБЕТЕ I
ИЗЛОЖЕН У ПАЛАТИ ВАЈТХОЛ
У ЛОНДОНУ
НЕОБЈАШЊИВО ЈЕ ЕКСПЛОДИ-
РАО ДАН У ОЧИ САХРАНЕ.
КОВЧЕГ СЕ РАЗЛЕТЕО
У КОМАДЕ И МОРАО ЈЕ
БИТИ ЗАМЕЊЕН
НОВИМ -
ДОК ЈЕ ЕЛИЗАБЕТИНО
ТЕЛО ОСТАЛО
НЕОШТЕЊЕНО.
(24-III-1603)

ЦИНОВСКА КАМЕНА ПТИЦА

У БЛИЗИНИ ОГРОБИНЕЦА
У ПОЉСКОЈ
ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО
ПРИРОДЕ.

ТОЧКОВИ ВОЛОВСКИХ КОЛА

У НИКАРАГВИ
ОБИЧНО СУ
ИЗ ЈЕДНОГ
КОМАДА
ИСТЕСАНИ ОД СТАБЛА
ГЕНИЗАРО КОЈЕ У ПРЕЧНИКУ
ИМА И ДО 5 МЕТАРА.

ОВДЕ ЛЕЖИ ТЕЛО
ОНАТАНА ФИДЛА*
КОЈИ СЕ САСВИМ
РАШТИМОВАО 30 ЈУНА 1868.

НОДГРОБНИ СПОМЕНИК У ГРИНСБОРОУ (САД)

* ФИДЛ = ВИОЛИНА.

1228/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● један француски техничар
пронашао је пре извесног вре-
мена систем за спасавање у
случају пожара. Овај апарат се
у ствари састоји од еластичне
тканине која је спакована и

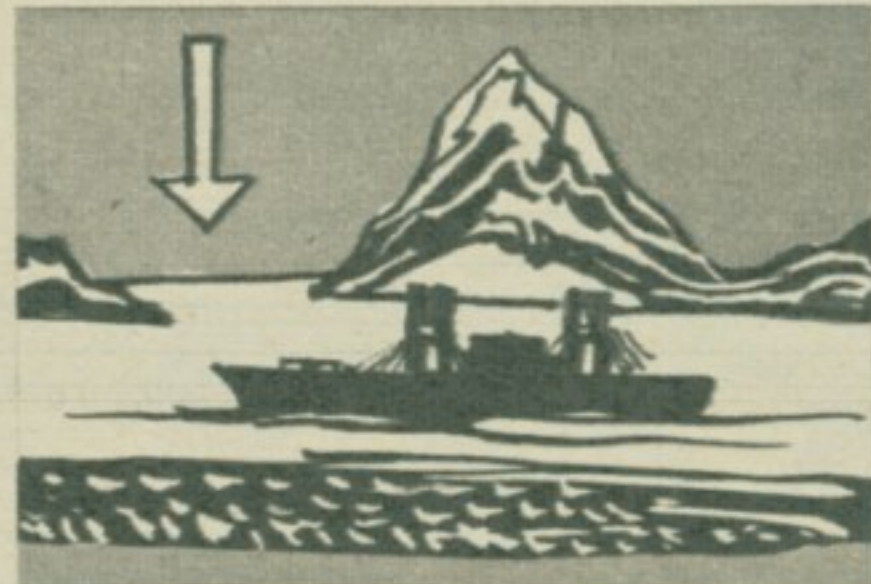
учвршћена за балкон или про-
зор на згради помоћу металног
држача сличног плетеној тор-
би. У случају да избије пожар,
станари се увлаче у те корпе,
одвијају смотуљак и спуштају
навиже. Брзину спуштања по-
дешавају скупљањем или ши-
рењем колена и лактова. Пре-

ма тврђи овог техничара, за
један минут у овим корпама
може да се спусти 35 особа брзи-
ном од 2 метра у секунди.

● чувено буре у којем је, како
се прича, живео прчки филозоф
Диоген (412-323. пре наше ере),
није било буре већ глинене ћуп
од 200 литара.

● најмања ширина Гибралтар-
ског мореуза износи 12,5 кило-
метара.

● и мушкарци могу да певају
сопран. Чувен је био Карло Фа-
ринели (1705-1782), италијан-
ски певач, који је својом коло-
ратуром одушевљавао слушао-
це у Риму, Болоњи, Венецији,
Бечу, Лондону и Мадриду.

● најстарија хрватска књига
за омладину, штампана 1796
године била је „Млађши Робин-
зон“ немачког писца Кампеа, у
преводу Антона Вранића. То је,
у ствари, била немачка прерада
познатог романа Данијела Де-
фоа „Робинзон Крусо“.

● мада је Кеопсова пирамида
сазидана три хиљаде година пре
наше ере, она је и данас нај-
веће грађевинско дело у исто-
рији човечанства. Један енгле-
ски египтолог израчунао је да
би у унутрашњост ове пира-

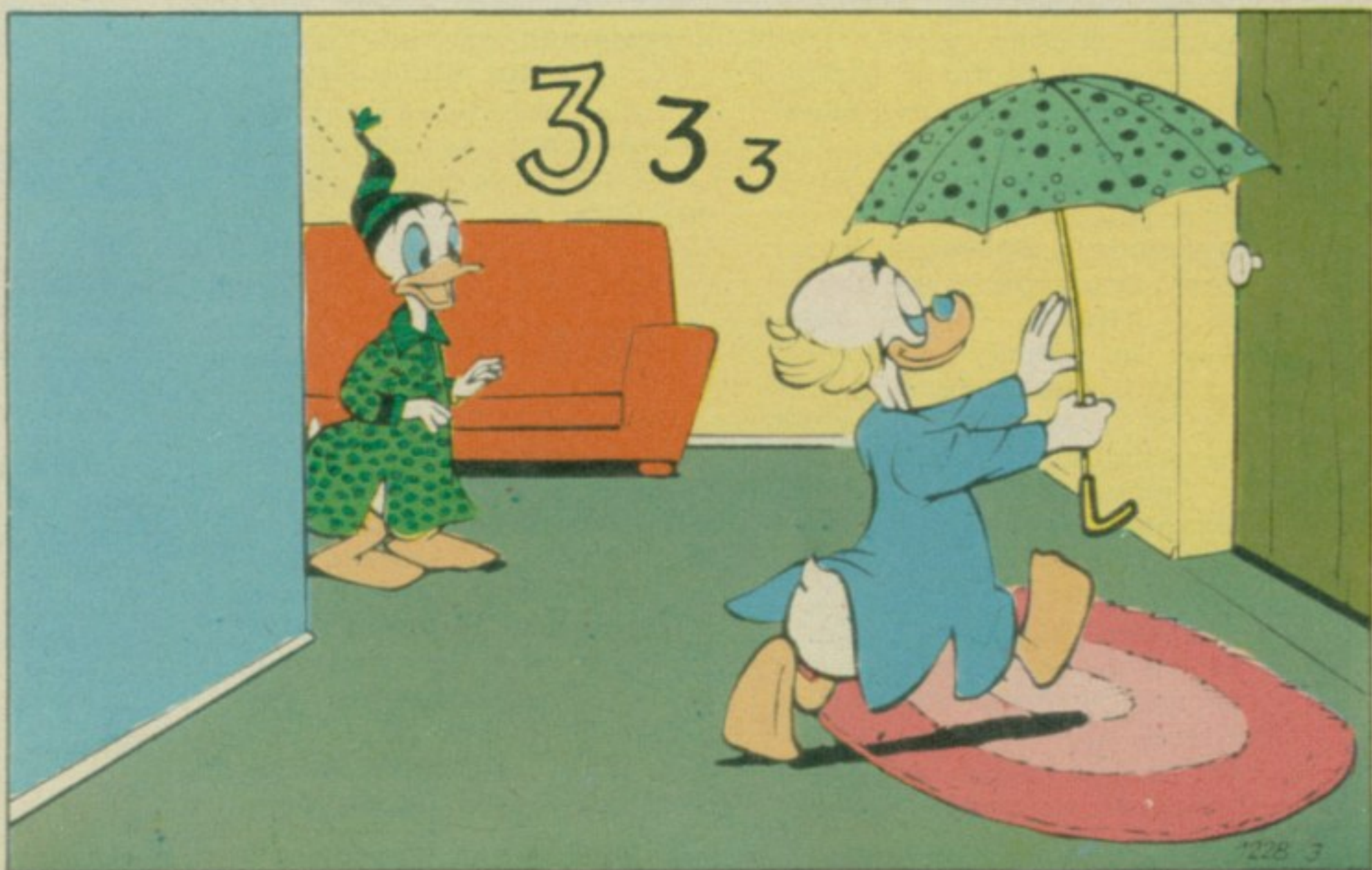
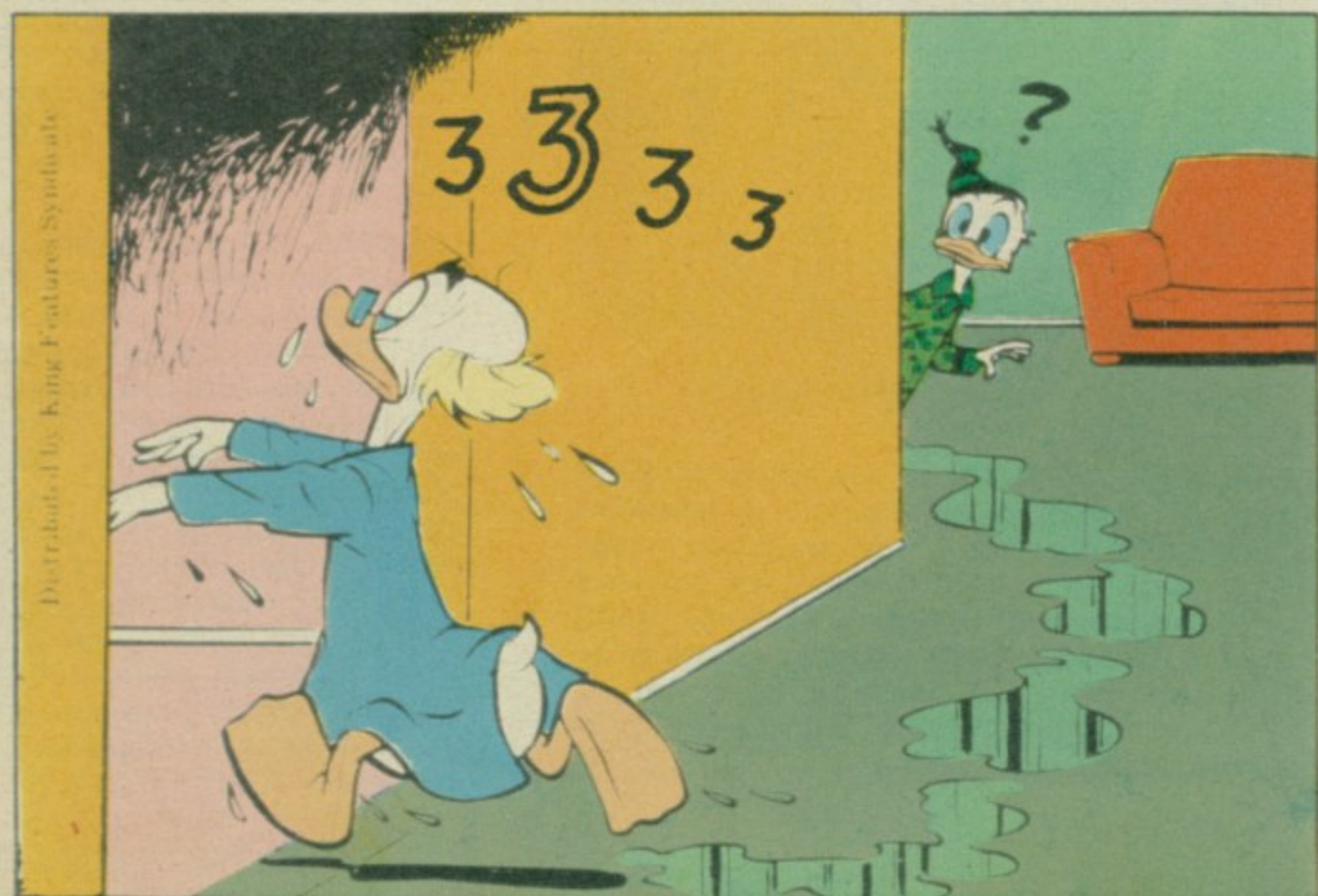
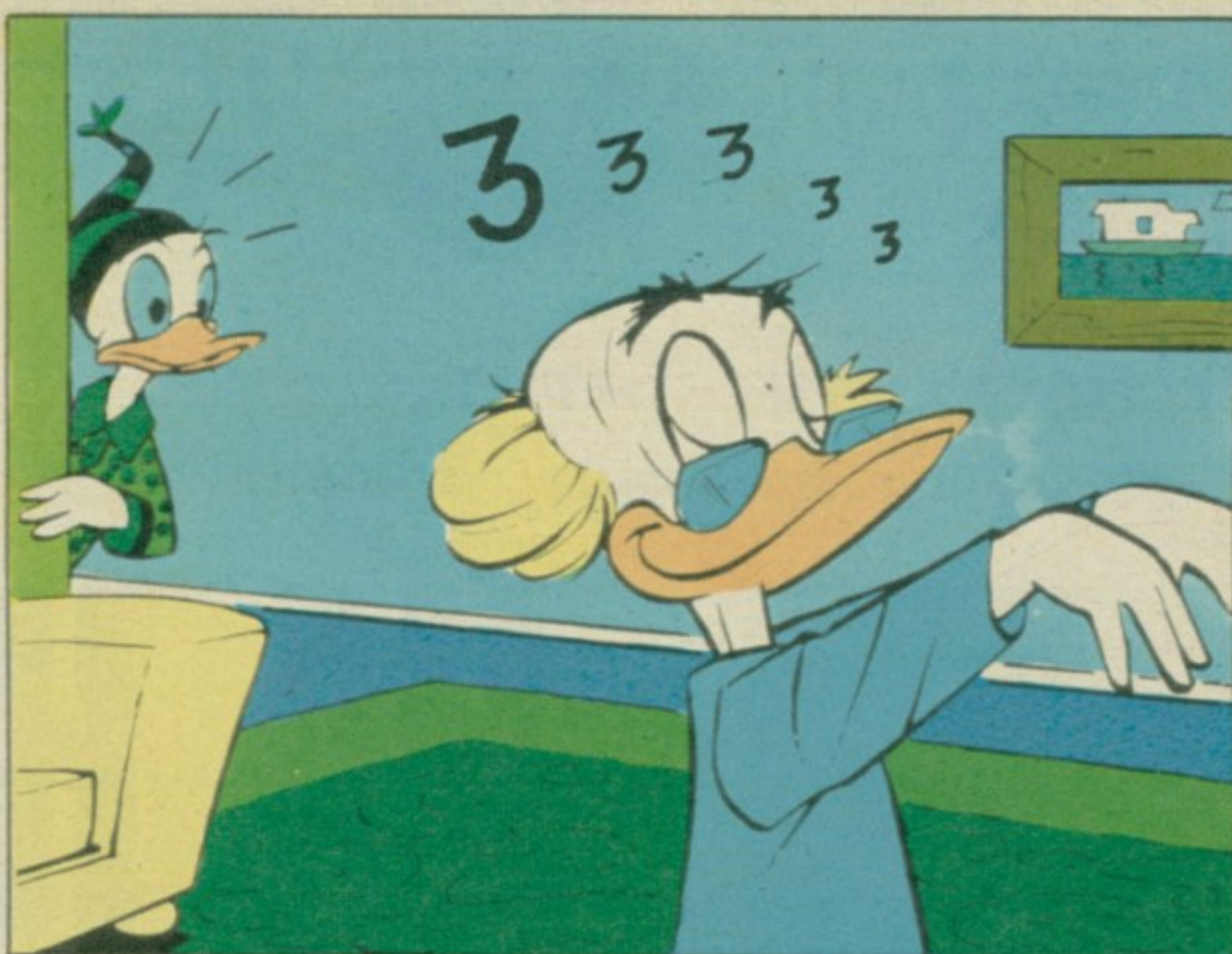
миде могло да стане пет нај-
већих цркава на свету: црква
св. Петра у Риму, катедрале из
Милана и Фиренце, цркве св.
Павла и Вестминстерска опати-
ја из Лондона.

● на острву Маурицијусу, где
су доскора постојала само два
пара птица чегртаљки (Faleo
puntatus) недавно је једна жен-
ка излегла два младунчета.
Птица-чегртаљка иначе је вео-
ма ретка: сматра се да их у
читавом свету нема више од де-
сет парова.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

У ПОТРАЗИ ЗА ПРАДЕДОМ

ВУКАШИН АНТИЋ,
ученик гимназије, Врање

НА КОЊУ У КАФАНУ

Хаџи-Томе је испред улаза поре-
ђао десет лубеница и, из седла,
једним замахом јатагана преполо-
вио их, а онда на запрепашће-
ње свих присутних улетео у крчму!

Нико на свету ваљда
није имао захвал-
нију публику него
што сам ја био мојој баки
Јулки Погачаревић-Ан-
тић кад је причала о оно-
ме шта је некад било, ка-
ко се живело... Гледао
сам је нетремице у очи,
слушао је и само каткад
прекинуо је да ми боље
протумачи и објасни не-
ку реч...

УМЕСТО ХЛЕБА — ПОГАЧА

Породица Погачаревић,
причала је она, најстари-
ја је у Врању и најбога-
тија. Почетком и среди-
ном XIX века они су имали
велика имања: чит-
луке, воденице, ливаде,
њиве, велике куће. По-
реклом су били са Косо-
ва. Наш пра-пра-предак,
родоначелник породице
Погачаревић 'аџи-Риста
(био је на хаџилуку у Је-
русалиму), пребегаво је из
села Гуштерице на Косо-
ву у Врање. Био је тер-
зија по занату. У почет-
ку је ишао од села до се-
ла и шио чохана одела
сељацима. Дошавши тако
у јелно село, вероватно
Раковац, оженио се кћер-
ком богатог сеоског газде.
Одوماо се у Врању и
основао породицу. Како
је имао трговачког духа
геома се брзо обогатио.
Према причању моје ба-
ке, чукун унуке 'аџи-Рис-
тине, у његовој богатој

кући много се полагало
на исхрану, па се доста
често уместо хлеба јела
погача.

— За ручак само по-
гачку, ништа друго! — и-
мао је обичај да каже
'аџи-Риста. И од тада је
добрио надимак „Погачар“.
Његов син Михаило, та-
кође хаџија, још је више
увећао породично богат-
ство оженивши се имућ-
ном девојком са села. Са
њом је имао синове: 'аџи-
Тому, Стојанчета, Васи-
лија, Перу и кћери Ми-
лицу и Лену која је била
глувонема. Кад су браћа
одрасла, раздвојила су се
и оженила. Милица се у-
дала за Митка Стајића,
главног јунака Станкови-
ћеве „Коштана“.

Од све Михаилове деце
несумњиво су по богат-
ству и моћи били најчу-
венији 'аџи-Томе и Сто-
јанче. Они су већ као
своје презиме узели Пога-
чаревић.

ОПАСАН ЧОВЕК

'Аџи-Томе је био прави
патријархални деспот не
само у својој породици
већ и у целом Врању и
оно како га је описао Бо-
ра Станковић у драми
„Коштана“, све је тачно.

Био је строг и прек, сви
су га се плашили, а Тур-
ци му се клањали до зем-
ље. Кад је спавао, нико
га није смео пробудити.

Чак се постављао наро-
чито извешбан момак да
спречи певца да куку-
рикне како не би пробу-
дио 'аџи-Тому који је био
незгодан и кад је испав-
ан!

Имао је и чудан обичај
да улази у кафану на ко-
њу.

Испред механе би по-
ређао десет лубеница и

једним замахом јатагана
преполовио све заједно.
Тај јатаган и данас чува
његова унука, осамдесет-
годишња крепка старица
Цана. Сечиво је још ош-
тро а на њему златним
словима пише: 'Аџи-ТО-
МА 'Аџи-МИХАИЛОВ.
Дршка је од слонове ко-
сти украшена драгим ка-
мењем.

Његов брат Стојанче,
деда моје баке, био је и-
сто тако моћан и богат а-
ли пре свега добре душе.
Није било дана кад он и
његова жена Кана не би
нахранили у мутваку (не-
ка врста споредних про-
сторија) покојег просјака
и сиромаха. Имао је сино-

НЕКАДАШЊИ ЦЕНТАР ВРАЊА С ЧУВЕНОМ
САХАТ-КУЛОМ — На кули је био дат чије се
откуцавање чуло „чак до Бујановце“, како је
говорила моја бака. Кула је дограјала, па је
срушена између два светска рата.

ве Ристу (то је мој пра-
деда), Саву и Михаила и
кћери — Тодору, Вапу и
Султану. Око 1870. године
саградио је велику кућу
на два спрата, највећу у
Врању. Како прича моја
бака, кућа се могла виде-
ти са царског друма.

ЗАПАЛИЛА КУЋУ

У дворишту ове куће
могао се пред богојавље-
ње видети чудан приказ:
наша деца а и комшијска
поливана су испред буна-

ра леденом водом, а за-
тим увијена у јагњећа кр-
зна одлазила у добро за-
грејану собу. Сматрало се
да је то добро за здрав-
ље!

Кад је Стојанче умро,
остала су да живе у ве-
ликој кући његова три
сина трговца. О њиховој
слози причало је цело
Врање.

Мој прадеда Риста био
је терзија и веома богат
човек, али добар. Био је
бојем, а имао је навику
да као и његов стриц
'аџи-Томе на коњу улази
у кафану. Имао је петоро
деце (видите фотографи-
ју).

Други брат Сава био је
по причању моје баке леп
човек. Али, девојке су се
отимале око њега не само
због лепоте већ и због ве-
ликог богатства. Оженио
се Врањанком која је кад
је дошла имала на груди-
ма дубле. Пакосна што се
браћа између себе тако
слажу, она је једног дана,
вероватно новембра 1892,
тако zaloжила огњиште
да се одак запалило и нај-
већа кућа у Врању је пла-
нула. Ништа није могло
да се спасе. Од тада, ве-
роватно је моја бака, по-
чиње расуло и пропадање
некадашње славне и бо-
гате породице Погачаре-
вић.

Браћа су се разишла
сваки на своју страну. Ри-
ста са децом одлази у
други крај Врања, Сава
такође, на старом имању
и згаришту куће остаје
само најмлађи брат Ми-
хаило са мајком. Он се у-
брзо оженио и добио ос-
моро деце. Немајући од
чега да издржава своју
бројну породицу, он по-
стаје најамни радник. Не-
кад се овде јела сваког
дана погача, а сад кад би
се десила на трпези, био
је то прави празник!

СЛИКА СТАРА 80 ГОДИНА — На фотографији
видите породицу Погачаревић која се сликкала
на Бурђев-дан 1895. године. Слева надесно у пр-
вом реду седе: моја чукун-баба Санз са унуком
Тихомиром у крилу, мој прадеда Риста, моја
прабаба Александра са сином Гаврилом који је
касније постао професор. У другом реду стоје:
моја бака Јулка, њена старија сестра Сета и
млађа Канда која је и данас жива.

ЗОРАН ПЕТРОВИЋ, ученик електротехничке школе, Нови Београд

ЗАБАВНИК МИ ЈЕ ПОМОГАО

Можда још дуго не бих решио једну породичну загонетку да нисам почео да читам ваше чланке »У потрази за прадедом«.

У Залуд сам пре тога лупао главу како то да сви имају две бабе и два деда а ја шест баба и четири деда! Устручавао сам се да о томе питам маму и тату иако су ми они понешто објашњавали, нарочито пре но што ће нам доћи у посету неко од баба и деда који су мени, свих десет, мили и драги.

Кад сам видео у Забавнику родослове, замолио сам родитеље да ми помогну да и ја сачиним свој и тако најзад разумео све. Додуше, родослов због овако компликоване ситуације нисам могао да нацртам, али сам зато коначно сазнао истину.

ТАТИНА ПРИЧА

Мог оца Стевана су као мало дете усвојили Љубиљка и Витомир Петровић. Тата их је сматрао за своје родитеље јер за друге није ни знао, а они су према њему били више него рођени. Док је као младик био на српском фронту, која баба Љубиљка га је два пута обилазила, доносила му понуде и стално плакала за њим. Кад сам имао пет година, њих двоје су ми купили први деџи бицикл.

Још у основној школи тата је био чуо од пакосне деце да му то нису прави родитељи, али није хтео ништа да пита о томе. Али, кад је после рата служио у Зајечару тамо је сазнао нешто више о свом пореклу. Његови прави родитељи звали су се Јован Рајтовић и Христина Јовановић.

Али, они нису живели заједно. Кад се тата срео са њима, било је и угодних и неугодних прича, и веровања и неверовања, али све се некако добро завршило.

Сада ми деда Јован Рајтовић, са новом бабом

татом Николом Тержан који је био рудар. У једној несрећи у руднику Ртањ тата јој је изгубио руку. Био је комуниста, па га је полиција протерала у Цеље одакле је био родом. Тако је породица присилно раздвојена.

За време рата моја ба-

За мене је све ово више као историја, али за мога тату и моју мајку то је била велика мука. О томе мало говоре, али сам уверен да су много патили. Али, увек су најлепше говорили о својим родитељима јер су их схватили и знали да су имали тежак животни пут.

Естером, живи у Суботици као пензионер. Ево је у партизанима и демобилисан је као официр.

Баба Христина Јовановић живи у Косовској Митровици, такође као пензионер.

Ми све њих повремено посећујемо а и сви нама долазе у посету. Ето, тако по татинској арени имам три бабе и два деде.

МАМИНА ПРИЧА

Моја мама Љубиљка одрасла је у Зајечару са својом мамом Косаром и

ба Косара преудала се за Небојшу Вукадиновића, обућара. Сви кажу да у Зајечару он прави најбољу обућу. Кад сам био мали, направио ми је најлепше гоџерице, праве смучарске. И сад ради иако има 75 година јер је сиромашан приватни занатлија. Моја баба Косара је умрла, а деда Небојша — „Божи“ узео је другу бабу Веру коју зову Верче-милонерче.

И мој деда Никола Тержан, такође је узео другу бабу — Ангелу и са њом је живео у Цељу, а касније у Љубљани. Мада је имао само једну руку, умео је одлично да веже кравату. Од њега сам добио на поклон први аутомобил са навијање који и сада чувам. Деда је умро 1966. године.

По националности сам Југословен јер су ми бабе биле Српкиње, Хрватице и Словенке, а деде Срби, Словенци и Црногорци!

ЕПИЛОГ

Поред маме Љубиљке и тате Стевана Петровића имам и три старије сестре: Љиљану, Јелену и Слободанку. Пре четири године постао сам и ујка јер имам сестрића Ненада, сина моје сестре Љиљке и зета Небојше Глишића. Сигуран сам да се нико неће наљутити, ни мама, ни тата, ни моје бабе и деде, ако кажем да Ненада највише од свих волим. Зато вам и шаљем његову и своју фотографију.

(Хонорар: 250 дина.)

Михаило је био демократа и кад би радикали и тадашња врањска реакција добили на изборима, из освете су ломили прозоре на његовој кући. Не би било поштеђено ни бакарно посуђе које је остало као једини симбол некадашњег богатства.

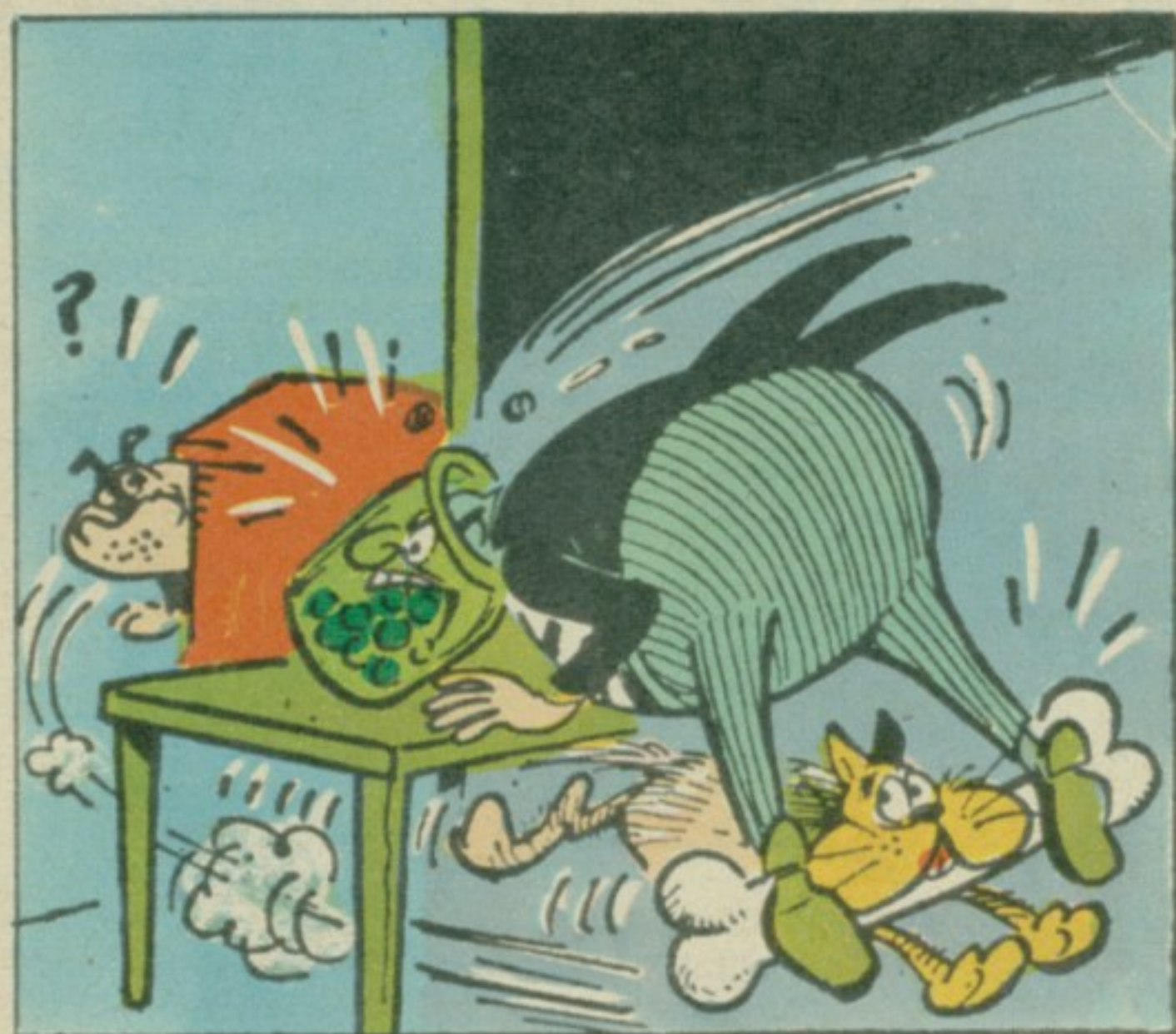
ХРАБРИ СТОЛАР

Михаилов син Сима Погачаревић наследио је доброту од оца, а у политици отишао много даље. Постао је још у раној младости комуниста. Хапсили су га више пута, а пред сам рат упућен је у логор у Билећу. У његовој кући донета је одлука о формирању партизанског одреда за врањски крај. Сима је погинуо храбро у сукобу с бугарским окупатором на Доброј Води крај Врања, децембра 1941. године. Проглашен је за народног хероја.

Да би се на неки начин олужили храбром Сими који је био столар по занимању, Врањанци су фабрици наменили у своје галерије његово име: СИМПО (скраћеница од Сима Погачаревић).

Данас у Врању, у кући Погачаревића, малој приземној згради с двориштем пуних цвећа, живи Славка, Симинова сестра. Одавно више нема оних седељки до касну ноћ уз печено кестење, баклаву, седељки кад се дуго причало о ономе што се дешавало некад... Само испод прозора шуме и даље високи платани који подсећају на време хаџија, трговаца, ратова, на време кад се старо рушило и ново стварало.

(Хонорар: 300 дина.)

ЧОВЕК ИСПРЕД СВОГ ВРЕМЕНА

ЧУДО У МЕДИСОН СКВЕР ГАРДЕНУ

Летачи који су се тог поподнева 1898. године затекли у познатом њујоршком парку Медисон Сквер Гардену радознали су застајали крај мале групе људи окупљене око неке чудне справе.

У једној већој посуди с водом налазио се бродић који се кретао час напред, час назад, па онда лево-десно... Изгледало је да се креће сам! Међутим, неколико метара даље стајао је човек који је измислио ову „играчку“ и управљао њоме. Никола Тесла, у обавезном црном оделу, виши за главу од свих, покретао је ручицу на једном апарату и тако управљао лађицом како је желео. Између бродића и уређаја није било никаквог споја, никакве жице!

Али, у то је слабо ко тада веровао.

СТИЖЕ СПЕЦИЈАЛНА КОМИСИЈА

„Мора бити да се негде крије спој између лађе и управљача“, закључили су посматрачи и почели да претражују траву не би ли пронашли какву жицу и рсшили тајну брода без по-

**ПРЕ ВИШЕ ОД СЕДАМДЕСЕТ
ПЕТ ГОДИНА ТЕСЛА ЈЕ ПО-
НУДИО ВЛАДИ СЈЕДИЊЕ-
НИХ ДРЖАВА ПРОЈЕКАТ ТЕ-
ЛЕДИРИГОВАНОГ БРОДА БЕЗ
ПОСАДЕ, АЛИ ВИСОКИ ЧИ-
НОВНИЦИ У ВАШИНГТОНУ
САМО СУ СЕ НАСМЕЈАЛИ НА
ОВУ ФАНТАЗИЈУ.**

саде. Наравно, нису ништа открили јер је Тесла управљао бродом бежичним преносењем електромагнетних таласа, први у свету. Зато се и не треба чудити оваквом реаговању његових савременика. Догађај у парку збио се пре почетка нашег столећа, у време кад је за људе и проста справа као што је фонограф — претеча данашњег грамофона — био права загонетка. Већина је сматрала да снимљени глас потиче од неког човека који је вешто сакривен!

Не само широка јавност већ чак ни Патентни уред САД није поверовао да се лађом управља из даљине. И поред тога што је Тесла у то време био на врхунцу славе и баш код њих патентирао на стотину проналазака, Уред је образовао специјалну комисију која је из Вашингтона допутовала у Њујорк да провери оно што је изумитељ навео у опису свог проналазка!

Овог пута Тесла је из своје отпремне станице која се налазила на обали Атлантског океана управљао модел-лађом удаљеном три километра! Комисија је била олушевљена, научник је добио патентно право број 613809 којим је заштитио „проналазак управљања кретањем на даљину помоћу радио-таласа“, новине и часописи били су пуни сензационалних вести о овом догађају и — то је био крај. Тесла ништа није могао да учини да се његов пројекат практично примени и даље усаврши. Кад је свој изум понулио влади САД, објављивајући једном високом чиновнику какву би све примену могао да има и у рату и у миру, овај је прснуо у смех.

[Генијални проналазак Николе Тесле остаће у фи-

оци стола Министарства рата годинама и годинама нетакнут. Тек много касније, под притиском војних потреба биће израђени поуздани телекомандни уређаји за велике домете и остварени пројекти Николе Тесле које је он дао — још у XIX веку!

ОКО КОЈЕ ВИДИ СВЕ

Кад је у јесен 1940. почела такозвана битка за Велику Британију, серије немачких бомбардера узлетале су свакодневно према Лондону. Али, чекало их је неугодно изненађење. После два месеца Немци су, изгубивши најбоље пилоте, морали да одустану од бомбардовања Лондона за дужи време. Британију је спасао РАДАР!

Ово „електрично око“ откривало је непријатељске авионе на великој даљини и тиме омогућавало британским ловцима да на време полете са аеродрома и пресретну нападаче. Радарски уређаји пратили су исто тако кретање непријатељских авиона над Енглеском и аутоматски управљају на њих противавионску палбу, тачнију него да је гађано помоћу најбољих оптичких справа...

Основни принцип радара састоји се у употреби одбијених, рефлектованих, таласа и то врло кратких. Отпремна станица шаље веома снажан импулс, сигнал, који траје свега милионити део секунде. Ако та-

ласи наићу на свом путу на неки предмет, подморницу, брод, ледени брег или азион, они ће се од њега одбити и вратити у пријемник. И послати импулс и његов одјек могу се пратити на екрану.

Ко је изумео радар — то не пише ни у једној енциклопедији јер су многи стручњаци сарађивали на његовом усавршавању. Али ево шта је Никола Тесла, у време I светског рата, написао у америчком часопису »The Electrical Experimenter« као одговор на питање како се може сузбити опасност од немачких подморница:

„Постоји могућност да се утврди место подморнице

СЛЕЂУ НА КУЋНИ КРОВ — Тесла је почетком нашег века направио детаљан нацрт авиона с управним узлетањем и слетањем, али његова идеја морала је да чека на остварење све до наших дана. У модерној авијацији ови авиони нашли су своју примену јер им аеродроми уопште нису потребни: могу да следе на кров куће, на обалу пуну камењара, директно у подземно склониште, на обичан брод!

КАО КОШАРКАШ

... Никола Тесла био је висок преко два метра, а тежак 75 килограма. Читавих тридесет година није био ни грам тежи, ни грам лакши.

... Двадесет осмогодишњи Никола Тесла искрцао се на амерички континент 1884. са свега четири пенга у целу и свештицом својих песама које никад нико није видео.

... У Западној Вирџинији, у Сједињеним Америчким Државама, постоји град Тесла који је ово име добио у част нашег научника још 1898. године.

... Сачувана је Теслина преписка која обухвата више од 70.000 писама.

... Укупно Тесли припада око 800 разних проналазака из најважнијих области електротехнике, али свај универзални научник дао је значајне доприносе у области машинства, турбомашина, термодинамике, авијације, телемеханике, астрономије, оптике, кинематографије...

... Тесла је обично радио двадесет сати дневно. Одлазио је у лабораторију око 11 пре подне, а излазио из ње сутрадан ујутру.

... Сваког дана Тесла је пешачио најмање десет миља — преко 15 километара.

помоћу електромагнетних таласа. Ако снап концентрисаних зракова из осцилатора врло високе учесталост избацимо у делићу једне секунде, па га после рефлектовања од подморнице чинимо видљивим на флуоресцентном застору на лађи која је снап избацила, или на неком другом броду, можемо утврдити где се подморница налази. Овај електрични зрак мора бити ултракратке дужине. То је најважније, а осим тога мора развијати огромну снагу, тј. мора давати импулсе од неколико хиљада киловата. Ја сам произвео импулсе чија је таласна дужина износила свега неколико милиметара...

Очигледно, Тесла је навес све, не само принцип рада већ и најситније детаље. А датум кад је научник писао о радару: август 1917. године!

ПЕРСИ

ра је проистекла из асирске. Карактеристични су рељефи на којима су представљени војници или поробљени народи. Ови споменици пружају нам слику о животу, обичајима и начину одевања Персијанаца.

Персија (од 1935. године службени назив Иран) је држава у југозападној Азији, смештена на пространој висоравни између Каспијског мора на северу и Персијског залива на југу. У 7. веку пре н. е. уједињују се ратничка племена западног дела иранске висоравни и оснивају Медију која је подјармила остала сродна племена, а у савезу с Халдејом уништила 605. године пре н. е. асирску државу. Средином 6. века пре н. е. уједињују се и источноиранска персијска племена под Киrom (559—529), оснивачем античке персијске државе. Године 553. Кир је освојио Медију и ујединио целу Иранску висију. Кирови наследници освајају и уништавају многе државе стварајући персијско робовласничко царство које је било на врхунцу моћи за време цара Дарија I (521—485). Године 330. пре н. е. Персију је ослабљену ратовима и унутрашњим немирима освојио Александар Македонски.

Велика епоха персијске уметности настала је под династијом Ахменида (539—331 пре н. е.) Најзначајније архитектонске споменике представљају владарске палате које се убрајају у највеличанственије грађевине на свету. Кирова палата у Пазаргаду, Даријева и Ксерксова у Персиполису, Артаксерска II у Сузи. Персијска скулпту-

ра је проистекла из асирске. Карактеристични су рељефи на којима су представљени војници или поробљени народи. Ови споменици пружају нам слику о животу, обичајима и начину одевања Персијанаца.

Персијанци, као превасходни ловци и сточари, носили су у прво време одећу од штављене животињске коже, и то тако да је крзно било скренуто унутра. Оваква одећа дуго се задржала јер је одговарала тамнијој клими: кожа не пропушта суз и топао ваздух иранских висоравни. До владе цара Кира Персијанци нису знали за памук и свилу, док су вуну веома мало употребљавали. Одело Персијанаца састојало се од капута и панталона. Капут је сезао до колена, напред је био отворен и придржаван каишем. Рукави на капуту били су доста уски и дугачки. На старим персијским споменицима нема много трагсва женске одеће али, изгледа, да су Персијанке носиле нешто дуже и шире капуте који су се понекад везивали дугим комадом тканине који се обавијао око бедара и везивао спреда. Персијанци су у почетку носили и купасте кожне шешире који су касније добили облик фригијске капе. Ова крпаста капа понекад је обављана тракама тако да је подсећала на турбан.

У каснијем периоду Персијанци носе шарена одела направљена вероватно од вунених тканина. У почетку уске, кожне панталоне постају шире и праве се од лакших материјала а носе уз кожне чарапе високе до колена. При крају царства панталоне поново постају уске.

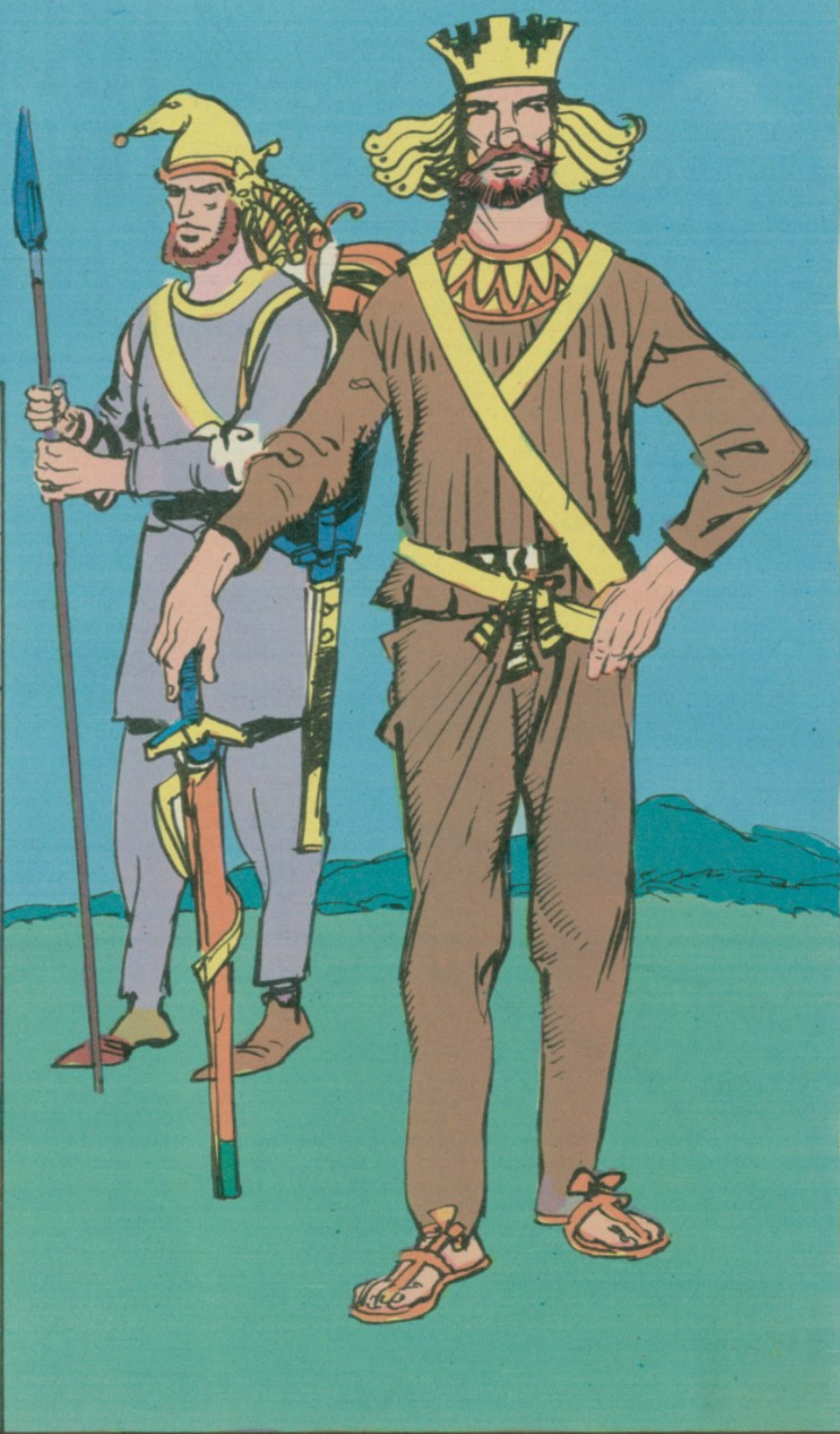

НАРОДИ И НОШЊЕ КРОЗ ВЕКОВЕ

Персијски цар Кир носио је као свечану одећу кандис, неку врсту данашњег капута, која је иначе била национална одећа Медијаца. Овакав капут позади је био веома широк и толико дуга-

чак да је морао да се скуп, набере и спреда придржи нарочитим појасом. Само је краљ имао право да носи одећу од тамног пурпура и високу круту капу звану кидарис.

МАНШИ

ЗАЈЕДНИЧКИ АМЕРИЧКО-СОВЈЕТСКИ КОСМИЧКИ ЛЕТ

ВАСХОД 2 је брзином од 28.800 километара на час летео око Земље када се из једног његовог отвора појавила фигура човека у скафандру... Гледатељима је застајао дах кад се космонаут извлачио напоље и најзад запловио ваздушним простором упоредо са својим бродом.

Једина његова веза са бродом била је такозвана фала, боље рећи „пупчана врпца“ која му није дозвољавала да се превише удаљи од ВАСХОДА 2 и можда заувек изгуби у бескрају. Свет је био задивљен храброшћу и уметношћу Алексеја Леонова чију је космичку авантуру пратио те вечери, 18. марта 1965. године, на телевизијским екранима.

ОКО СВЕТА ЗА 90 МИНУТА

Кроз четири дана, тачније 15. јула у 13 часова и 20 минута, са једне од преко 80 лансијских рампи космодрома Бајконур у Казахстану полетеће совјетски васионски брод СОЈУЗ. У његовој кабини поред Леонова налазиће се Валериј Кубасов, први космички вараљак, човек који је у васиони већ експериментисао са заваривањем метала у бестежинском стању и у потпуном вакууму.

Они крећу на пут са задатком да се у васиони споје са бродом друге земље и тиме остваре почетак међународне сарадње на заједничком истраживању бескрајних небеских просторанава.

Када СОЈУЗ 2 уђе у такозвану почетну путању око Земље, Леонову и Кубасову биће потребно само 90 минута да облете Земљу. При том ће бити удаљени од ње највише 228 км, а најмање 188 км, јер се крећу по елиптичној путањи.

На другој страни глобуса, на лансијској рампи

у Кејп Канавералу у том тренутку ће бити обављане последње припреме за полетање америчког брода АПОЛО са три космонаута. Вођа екипе астронаут Томас Стафорд досад је три пута летео васионом, једном чак до Месеца, а Вансу Бранду ово је „космичко крштење“.

АСТРОНАУТ СА СЛАБИМ СРЦЕМ

Трећи члан посаде Доналд Слејтсн је вероватно један од најмалерознијих астронаута: досад је седам пута био одређиван за лет у васиону и увек у последњем тренутку био замењен другим. Ни на Месец се није искрцао иако је стално узиман у обзир. Разлог томе је лакше срчано обољење које је, изгледа, победио јер се налази у екипи одабраној за свај лет. Он се нада да неће морати са Земље да маше својим друговима који су без њега седам пута летели у васиону.

Седам и по часова после полетања СОЈУЗА узлетеће и АПОЛО. Толико је времена потребно да би се Земља окренула и Кејп Канаверал дошао у раван путање совјетског брода. До тог тренутка ће Леонов и Кубасов маневрисати СОЈУЗОМ да би га довели у такозвану „путању чекања“ на којој треба да дође до спајања. То ће се постићи укључивањем ракетног мотора, а коначну корекцију путање извршиће приликом седамнаестог обиласка око Земље, када у васиони већ буде и АПОЛО.

ВАСИОНСКИ ХОДНИК

Када у 20 часова и 50 минута по нашем времену узлети АПОЛО, америчке астронауте очекује много посла. Они мрљају свој брод прво да одвоје

**ЛЕКАРИ СУ ДОСАД СЕДАМ ПУТА
ПРЕД САМО УЗЛЕТАЊЕ ЗАБРАЊИ-
ВАЛИ ДОНАЛДУ СЛЕЈТОНУ ДА УЋЕ
У КАБИНУ ВАСИОНСКОГ БРОДА.**

бини СОЈУЗА мешавина кисеоника и азота под притиском од две трећине атмосфере.

ЗДРАВСТВУЈТЕ!

Том Стафорд и Доналд Слејтсн први ће ући у прелазни одсек где су, негде после 18 часова, створени исти услови као у кабини АПОЛА. Затим ће атмосфера у ходнику постепено да се прилагођава СОЈУЗОВОЈ и најзад у 20 часова и 23 минута отвориће се врата совјетског брода. Леонов је одређен да дочека госте који ће три сата остати у СОЈУЗУ.

Сутрадан, у петак, посету узвраћа Леонов, а у

ПОСЛЕДЊА ПРИЛИКА МАЛЕРОЗНОГ АСТРОНАУТА

од другог степена ракете носача, затим да га окрену за пола круга и да поново „пристану“ уз ракету. Циљ им је да из њеног предњег дела извуку такозвани прелазни одсек, цилиндрични део дуг око 3 метра каквим располаже и СОЈУЗ. Помоћу овог „ходника“ који су заједнички конструисали совјетски и амерички стручњаци, омогућиће се спајање два брода — технички потпуно различита.

Астронаути ће тек тада покушати да АПОЛО доведу на кружну путању којом се већ креће СОЈУЗ. За то ће бити потребно да више пута ук-

ључују ракетни мотор који ће им омогућити да у четвртак, око 16 часова по нашем времену, угледају сићушну светлу тачку у васиони. За 17 часова и 15 минута предвиђено је спајање оба брода, а нешто касније свим „ходником“ моћи ће да прођу амерички и совјетски летачи. Он ће послужити и за привремени боравак Американаца и Совјета који свој организам морају да прилагођавају друштво у условима вештачке атмосфере у другом броду.

У кабини АПОЛА налази се чист кисеоник под притиском од једне трећине атмосфере, а у ка-

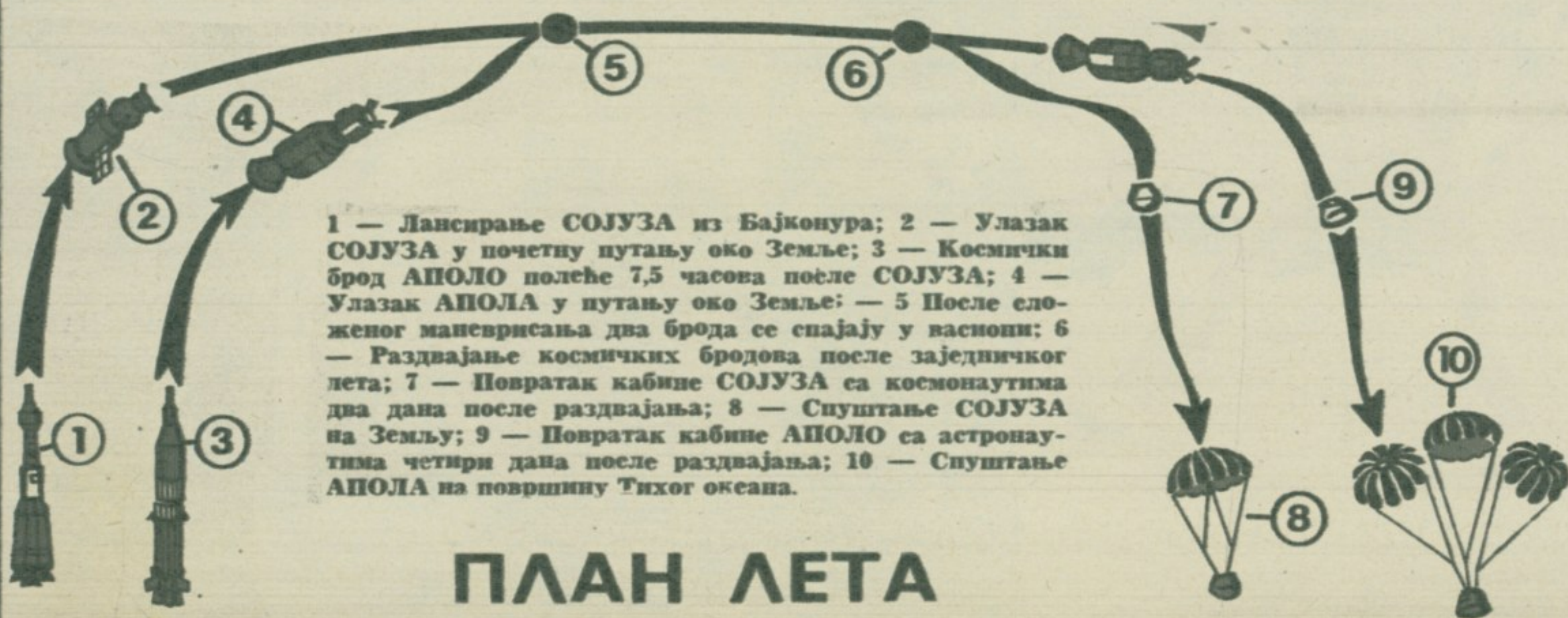
СОЈУЗ одлази Бранд. При трећем преласку из брода у брод, Стафорд и Леонов одлазе у СОЈУЗ а Кубасов и Бранд у АПОЛО. Последњу посету ће учинити СОЈУЗУ астронаут Слејтсн, а по његовом повратку почеће операција раздвајања два брода.

Договорено је да Совјети у овим сусретима говоре енглески, а Американци руски!

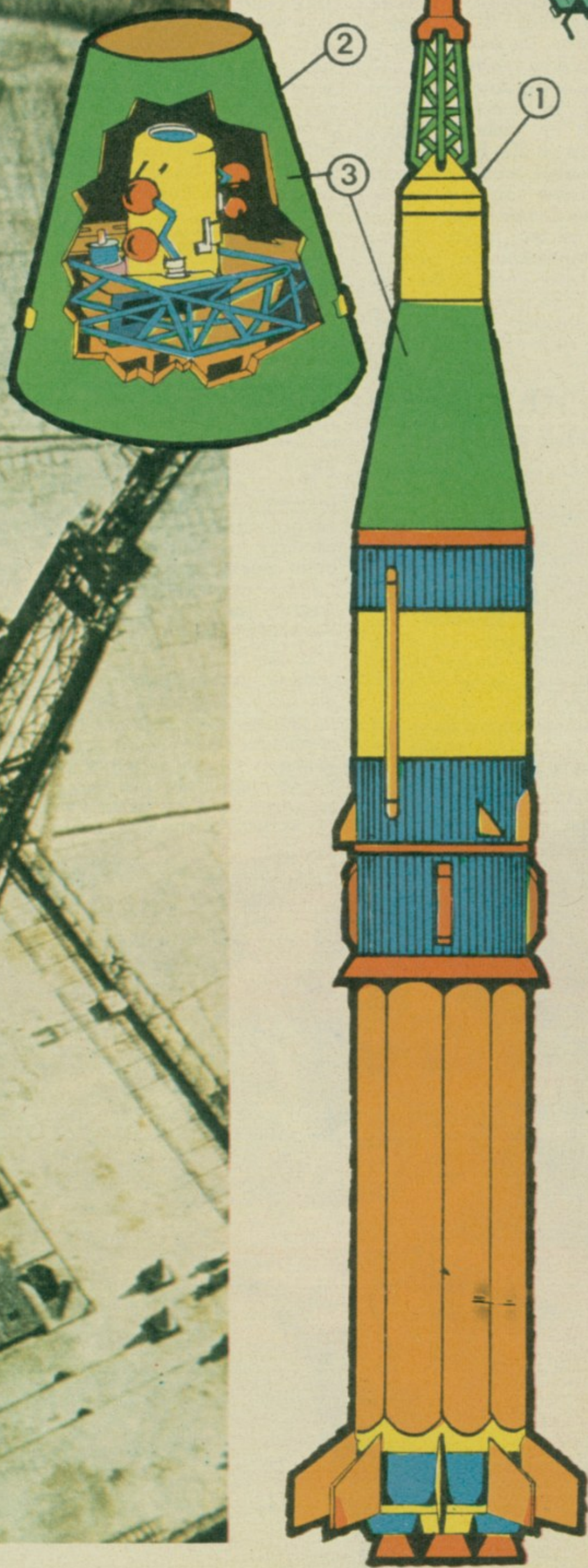
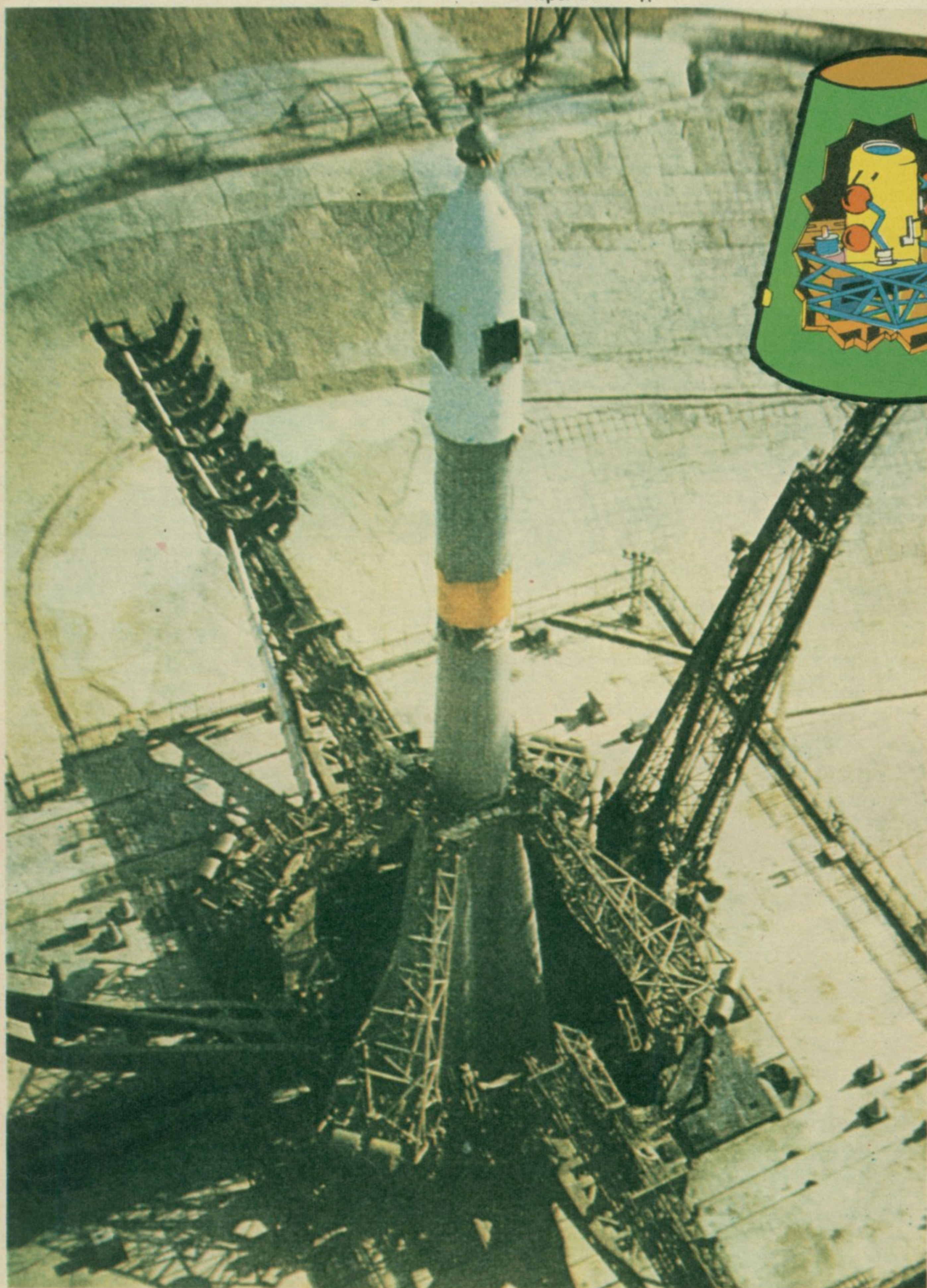
Раздвајање два брода планирано је за суботу, 19. јула у 13 часова и 2 минута, али ће пола часа касније АПОЛО и СОЈУЗ поново пристати један уз другог ради провере уређаја за спајање. „Ходник“ треба, наиме, да постане универзални уређај за спајање свих космичких бродова са орбиталним станицама. На тај начин, у будућности ће летелице разних земаља у бескрају васионе моћи да притекну једне другима у помоћ у случају потребе, што досад није било могуће.

У понедељак 21. јула у 11 часова и 50 минута Леонов и Кубасов треба да се спусте у СССР, а Стафорд, Слејтсн и Бранд ће три дана касније слетети на површину Пацифика, када казале часовника у Југославији покажу 22 часа и 19 минута.

М. Југин

ПЛАН ЛЕТА

Ракета — носач космичког брода Сојуз на лансирајој рампи у Бајконуру.

ВЕЛИКА БЕКСТВА

ЗАГ

Емон де Валера, ирски државник и политичар, рођен је 1882. године. Учествовао је у ирском устанку „Црвена застава“ 1916. године. Због учешћа у устанку Енглези су га осудили на смрт, али је 1917. године помилован и пуштен. Поново је ухапшен 1918. године, али је из затвора побегла 1919. Био је вођа даблинског устанка 1922. За председника Друштва народа изабран је 1932. године. Више пута био је председник ирске владе, а за председника Републике изабран је 1959. године и поново 1966.

Емону де Валери било је доста поцрнелих зидова тамнице Линколн. Ближио се Божић 1918. године, а он се још налазио овде, у источној Енглеској. И Де Валера је почео да размишља о томе како да изиђе.

Постојало је више разлога да буде на слободи. Најважнији су, свакако, били и ти што је Де Валери био Ирац и није желео да седи у енглеском затвору, затим — за последње три године ово му је био други боравак у тамници и, најзад, најважнији — он је био један од вођа ирског покрета за независност, а вођи није било место у затвору.

ОТКРИЋЕ ПУНО ОБЕЋАЊА

И колико год да су Де Валерине побуде за излазак из тамнице биле узвишене, побуде енглеске владе да га задржи биле су јаче. Уз то, Енглези су имали једну ситуацију која је Де Валери много недоустајала — кључеве од тамнице. Због тога је Де Валера био приморан да и даље чаме међу мрачним линколнским зидовима.

Али, Де Валера се није

предао очајању. Ако му је само кључ потребан да буде на слободи — он ће га и имати.

Пред тога што је био доследан (то су знали његови пријатељи) и тердоглав (врло убедљиво говорили су његови непријатељи), овај храбри Ирац био је маштовит и имао је редак дар запажања. Од тренутка кад је решио да побегне, његови снови ноћу и мисли дању били су посвећени једино томе како да то изведе.

Из дана у дан гледао је високе зидове, осматрао смену страже, прорачунавао...

Није он очекивао да ће искрнати баш нека грава прилика за бекство. Желео је да се укаже бар сенка прилике, а за човека његовог кова и то би било довољно да направи план и да га успешно оствари.

Линколнски затвор био је добро чуван, али су затвореници имали извесну слободу кретања. У одређено време могли су да шетају по затворском дворишту, да иду на мису у затворску капелу.

И Де Валера је, као и већина затвореника, ишао на мису. Једног јутра, кад је дошао мало раније, кроз отворена врата сакристије угледао је где капелан саставља свој кључ. А био је то кључ од споредних врата затвора, и кључ којим

су се отварао сва врата у затвору.

Ово откриће за Де Валера било је пуно обећања, заправо сенка оне прилике на коју је дуго чекао. И није се нимало двоумио. У току мисе успео је да узме неколико ксмадића воска који су отпали са свећа. Сакрио их је у џеп и однео у своју ћелију.

У мислима је већ имао обрисе плана. Целе следеће седмице размишљао је о свему. Врло је успевао да одржи размекшац, преући га својим телом.

ПЕСМА О ПИЈАНЦУ

Идуће недеље Де Валера је почео восак и порадио на мису да би заузео место крај саких врата сакристије. И док је миса трајала, неопажено је ушао у сакристију и на-

правио отисак кључа у воску.

То је био део његовог плана. Кључ није смео да украде јер би капелан то одмах открио. А ако би пре тога и успео да изиђе, без ичије помоћи споља не би могао дуго да остане на слободи.

Ово је био само почетак. Проблем је сада био — како направити кључ? У затвору Линколн то нико није могао да учини. Кључ је једино могао да се добије — из Ирске. Али како? Незахислизо је да затвореник седне и напише писмо пријатељима како је решио да утезне, те им шаље отисак по којем ће направити кључ, и тако га извући из затвора.

Но, на срећу, Де Валера је ипак био Ирац, а Ирци имају невероватан окисао за хумор. Поседују, вероватно, највећу колекцију вицева и шаловитих песмица, о пијанцима на пример. И Де Валера се једне ве-

чери сетио једне такве песмице. Само песмица није баш личила на поезију али је довољно говорила да му да драгоцену идеју. Иначе, песмица је гласила:

„Стајао је тако кишом
наквашен,
Ирским му вискијем
мозак напунен,
Гурајући кључ у браву
проклету,
Ал' ње, где среће хуле,
не беше ту!“

Сетивши се тако ове песмице, Де Валера је почео да остварује и други део свог плана. Обавестио је и друге затворене Ирце, углавном своје сараднике из покрета за независност, о томе да намерава да побегне. Одредио је и људе који ће побегти с њим.

ШТА ЈЕ ТУ СМЕШНО?

Међу азтвореним Ирцима налазио се и један који је био добар цртач. Де Валера је успео да га наговори да направи две шалове слике са ликом другог затвореника, Мек Герига. На једној је Мек Гериг како пијан покушава да отвори кључем отворена врата своје куће у Даблину, а на другој како седи у затвору, трезан, и изгубљено зуре у кључаницу. На првој честитки је писало: Божић 1917 — Не може да уђе, а

ОНЕТНА ЧЕСТИТКА

НЕУСТРАШИВИ БОРАЦ ЗА НЕЗАВИСНОСТ ИРСKE, КАСНИЈЕ ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ ИРСKE, ЕМОН ДЕ ВАЛЕРА НЕСТРПЉИВО ЈЕ ЧЕКАО ОДГОВОР НА СВОЈУ ПОРУКУ. А ОНДА ЈЕ У ЛИНКОЛНСКИ ЗАТВОР, У ЕНГЛЕСКОЈ, СТИГЛА НЕОБИЧНА, ВЕЛИКА ТОРТА.

на другој: Божић 1918 — Не може да изиђе.

Обе честитке, по замисли Де Валера, требало је да се пошаљу Мек Геријевој супрузи.

И, Мек Гери је замолио затворског чувара да те честитке пошаље. Чувар је погледао слике и прочитао текст.

— Послаћу их — рекао је грубо, али не непријатељски. — Но проклет био ако би моја жена у овим сликама видела нешто смешно. Поготову ако бих ја био тај који јој их шаље из затвора.

— О, моја жена има смисла за хумор — одговорио је Мек Гери. — Пући ће од смеха кад буде видела ово. Чувар је слегао раменима.

Честитке су отишле у Ирску и Де Валера је нестрпљиво очекивао одговор на своју поруку.

ПРВИ ПОКУШАЈ

Мек Геријева супруга, као што је он и очекивао, показала је обе честит-

Кључ се окренуо и браћа су се полако отворила. Мала ирџа њошрчала је преко њоља.

ке неколицини пријатеља свог мужа, иначе члановима Ирске републиканске армије. Међу њима је био и Мајкл Колинс, шеф обавештајне службе ИРА. Схватио је да се у цртежима крије некаква порука. Пажљиво разгледајући обе честитке, открио је да огромни кључ и кључаоница одговарају природној величини. Тада поруку није било тешко разумети.

У Линколн је одмах упућена једна група, коју је предводио сам Мајкл Колинс.

Наравно, најлакше од свега било је да се према послатом цртежу изради калауз. Међутим, Колинс је сумњао да се на основу тог цртежа може направити тако прецизан кључ. Испоставило се да је био у праву.

Тај први кључ достављен је затвореницима на већ опробан начин — скривен у великој домаћој торти. Чувари уобичајеним погледом нису открили ништа сумњиво и торта је уручена Мек Герију.

Већ исте ноћи Мек Гери је покушао да отвори врата хелије, али се кључ поломио у брави. Целе ноћи затвореници су се смењивали покушавајући да извуку сломљени део из браве. Тек пред зору су то успели, али су врата остала закључана.

Тако је први покушај пропао, али то није обесхрабрило Де Валеру и Колинса. Обавештајци су успели да подмисле неке чуваре те су тако могли да шаљу поруке у затвор. Де Валера је поручио да жели нешто више него што је обичан кључ.

Спремљена је и друга торта. Међутим, овај пут не само да је била већа већ је представљала и мало ремек-дело префебинарства; усред торте налазила се мала кутија од гипса, армирана танком жицом,

а у њој матрице кључева, турпије и још неколико ситница. Чувари су уручили торту затвореницима без икаквог прегледа.

Освануо је и 3. фебруар 1919. године. Колинс је са својим људима кренуо ка Линколну. Пре тога Колинс је пажљиво проучио цео крај око затвора и на мапи обележио места на којима ће се његови људи налазити.

Увече, пре него што су затвореници закључани у своје хелије, Колинсови људи били су на својим местима. А у граду је већ чекао такси да преузме бегунце и одвезе их у Манчестер.

Задњи део затвора био је окренут друму и пољима. У одређено време Колинс је дао знак батеријском лампом. Високо, са једног прозора добио је одговор — Де Валера је одговорио на знак паљењем пхибице. Три затвореника била су спремна за бекство.

НЕСПРЕТНИ КОЛИНС

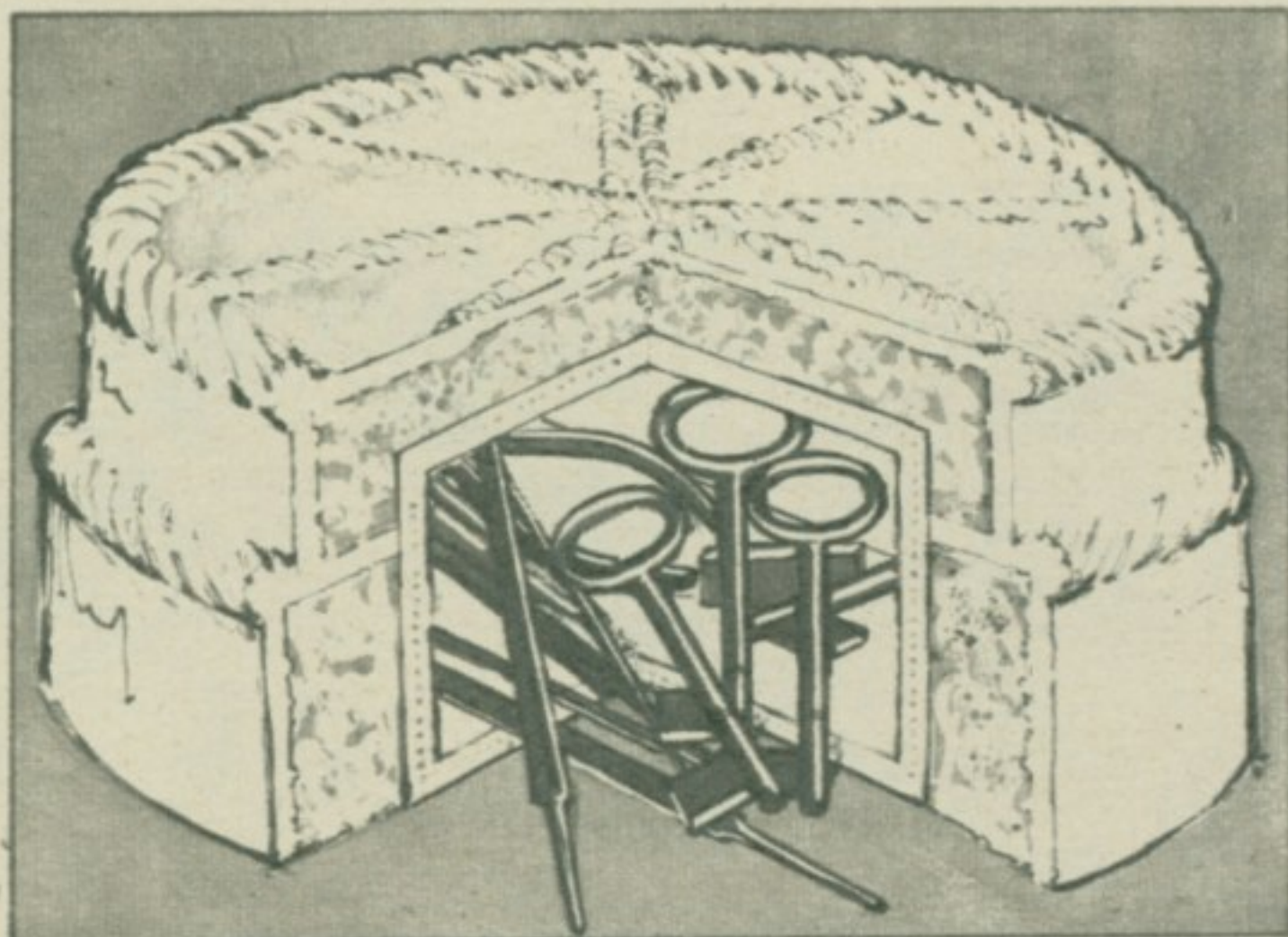
Де Валера, Мек Гери и Шон Милрој кренули су затворским ходником ка споредном улазу, оним који је користио капелан.

Кретали су се опрезно и неометано се приближавали капији споредног улаза.

Међутим, Мајкл Колинс није мировао. Чинило му се да ће бити сигурније ако он својим кључем, који је дао да се направи у браварској радионици, буде откључао та споредна врата. Управо су се затвореници приближили вратима кад је Колинс зачукао кључ у браву, окренуо га и, на несрећу, сласио! Колинс је, не верујући, запањено буљио у остатке кључа у руци. За њега је то

У ИРСКОЈ СУ, СРЕЋОМ, СХВАТИЛИ ДА БИ КЉУЧ СА ЧЕСТИТКЕ, НАЦРТАН У ПРИРОДНОЈ ВЕЛИЧИНИ, МОГАО ДА ОТВОРИ ЛИНКОЛНСКИ ЗАТВОР.

УСРЕД ДРУГЕ ТОРТЕ, КОЈА ЈЕ БИЛА ЈОШ ВЕЋА, НАЛАЗИЛА СЕ МАЛА КУТИЈА ОД ГИПСА, АРМИРАНА ТАНОМ ЖИЦОМ, А У ЊОЈ МАТРИЦЕ КЉУЧЕВА, ТУРПИЈЕ И ЈОШ НЕКОЛИКО СИТНИЦА.

био страхан тренутак. Кад се мало повратио од страха, прошаптао је Де Валери шта се догодило.

Де Валеру није за тренутак није обузела паника. Чврсто је стегао свој кључ, који је у затвору направио бравар Питер Лафри. Чучнуо је и сигурним покретом полако увлечио кључ у браву све док није додирнуо сломљени део Колинсовог кључа. Лагано је гурнуо кључ и сломљени део је испao. Брва се ок-

ренула и врата су се полако отворила.

Затвореници су били слободни.

Мала група претрчала је преко поља, прескачемо се у трку. Одахнувши тек у сенкама првих кућа, бегунци су мирно прошли улицама до места где их је чекао такси.

Три недеље су се скривали, заметали трагове и, на крају, Колинс је успео да их пребаци у Ирску.

Dik
Browne

ХОТАР СТРАШНИ

Делури контролор ваздушног саобраћаја на аеродрому у Атлантик Ситију Ван Свиринген изненада је зачуо сигнале за помоћ. Одмах је успоставио везу.

— Овде „команч“ Н 504 ПОП, Океан Сити, Њу Џерси. Наш пилот се овога тренутка онесвестио. Можете ли нам помоћи? Брзо...

— зачуо је узбуђен женски глас.

— Пет стотина четири ПОП, умете ли да пилотирате? Понављам, умете ли да пилотирате?

— За време летења да, али ја уопште не умет да атерирам...

КОБАН ИЗЛЕТ

Тог јутра Бил Вајт и његова жена Марта са својим пријатељима Дејвидом и Мери Белоу кренули су на излет — авионом. Био је то мали пословни авион на који је Вајт био веома поносан. У рату је био пилот и није пропуштао прилику да се и сада, иако је већ имао 52 године, похвали својом летачком вештином.

После једног часа летења слетели су на аеродром Океан Сити у Њу Џерсију. Отишли су на плажу, купали се, забављали, ручали, а после подне кренули натраг.

Око 15,15 часова, неколико минута пошто су после узлетања ухватили висину, Марта је осетила како се њен муж нагиње на њено раме. Помислила је да нешто жели да дохвати између седишта. Али, кад је он остао у том положају, мало га је продрмала. Није реаговао. Тек тада је видела да је авион престао да се пење и схватила да се њен муж онесвестио. Није у први мах знала шта да ради. Али, пошто је некада била стјуардеса и имала неко летачко искуство, схватила је да мсра одмах нешто да предузме... Муж јој је приликом ранијих летова штошта показивао и научио је како се држе команде, како се читају инструменти, а понекад јој је чак допуштао да неколико минута управља авионом.

Брзо је прихватила резервне команде које су се налазиле пред њом и почела да исправља авион и да хвата висину. Али, то је било све што је знала. О ономе што је најважније и најтеже у пилстажи: како атерирати, појма није имала. Изгледа за слетање били су равни нули.

Дејвид Белоу је са свог седишта покушавао да исправи Била и да га шамакама и дисањем уста на уста поврати из несвести. Ништа, међутим, није помагало.

Када се повратила од првог страха, Марта је, нагињући се преко мужевљевог тела, почела да преко радија зове у помоћ. У глави је имала само једну мисао: да се што пре спусти и Била одведе у болницу.

МАНЕВАР

За то време, на тражење Ван Свирингена, радарска служба на аеродрому у Атлантик Ситију успела је да одреди место и положај утврђеног авиона. Тада је Марта преко радија зачула глас:

— Пет стотина четири ПОП, направите заокрет, узмите курс 200 у правцу Атлантик Ситија. Можете ли да се спустите на 450 метара?

Марта је мало оклевала пре него што је направила заокрет и одговорила:

— Узела сам правац, али не знам како да спустим ово чудо!

ПИЛОТ СЕ ОНЕСВЕСТИО

МАРТА ЈЕ ПРЕУЗЕЛА РЕЗЕРВНЕ КОМАНДЕ, АЛИ ОНА ПОЈМА НИЈЕ ИМАЛА КАКО СЕ АВИОН СПУШТА НА ЗЕМЉУ. УЗ ТО, ПРИБЛИЖАВАЛО СЕ НЕВРЕМЕ.

Управо у том тренутку, док се водио драматични дијалог у етеру, извесни Роберт Корсон, тридесет петогодишњи фабрикант намештаја, плаћао је гаражирање свог малог авиона на аеродрому Бајер у Атлантик Ситију. Чим је чуо за драму која се одигравала у ваздуху, одлучио је да узлети. Био је искусан пилот са шеснаестогодишњим летачким стажом, а уз то добро је познавао авионе типа „команч“.

Чим је узлетео, Корсон је обавестио Атлантик Сити о својој намери и затражио од Свирингена тачан правац. Упитао је и колико горива има угроњени „команч“.

Свиринген му је одговорио да може да лети још око три сата и да је главни проблем у томе што жена која је преузела управљање авиона не уме да слети.

Корсон је убрзо открио положај авиона и обратио се Марти:

— Чујете ли ме? Налазим се на око две миље иза вас. Приближићу вам се још мало да бисте ме могли видети.

Неколико минута касније поново јој се јавио:

— Налазим се поред вашег десног крила. Дајте ми вашу брзину да бих могао да подесим своју!

Време је пролазило, а над Атлантик Ситијем су се гомилали облаци. Због тога је Корсон затражио од Ван Свирингена дозволу да лете у правцу Милвиле.

Уз пут Корсон је Марти преко радија одржао мали курс о слетању. Она га је пажљиво слушала и брзо научила да увлачи и извлачи точкове. Не прекидајући

да јој објашњава како да лети, „повео“ ју је према Милвилу.

На жалост, невреме је било брже од њих. Густе облаци већ су покрили аеродром у Милвилу и видљивост је била веома слаба, чак и за вештог пилота слетање би било тешко, а поготову за Марти која није имала никаквог искуства.

Ван Свиринген је тада дао ново упутство: да покуша да слети на војном аеродрому Мак Гир.

Избора није било. Корсон је јавио Марти да буде стално изнад облака како би могао да је види. Аеродром Мак Гир био је обавештен и све писте су ослобођене.

ПИСТА ЈЕ ПРЕД ВАМА

На аеродрому је владала велика напетост. У приправности су биле све службе, од хитне медицинске до ватрогасаца. Корсон је горе у ваздуху пажљиво диктирао Марти како да направи заокрет и смањи висину. Подофицир Филип Смит са аеродрома у Мак Гиру, који је на свом радару пратио две светлеће тачице, дао им је положај. Марта је јавила да се спрема за слетање.

— Врло добро — храбрио ју је Корсон. — Сад заокрените надесно и направите велики, веома велики заокрет око писте. Затим наставите да се спуштате, али пажљиво да не бисте пикирали „на нос“.

— У реду — одговорила је Марта. — Спустам се. Брзина 120, висина 300 метара.

— Добро је. Сад се налазите иза

мене. Ја ћу успорити и ви ћете се наћи са моје десне стране. Јасно?

Корсон је знао да је дошао одлучујући тренутак. Сада и најмања грешка и непрецизност у његовим упутствима може бити косна за путнике у „команчу“.

Одлучио је поручио Марти: — Од овог тренутка само ћу ја гласити, а ви ћете слушати. Јасно! Ви сте спремни за спуштање. Писта је пред вама. Да ли је видите?

— Видим.

— Добро! Најпре је мало надлетите.

— Да. Али, али ја вас не видим више...

— Ништа... Идите сасвим право... Добро. Сад смањите гас. Још. Смањите готово до краја!

И управо док је давао последња упутства Корсон је приметио спасност: мрежу каблова високог напона у истој висини са Мартијим авионом. Трудећи се да му глас остане миран наредио јој је да мало повећа висину. Одахнуо је кад су прелетели каблове.

— Сад смањите гас. Још. Одлично... На писти сте.

„Команч“ је већ дулао по писти, посртао, гуме су се пушиле. Авион се најзад зауставио. Марта је, бојећи се пожара, дохватила својим пријатељима да одмах изиђу. Болничари су хитно извукли онесвешћеног Била Вајта и одвезли га амбулантним колима.

А за то време Корсон је атерирао на другој писти управо у тренутку кад је издата команда да се аеродром Мак Гир затвори јер је видљивост пала на нулу.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ВАРАЛИЦЕ!
ПРЕВАРАНТУ!
УТАЈИВАЧУ!

ШТА
ТИ
ЈЕ?

ПУЛИКОЖО!
ГДЕ ЈЕ ОНИХ
ПЕТ 'ИЉАДА
КОЈЕ САМТИ
ПОЗАЈМИО
ПРОШЛОГ
МЕСЕЦА?

ДОБИ-
ЋЕШ
ИХ...
ДЕ!

ТО
СИ МИ
ВЕЋ СТО
ПУТА
РЕК'О!

И
ИСПУНИЋУ
ТО ШТО
САМ
РЕК'О!

ЛАЖЛИВЦЕ!
КЛАДИМ СЕ
У 'ИЉАДАРКУ
ДА МИ ИХ НИ-
КАД НЕЋЕШ
ВРАТИТИ!

ХА!
ПРИХВА-
ТАМ ОП-
КЛАДУ!

А ДА
УДВОСТРУ-
ЧИМО
ОПКЛАДУ,
ЦИЦИЗО?

ШТО
ДА
НЕ!

ЕВО! КЛАДИ-
ЋУ СЕ ЧАК У
ПЕТ 'ИЉА-
ДАРКИ ДА
НЕЋЕШ!

ВАЖИ!

ИЗГУБИО СИ! ЕВО ТИ
ОВА ПЕТО 'ИЉАДАРКА...
ДА' УЗИМАМ ТВОЈУ...
ДОБИО САМ ОПКЛАДУ!
ХА!

ШТО МИ ЈЕ
СТРАШНО КАД
ОДРАСТАО
ЧОВЕК
ПЛАЧЕ!

ЈА... НАИ-
ВАН!
МОР'О САМ
ЗНАТИ ДА
ЋЕ МЕ ОНАЈ
ПРЕВАРИ-
ТИ!

МОРА
ДА ГА ЈЕ
НЕКО
УДАРИО
ПО
ЏЕПУ!

БРЖЕ!

УФ!
ВАЉДА
ЋЕМО
СТИКИ!

ПА МИ СМО УТРЧА-
ЛИ СЕДАМ ДАНА
РАНИЈЕ И НА
ПОГРЕШНУ
СТРАНУ!

ОД НАУКЕГ
БРОЈА НА
ШЕСТОЈ СТРА-
НИ. ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВ-
НИК. ОБЈАВ-
ЉУЈЕ. ДИКАН
И СТАРИ СЛО-
ВЕНИ.

НАЈБОЉА
ДЕЛА
ОМЛАДИНСКЕ
КЊИЖЕВНОСТИ
У СТРИПУ

КОРАЛНО ОСТРВО

ПРЕМА РОМАНУ
Роберта
Белкија

Рудолфов отац и деда били су капетани бродова и де-чак је од њих на-следно љубав пре-ма мору...

ЗАТО СЕ ЗАПОСЛИО КАО МАЛИ
НА ЈЕДНОМ
РИБАРСКОМ
БРОДУ...

Али тиме није био
задовољан...

ВОЛЕО БИХ ДА ПЛО-
ВИМ МОРИМА, ОЧЕ?

ПА АКО ТО
ТОЛИКО ЖЕЛИШ,
ПРЕДСТАВИЋУ
ТЕ КАПЕТАНУ
„СТРЕЛЕ“?

СУТРАДАН...

ИДУЋЕ
НЕДЕЉЕ
ИСПЛОВИЋЕМО ЗА ТИХИ
ОКЕАН И МОЖЕШ ПОГИ
С НАМА?

ХВАЛА,
КАПЕТА-
НЕ?

И ТАКО...

КО ЗНА КАДА ЋЕМО
ВИДЕТИ СВОГ СИНА?

САМО ДА СЕ
ВРАТИ ЖИВ И
ЗДРАВ?

ЗА РУДОЛФА
ЈЕ ТО БИО
НАЈСРЕЊНИЈИ
ДАН У
ЖИВОТУ...

БРЗО СЕ СПРИЈАТЕЉИО С ЧЛАНОВИМА
ПОСАДЕ...

ОВО ЈЕ ПЕТЕРКИН
А ЈА САМ ЏОН? НАДАМ СЕ
ДА ЋЕМО БИТИ ДОБРИ
ПРИЈАТЕЉИ?

ТО БИХ
И ЈА
ЖЕЛЕО?

ЏОН СЕ ОДЛИКОВАО СНАГОМ...

СЈА-
ЈАН
СИ?

КЛАДИМ СЕ У
ДЕСЕТ ШИЛИН-
ГА ДА И ЈА
ТО МОГУ?

ПЕТЕРКИН ЈЕ МОГАО МНОГО
ДА ПОЈЕДЕ Али ЏОН ГА ЈЕ
У ТОМЕ ПОБЕЂИВАО...

ДАЈЕМ ПОЛА ФУНТЕ
ОНОМЕ
КО ПО-
ЈЕДЕ ШЕСТ
ОВАКВИХ
ПОРЦИЈА?

СЛАЖЕМ
СЕ? А ГДЕ
ЈЕ ХРА-
НА?

ОПЕТ
СИ ДО-
БИО ОП-
КЛАДУ,
ЏОНЕ?

ВЕЋ
СМО
ЈЕ ПО-
ЈЕЛИ?
ХА, ХА,
ХА?

НЕКОЛИКО
ДАНА
КАСНИЈЕ
„СТРЕЛА“
СЕ НАШЛА
УСРЕД
РАЗБЕСНЕ-
ЛОГ МОРА...

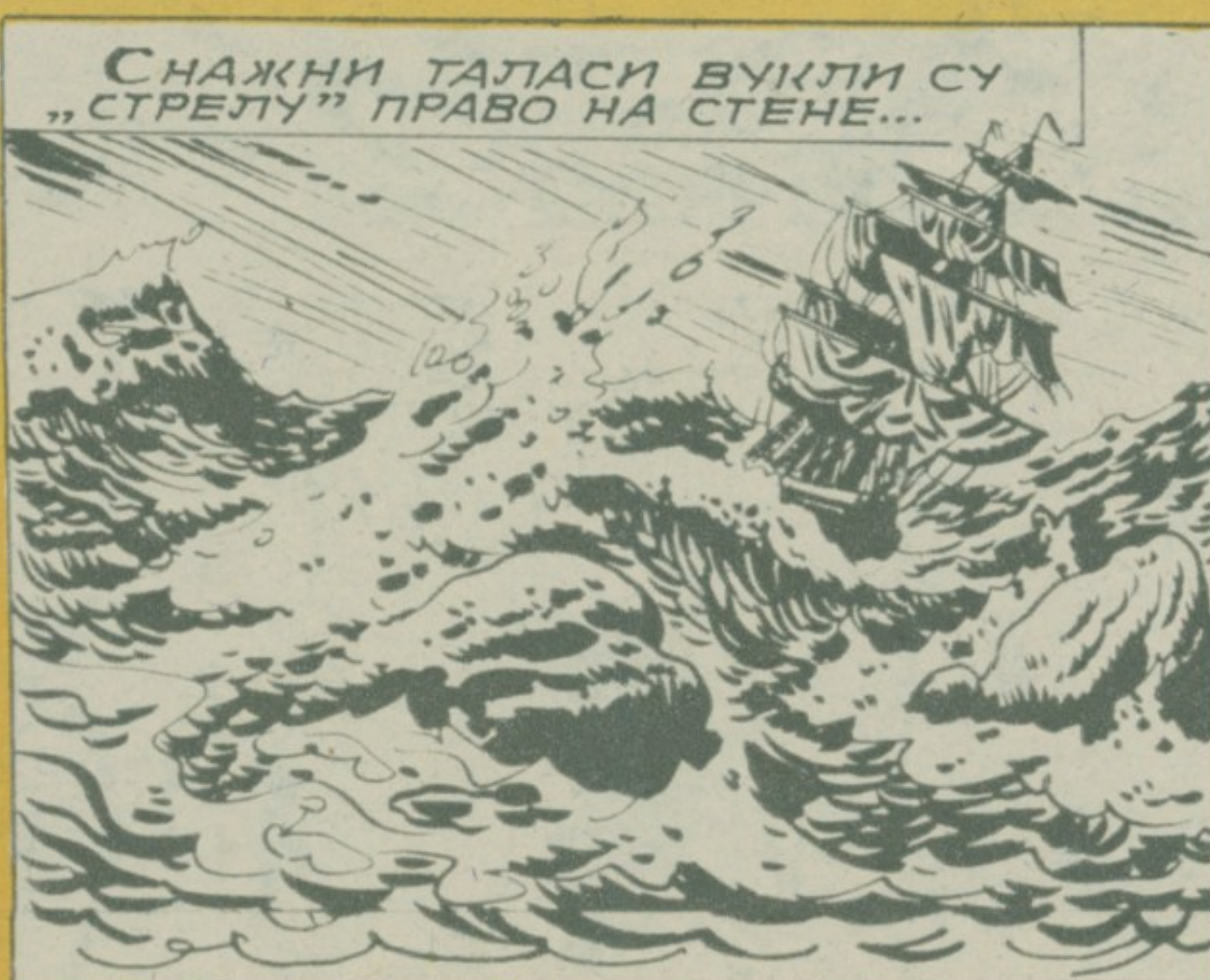
КРМЕНИ ЈАРБОЛ
СЕ ПОЛОМИО!

УЗАЛУД ЈЕ КОРМИЛАР
НАСТОЈАО ДА УПРАВЉА
БРОДОМ...

СНАЖНИ ТАЛАСИ ВУКЛИ СУ
„СТРЕЛУ“ ПРАВО НА СТЕНЕ...

ЧАМАЦ ЗА
СПАСАВАЊЕ
У МОРЕ?

ЗАЧУО СЕ ТРЕСАК
И ПОМЉАВА...

СПАСАВАЈ-
ТЕ СЕ!

НЕ МОЖЕМО СВИ СТАТИ
У ЧАМЦУ! УХВАТИМО
СЕ ЗА ЈАРБОЛ!

СЕКИРОМ СУ ПРЕСЕЧЕНА
УЖАД КОЈОМ СУ БИЛИ ВЕЗА-
НИ ЗА БРОД...

А У ЧАМЦУ...

ВЕСЛАЈТЕ СНАЖНО!
МОРАМО СЕ ШТО ПРЕ
УДАЉИТИ ОД СТЕ-
НА!

ЈЕДАН ОГРОМАН ТАЛАС
ИЗБАЦИО ЈЕ РУДОЛФА
И НЕГОВА ДВА ПРИЈА-
ТЕЉА НА ОБАЛУ...

ЏОН ЈЕ СКИНУО СОЧИ-
ВО СА ДУРБИНА И ИЗ-
ЛОЖИО ГА СУНЧЕВИМ
ЗРАЦИМА...

МАЛО КАСНИЈЕ ДАЛИ СУ СЕ НА
ПОСАО...

ОВО ЋУ
УПОТРЕБИТИ
УМЕСТО
МАЧА...

ЕКСЕРИ
ЋЕ МИ
ПОСЛУЖИТИ
КАО ВРХ
СТРЕЛЕ?

СУТРАДАН, ЧИМ ЈЕ СВАНУЛО, ПОШЛИ СУ ДА
СЕ КУПАЈУ У МИРНИМ ВОДАМА ЗАЛИВА...

БАШ МИ ЈЕ
КРИВО ШТО НЕ
ЗНАМ ДА
ПЛИВАМ!

ШТА ЛИ СЕ ДОГОДИЛО
НАШИМ ДРУГОВИМА
СА "СТРЕЛЕ"?

СИГУРНО СУ СЕ РАЗБИЛИ
О НЕКУ СТЕНУ? ОВДЕ ИХ
ИМА НА ХИЉАДЕ!

ВОДА ЈЕ ТАКО БИСТРА И РУДОЛФ
И ЏОН СУ ЗАРОНИЛИ...

... ДА БИ САКУПИЛИ
ШКОЉКЕ...

ПРВИ ПУТ СУ
ПОСЛЕ НЕКОЛИ-
КО ДАНА ОКУСИ-
ЛИ НЕШТО ДРУГО
СЕМ ВОДА...

ТАКО СУ УКУСНЕ!
ШТО НИСТЕ
ДОНЕЛИ ЈОШ?

МИСЛИЛИ
СМО НА
ТВОЈ
ЖЕЛУДАЦ!

СУТРА ЋЕМО СЕ
ПОПЕТИ НА НАЈВИ-
ШИ ВРХ ОСТРВА
ДА ОСМОТРИМО
ОКОЛИНУ?

ПОНЕЋЕМО
ОРУЖЈЕ...
ЗА СВАКИ
СЛУЧАЈ?

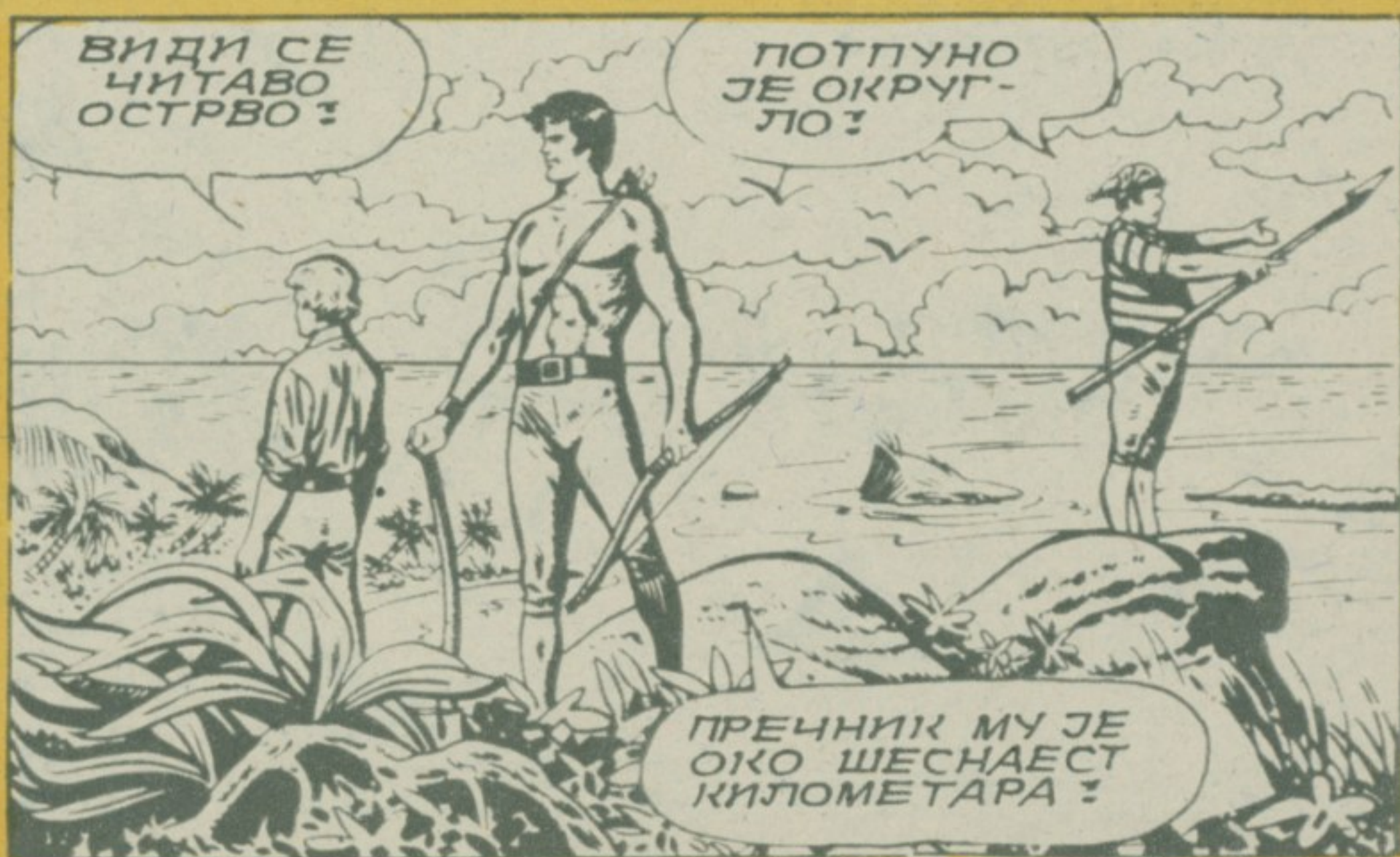

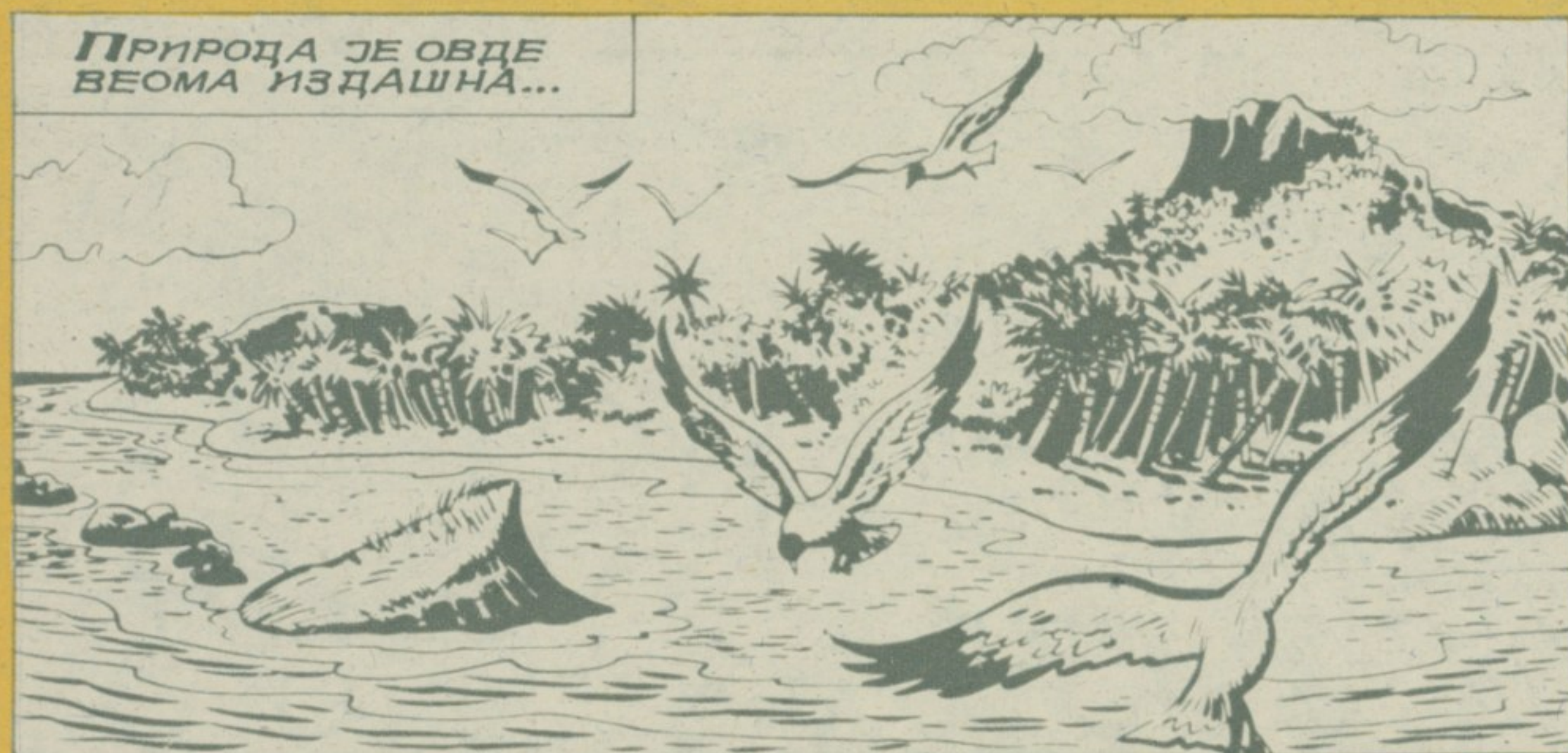
МОЖДА
ЋЕМО
НЕШТО
УЛОВИТИ
ОВИМ
ЛУКОМ?

ШТА
КАЖЕТЕ
ЗА МОЈЕ
КОПЉЕ?

ПОГЛЕДАЈТЕ
МОЈУ
ПРАЖКУ?

ОКРЕСАЛИ СУ МУ
ГРАНЕ...

... А ОНДА ОТКОТРЉАЛИ
БАЛВАН ДО ОБАЛЕ ...

УРА !
НАШ
ЧАМАЦ
ПЛОВИ !

СПРЕМИ
УДИЦУ,
ПЕТЕР-
КИНЕ !

ТРЗА ! ИМА
БАР ЧЕТИРИ
КИЛОГРАМА !

СЈАЈАН
СИ !

ТОЛИКО СУ СРЕЋНИ
ДА И НЕ ПРИМЕЋУЈУ
ОПАСНОСТ КОЈА ИМ
СЕ ПРИБЛИЖАВА...

НАША
ЈЕ !

НЕ СМЕ
НАМ
УМАЊИ !

ГЛЕДАЈТЕ !

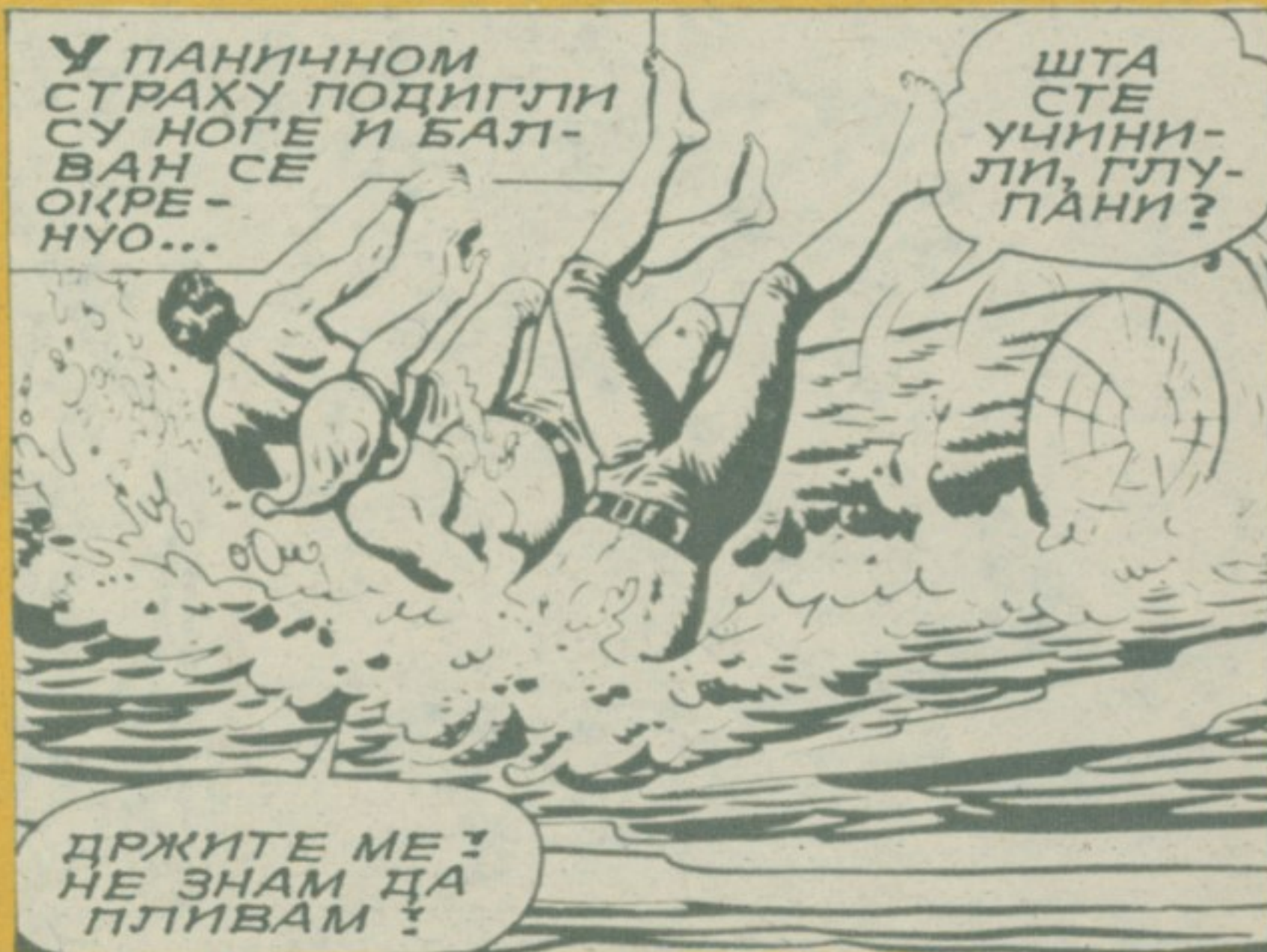
АЈКУЛА !

У ПАНИЧНОМ
СТРАХУ ПОДИГЛИ
СУ НОГЕ И БАЛ-
ВАН СЕ
ОКРЕ-
НУО...

ШТА
СТЕ
УЧИНИ-
ЛИ, ГЛУ-
ПАНИ ?

ДРЖИТЕ МЕ !
НЕ ЗНАМ ДА
ПЛИВАМ !

РУДОЛФ И ДОН СУ СЕ ОЧАЈ-
НИЧКИ УПИЊАЛИ ДА СПАСУ
СВОГ ПРИЈА-
ТЕЉА ...

ДРЖИТЕ СЕ
ЧВРСТО, НЕ
МРДАЈТЕ !

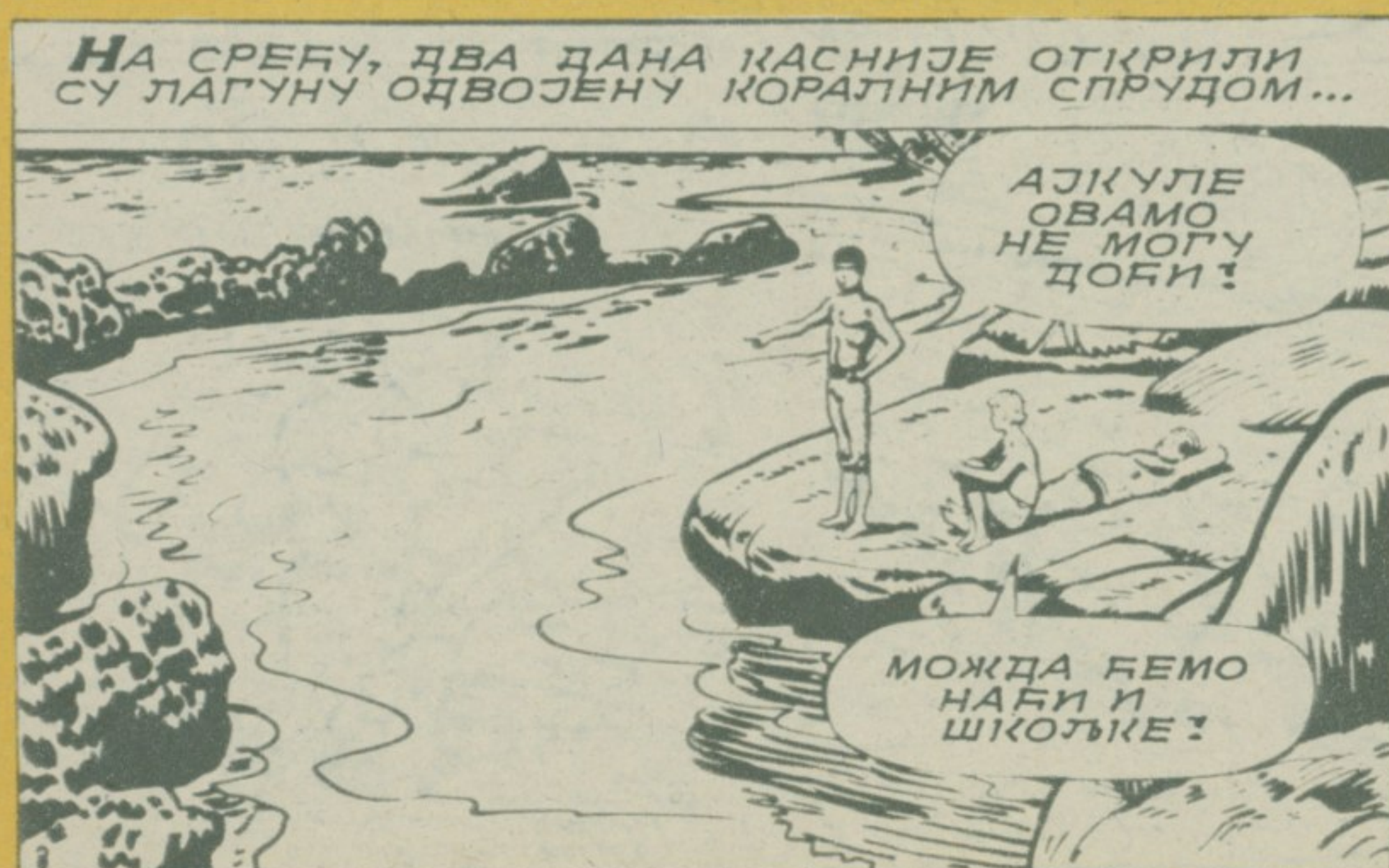
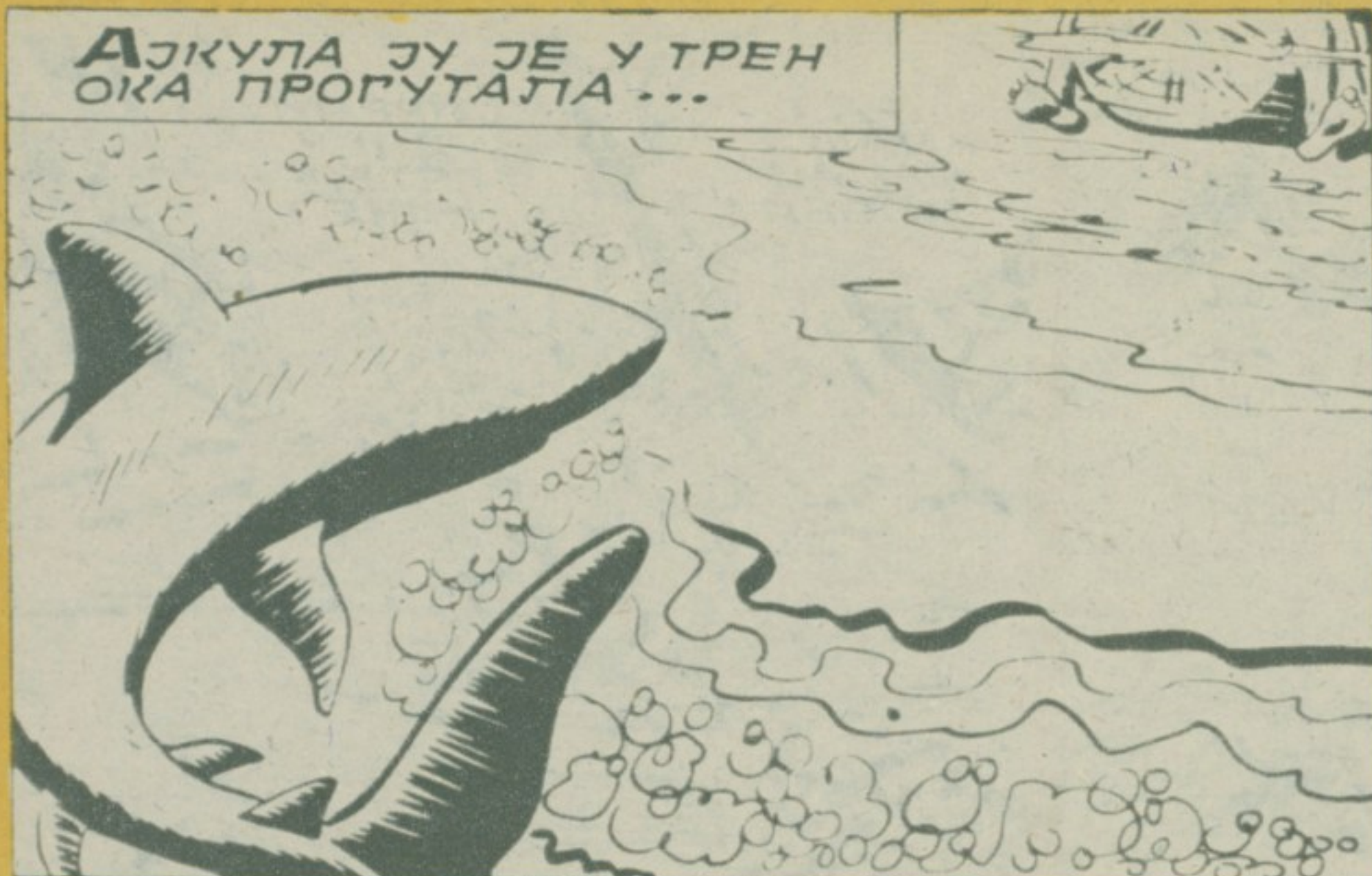

АЈКУЛА ЈЕ И ДАЉЕ
КРУЖИЛА ОКО ЊИХ...

САСВИМ ЈЕ БЛИЗУ !

БАЦИ
ТУ РИБУ,
ПЕТЕРКИНЕ !

ПРОГОЊЕНИ СУ УБРЗО САВЛАДАНИ...

ПОБЕДНИЦИ НИСУ ИМАЛИ МИЛОСТИ НИ ПРЕМА ЖЕНАМА...

РУДОЛФ И НЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ С УЖАСОМ СУ СВЕ ТО ПОСМАТРАЛИ...

ЈАДНИЦЕ! ШТА ЛИ ЋЕ УЧИНИТИ С НИМА?

УСКРОР ЋЕ МО ТО САЗНАТИ!

ЗАПАЛИЛИ СУ ВАТРУ И ЈЕДНУ ДЕВОЈКУ ДОВУКЛИ ДО ПОГЛАВИЦЕ...

НЕБЕСА! ПЕТЕР, КИНЕ, ПРИКРАДИ СЕ ЗАРОБЉЕНИЦИМА И ОДВЕЖИ ИХ! ТИ, РУДОЛФЕ, УЗМИ РЕВОЛВЕР И ПОБИ ЗА МНОМ!

ЏОН СЕ ПРИКРАО...

БАЦИ НОЖ, ПРОКЛЕТНИЧЕ!

ПОГЛАВИЦА ИМ ЈЕ НЕШТО НАРЕДИО И СВИ СУ СЕ УСТРЕМИЛИ НА ЏОНА...

ОРУЖЕА!

ПОКАЗАЋУ ВАМ, НИТКОВИ!

ПРОМАШИО СИ МЕ!

ОНДА ЈЕ ЏОН ЗАМАХНУО СВОЈИМ БУЗДОВАНОМ...

ДОМОРОДАЦ ЈЕ БОЛНО ЈАУКНУО...

НИЈЕ СТИГАО НИ ДА СЕ ПОВРАТИ А ЏОН МУ ЈЕ ЗАДАО ДРУГИ УДАРАЦ...

... И ЈОШ ЈЕДАН...

УФ!

ЕВО ТИ!

Али тада су се сви
бацили на Џона и
савладали га...

ВАШ
ПОГЛАВИЦА
ЈЕ КУКА-
ВИЦА?

КАДА ЈЕ ТО ЧУО ПОГЛА-
ВИЦА ЈЕ ПОДИГАО СВОЈ
ТЕШКИ БУЗДОВАН
НА ЏОНА...

ОРУРА-
ТЕКА? ЈАКА?

РУДОЛФЕ,
ПУЦАЈ?

ПУЦАЊ ЈЕ ЗАПРЕ-
ПАСТИО ДОМОРО-
ЦЕ...

АААХ?

У ТОМ ТРЕНУТКУ ПЕТЕРКИН И ЗАРОБЉЕ-
НИЦИ ПРИСКОЧИЛИ СУ У ПОМОЋ РУДОЛФУ
И ЏОНУ...

ЕВО ТИ?

УУУХ?

РАТНИЧКО ПЛЕМЕ СЕ
ДАЛО У БЕГ...

ПУСТИТЕ
ИХ?

СПАСИО СИ
МИ ЖИВОТ,
РУДОЛФЕ?

ДРАГО МИ ЈЕ
ДА СМО ОСЛО-
БОДИЛИ ОНЕ
ЈАДНИКЕ?

БИЛИ СУ ГЛАДНИ И НА СРЕГУ
ТОГ ДАНА СУ РУДОЛФ И НЕГОВА
ДВА ПРИЗАТЕЉА
УЛОВИЛИ СВИЊУ...

ЗОВЕМ СЕ
ЏОН,
А ТИ?

АВАТЕА...
ПОГЛАВИЦА ТАРАРО
БИТИ МОЖОТАЦ?

ТЕ НОГИ...

НЕ МОГУ ДА СПА-
ВАМ? ШТА АКО
СЕ ВРАТЕ
ОНИ РАТНИЦИ?

НЕ БОЈ
СЕ, ПЕТЕРКИНЕ?
СУВИШЕ СУ ЗА-
ПЛАШЕНИ ДА БИ
ТО УЧИНИЛИ?

СУТРАДАН УЈУТРО ДОМО-
РОЦИ СУ СЕ СПРЕМАЛИ ЗА
ПОВРАТАК НА СВОЈЕ ОСТ-
РВО...

ЗБОГОМ, ТАРАРО!
АКО КАКАВ БРОД ЗАЛУТА
НА ВАШЕ ОСТРВО ПРЕДАЈ
ОВУ ДАШНИЦУ КАПЕТАНУ!
ТАКО ЋЕ ЗНАТИ ДА СМО
ОВДЕ?

ЈА ЈЕ
ВЕЗАТИ ОКО
ВРАТА... НЕ
ИЗГУБИТИ...

АВАТЕА СЕ ПОЗДРАВИЛА
С МЛАДИЋИМА НА ДОМОРО-
ДАЧКИ НАЧИН...

ХЕЈ! ШТА
ЗНАЧИ ОВО?

ДЕВОЈКА
САМО ПОКАЗУЈЕ
КОЛИКО НАМ
ЈЕ ЗАХВАЛНА!

ОПЕТ
СМО
САМИ!

ВЕЋ САМ СЕ
УЖЕЛЕО
МИРА!

АЛИ СВЕ ВИШЕ СУ ОСЕ-
БАЛИ ЧЕЖЊУ ЗА ЦИВИ-
ЛИЗАЦИЈОМ...

ЈЕДНОГА
ДАНА...

БРОД НА
ВИДИКУ!

ЗАИСТА!

МОРАМО МУ
СКРЕНУТИ
ПАЖЊУ
НА СЕБЕ!

ЈЕДРЕЊАК ИМ СЕ СВЕ ВИШЕ ПРИБЛИЖАВАО...

ЗАПАЛИЛИ
СУ ВАТРУ...

ДИМ ЈЕ
ДОВОЉНО
ГУСТИ И
ЦРНИ!

ИЗГЛЕДА
ДА СУ НАС
ПРИМЕТИЛИ!

ЏОН ЈЕ ОДЈЕДНОМ
УЗВИКНУО...

ГУСАРСКА
ЗАСТАВА!

НЕБЕСА!

У ИСТОМ ТРЕНУТКУ
С ЈЕДРЕЊАКА ЈЕ ОД-
ЈЕКНУО
ПУЦАЊ...

ВИДЕЛИ СУ НАС?

БЕЖИМО?

ГУСАРИ СУ СЕ ВЕЋ ИСКРЦАЛИ СА СВОЈИМ КАПЕТАНОМ...

УХВАТИТЕ ИХ! ПОТРЕБАН НАМ ЈЕ МАЛИ НА БРОДУ?

ГОТОВИ СМО?

ЗА МНОМ! ИМАМ ИДЕЈУ!

ЏОН ИХ ЈЕ ПОВЕО КА ПОДВОДНОЈ ПЕЃИНИ...

ТО ЈЕ ЈЕДИНО МЕСТО ГДЕ НАС НЕЋЕ НАћи?

АЛИ КАКО БУ ЈА КАД НЕ ЗНАМ ДА ПЛИВАМ?

АКО ТИ ОСТАНЕШ ОСТАЋЕМО И МИ? НЕКА НАС ОНДА СВУ ТРОЈИЦУ УХВАТЕ?

ТО НЕ МОГУ ДА ДОЗВОЛИМ! РЕЦИТЕ МИ ШТА ТРЕБА ДА РАДИМ?

УКРАТКО СУ МУ ОБЈАСНИЛИ...

... И УБРЗО ...

УХ! МИСЛИО САМ ДА НИКАДА НЕЋЕМО СТИЋИ?

ОВДЕ СМО НА СИГУРНОМ?

ВЕЋ ДЕСЕТ ДАНА СУ У ПЕЃИНИ БЕЗ ХРАНЕ...

УМИРЕМ ОД ГЛАДИ?

МОРАМО ИЗДРЖАТИ, ПЕТЕРКИНЕ?

А КАДА СЕ ОСВЕСТИО
БИЛИ СУ ВЕЋ САСВИМ
БЛИЗУ ЈЕДРЕЊАКА...

ОДМАХ СУ ГА ОДВЕ-
ЛИ КАПЕТАНУ...

... КОЈИ ЈЕ ЧУО КАКО СЕ РУДОЛФ
ХРАБРО ОДУПИРАО НЕГОВИМ ЛУ-
ДИМА...

БРИНУБЕШ
СЕ О МОЈОЈ КАБИНИ?

НИСАМ НИ СА-
МАО ДА БУ ПОС-
ТАТИ СЛУГА ЈЕД-
НОГ ГУСАРА?

НИСМО ГУСАРИ ВЕЋ
ТРГОВЦИ? АКО СЕ ДОБ-
РО ПОКАЖЕШ, ИМАЋЕШ
КОРИСТИ. КАО И СВИ
ОСТАЛИ ЧЛАНОВИ
ПОСАДЕ?

АКО НИСТЕ
ГУСАРИ,
ЗАШТО
НОСИТЕ
ГУСАРСКУ
ЗАСТАВУ?

ДА БИСМО СЕ
ЗАШТИТИЛИ ОД
ПРАВИХ ПИРАТА?

КАДА БИХ
ЗАИСТА
МОГАО ДА
ПОВЕРУЈЕМ
У ТО?

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА
КАСНИЈЕ...

ЧЕТКУ У РУКЕ, МАЛИ,
И РИБАЈ ПАЛУБУ?

ЈА СЛУЖИМ
САМО КАПЕ-
ТАНУ?

АЈ?

НАУЧИЋУ
ТЕ ДА
БУДЕШ
ПОСЛУШАН?

АЛИ РУДОЛФ СЕ
НЕ ПРЕДАЈЕ ТАКО
ЛАКО...

УФ?

ХА, ХА,
ХА?

ГОТОВ
СИ,
ЏЕДЕ?

ПРЕРЕЗАЋУ ТИ
ГРКЉАН,
НИТКОВЕ?

СТАНИ,
ЏЕДЕ?

БАЦИ НОЖ ИЛИ
БЕШ ИМАТИ ПОСЛА
СА МНОМ?

ТЕ НОБИ РУДОЛФ ЈЕ
ПРИШАО КОРМИЛАРУ...

ХВАЛА ТИ
ШТО СИ МЕ
ОДБРА-
НИО
ДАНАС,
БИЛЕ?

ХМ! ТВОЈЕ
МЕСТО
НИЈЕ
МЕЂУ
ГУСА-
РИ-
МА!

АЛИ КАПЕТАН
МИ ЈЕ РЕКАО
ДА СТЕ ВИ
ТРГОВЦИ?

МИ СМО ПИРАТИ
И У ТО БЕШ СЕ
УСКОРО И
УВЕРИТИ?

Једнога дана...

БРОД НА ВИ-
ДИКУ?

ПАЛИИИИ!

БИО ЈЕ ТО
ТРГОВАЧКИ БРОД...

... НА ЧИЈОЈ ПАЛУБИ СУ СЕ
УСКОРО НАШЛИ ГУСАРИ ...

ШТА
НОСИТЕ?

СВИЊЕ, КОКОС...
А ЈА САМ
ИСТРА-
ЖИВАЧ...

АХ, ТАКО? СЛОБОДНО
НАСТАВИТЕ ПУТ: ХТЕЛИ
СМО САМО ДА ВИДИМО
ДА ЛИ ВАМ ЈЕ ПОТРЕБНА
ПОМОЋ?

ХВАЛА, КАПЕ-
ТАНЕ! НИШТА
НАМ НИЈЕ
ПОТРЕБНО!

КАДА ЈЕ РУДОЛФ
ОСТАО САМ СА БИЛОМ...

ЗАШТО ЈЕ КАПЕТАН
БИО ТОЛИКО ЉУБА-
ЗАН ПРЕМА ТОМ
ИСТРАЖИВАЧУ?

ЈЕР ГА
СЕ БОЈИ?

ЗАТО ШТО ТАЈ
ИСТРАЖИВАЧ И
ЛЕКАР ИМА ВЕЛИКИ
УТИЦАЈ КОД
ДОМОРОДАЦА... ЧЕСТО
ИМ ЈЕ ПОМАГАО?

НИКАДА МИ
НИСИ ПРИЧАО
О СЕБИ, БИЛЕ?
ЗАШТО СИ ОВДЕ?

ЖАДНИК!
ЈОШ СЕ НИЈЕ
НАВИКАО НА
ОВАЈ ЖИВОТ!
МОРАМ МУ
ПОМОЋИ!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ НАШЛИ СУ СЕ НА
ЈЕДНОМ ОСТРВУ С ЧИЈИМ СУ ДОМОРОЦИМА БИ-
ЛИ У ПРИЈАТЕЉСКИМ ОДНОСИ-
МА...

ДОК ЈЕ РУДОЛФ ШЕТАО ОБАЛОМ
УГЛЕДАО ЈЕ ГРУПУ РАТНИКА
КАКО ВЕЖБАЈУ...

ЖАДНИЦИ!
СТАЛНО
СУ У
БОРБИ ЗА
ОПСТАНАК!

ЈЕДНОГ ЈУТРА ПОЈАВИО СЕ ПОГЛАВИЦА
СУСЕДНОГ ОСТРВА...

ТИ БИТИ ПРИ-
ЈАТЕЉ! ТИ
СПАСИТИ
ТАРА-
РА!

ТАРАРО! НИСИ
МЕ ЗАБОРАВИО!
ГДЕ ЈЕ
АВАТЕА?

ОБЈАСНИО МУ
ЈЕ ДА АВАТЕА
НИЈЕ ХТЕЛА ДА
СЕ УДА ЗА ЈЕД-
НОГ ЊЕГОВОГ
ПРИЈАТЕЉА
И ДА ЈЕ
ЗАТО У
НЕМИЛОСТИ...

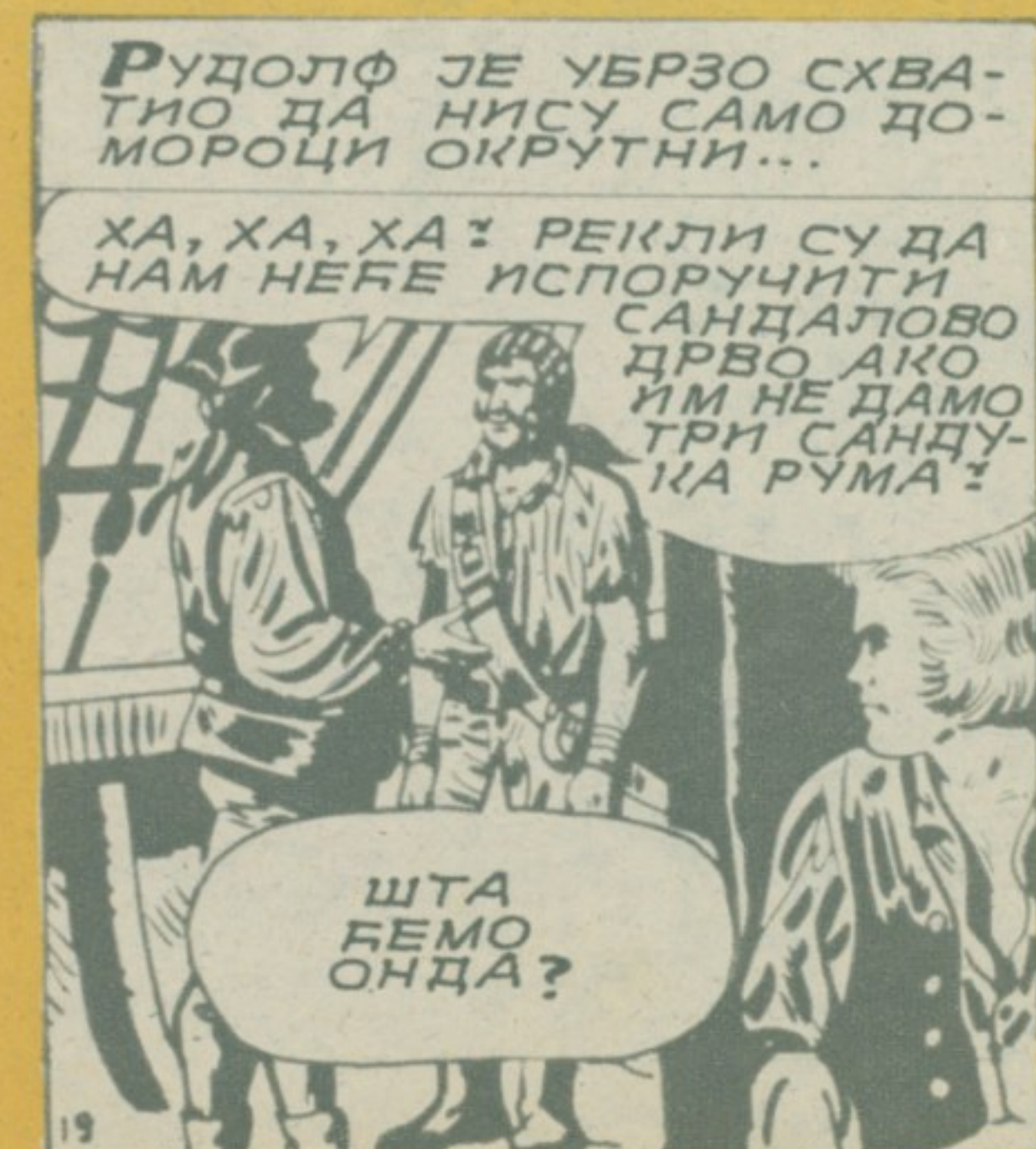
ОНА
ВИШЕ НЕ
БИТИ МОЈА
КЕТИ!

РУДОЛФ ЈЕ ИСПРИЧАО БИЛУ ШТА ЈЕ САЗНАО...

КАКО СУ ОКРУТ-
НИ ЊИХОВИ ЗА-
КОНИ! УБИЋЕ
ЈАДНУ
ДЕВОЈКУ!

НЕБЕСА!
МОРАМО
ЈОШ
ПОМОЋИ!

РУДОЛФ ЈЕ УБРЗО СХВА-
ТИО ДА НИСУ САМО ДО-
МОРОЦИ ОКРУТНИ...

ХА, ХА, ХА! РЕКЛИ СУ ДА
НАМ НЕЋЕ ИСПОРУЧИТИ
САНДАЛОВО
ДРВО АКО
ИМ НЕ ДАМО
ТРИ САНДУ-
КА РУМА!

ШТА
БЕМО
ОНДА?

САЧЕКАЋЕМО ДА
СЕ СМРКНЕ А ОНДА
БЕМО ИХ НАПАСТИ
И ОПЉАЧКАТИ!

ХА, ХА, ХА!
СЈАЈНО СТЕ
ТО ЗАМИСЛИЛИ,
КАПЕТАНЕ!

И ТАКО...

НА МОЈ ЗНАК
БЕТЕ ПУЦА-
ТИ!

СВИ
СПА-
ВАЈУ!

РУДОЛФЕ!

ТО ЈЕ ЗАИСТА ОН?

ДОШАО
САМ
ДА ВАС
ИЗБАВИМ
ОДАВ-
ДЕ!

МИСЛИЛИ
СМО ДА
СИ
МРТАВ!

ТАКО
САМ
СРЕЋАН!

РУДОЛФ ИМ ЈЕ
ИСПРИЧАО ШТА ЈЕ СВЕ
ДОЖИВЕО И ДА ЈЕ ВИ-
ДЕО ПОГЛАВИЦУ
ТАРАРО...

АКО ЈЕ АВАТЕА
У ОПАСНОСТИ
МОРАМО ЈОЈ
ПОМОЋИ!

ТО САМ И ЈА
МИСЛИО!

САД СМО
КРАЉЕВИ
МОРА!
ИМАМО
ВЛАСТИТИ
БРОД!

СУТРАДАН СУ НАПУСТИЛИ
КОРАЛНО ОСТРВО...

ПОГЛЕДАЈТЕ!
КОВЧЕГ ПУН
НАКИТА!

САМО ДА СЕ ВРА-
ТИМО У ЦИВИЛИ-
ЗАЦИЈУ!

УРА! БОГАТИ
СМО!

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА
ЗНАШ ГДЕ СЕ НАЛАЗИ
ОСТРВО ПОГЛАВИЦЕ
ТАРАРО?

САСВИМ!

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА
КАСНИЈЕ...

РУДОЛФ ЈЕ ПРАВИ
МОРСКИ ВУК!

КО ЗНА
ШТА НАС ОВДЕ
ЧЕКА, ПРИЈАТЕЉИ!

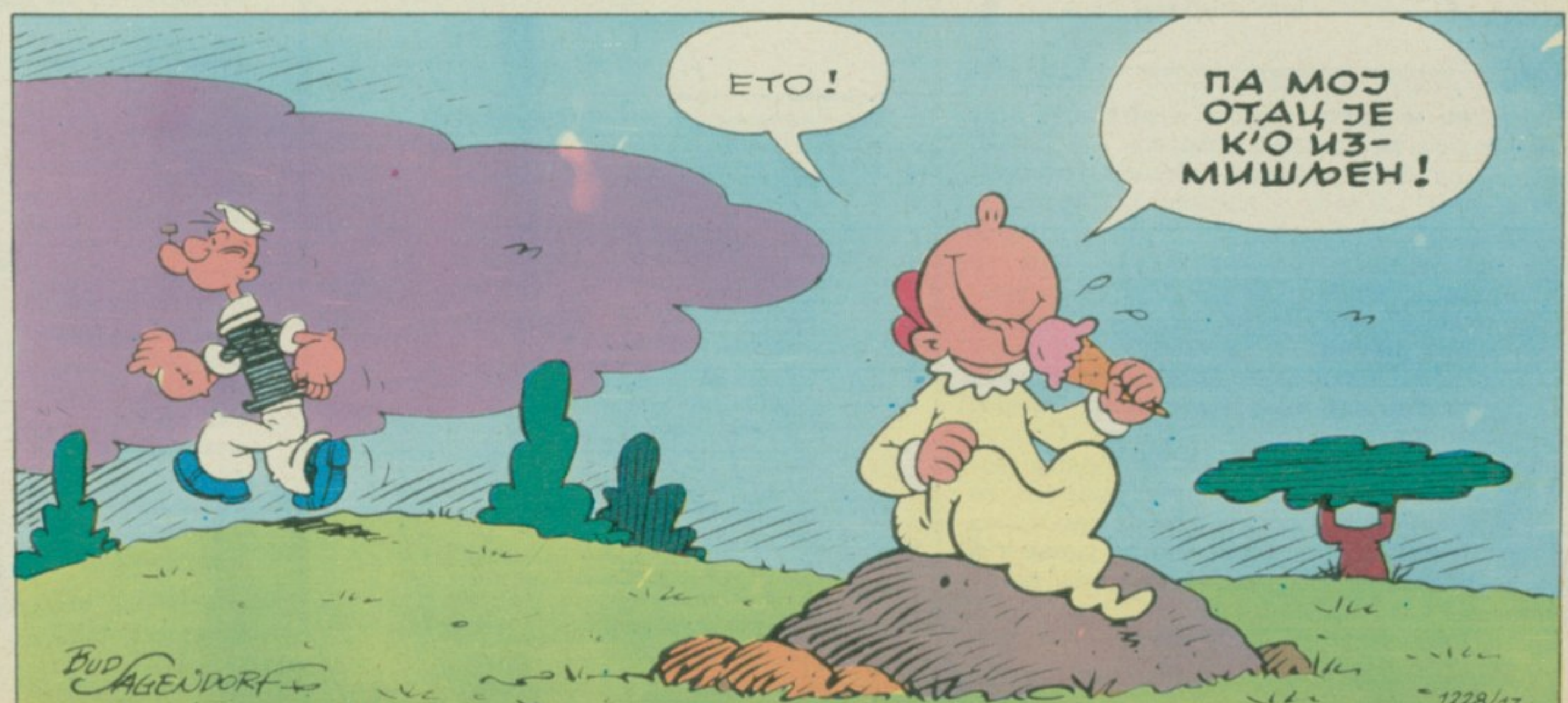
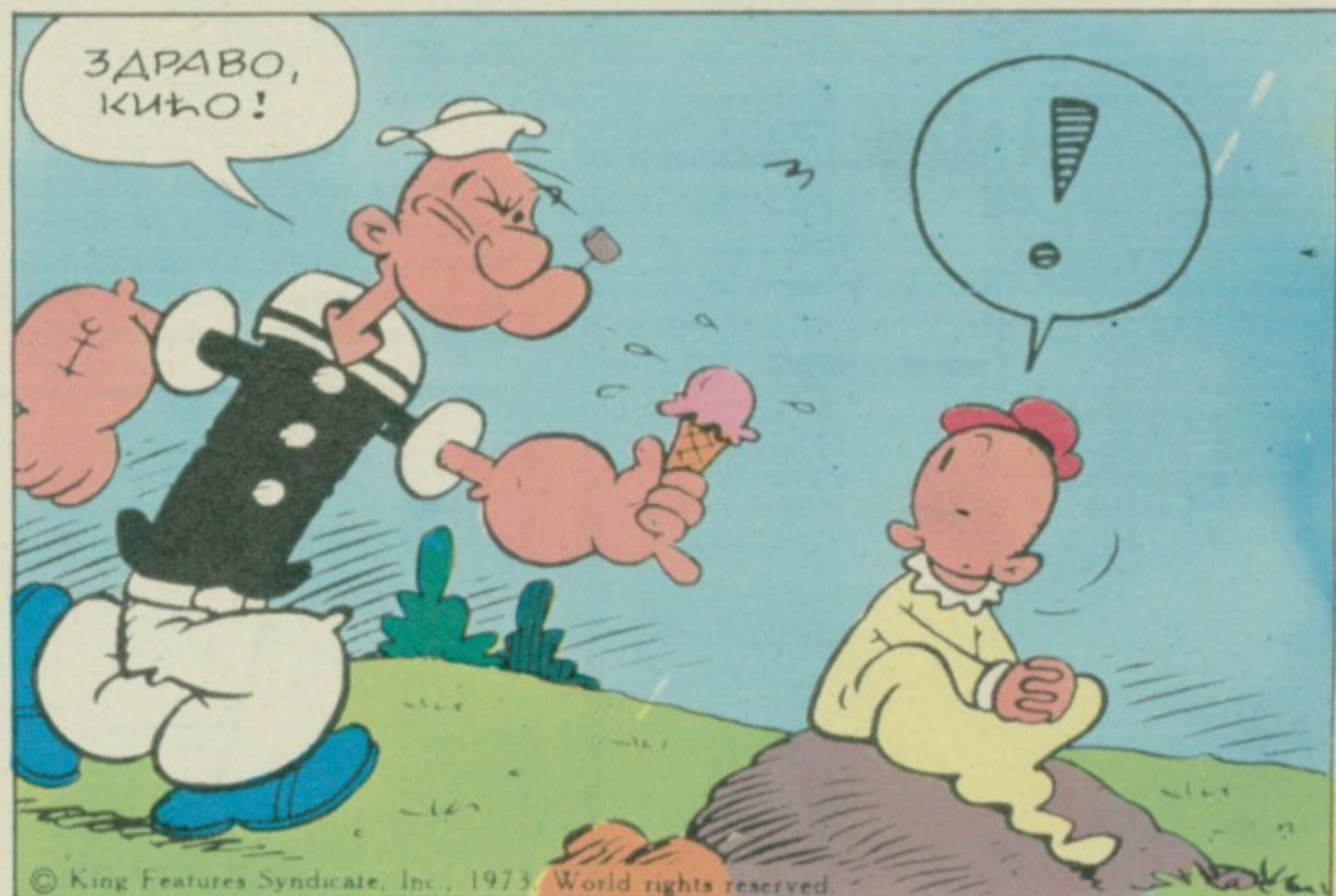
ДОБРО ДОШЛИ
НА НАШЕ
ОСТРВО!

ДРАГО
МИ ЈЕ
ШТО ВАС
ВИДИМ!

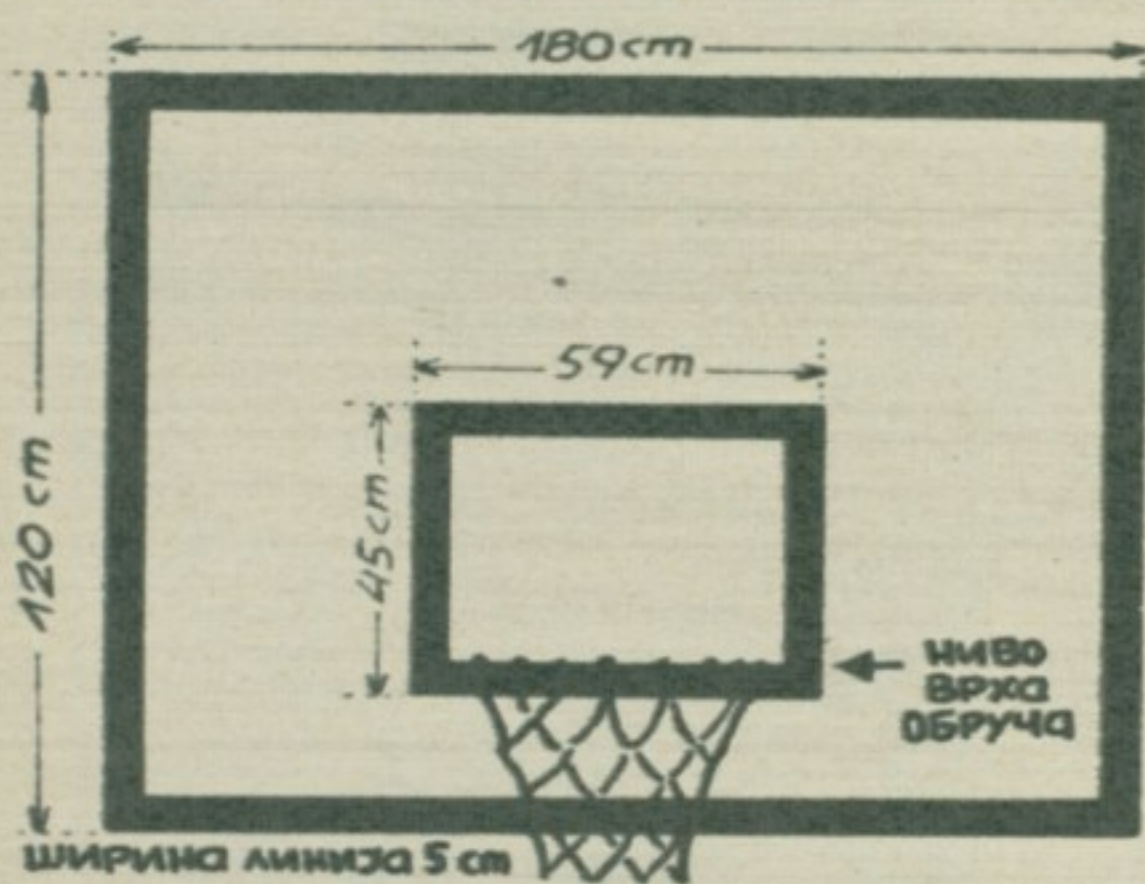

КОШАРКА У ДВОРИШТУ

ОТКАКО ЈЕ АМЕРИКА-
НАЦ ЏЕМС НЕЈСМИТ
1891. ГОДИНЕ ИЗ-
МИСЛИО КОШАРКУ,
ОВА ЛЕПА СПОРТ-
СКА ИГРА НЕ ПРЕ-
СТАЈЕ ДА БУДЕ
ЈЕДНА ОД НАЈПО-
ПУЛАРНИЈИХ.

2,75 м. Подупирачи табли (стубови) уда-
љени су најмање 40 см од спољних ивица
и светле су боје.

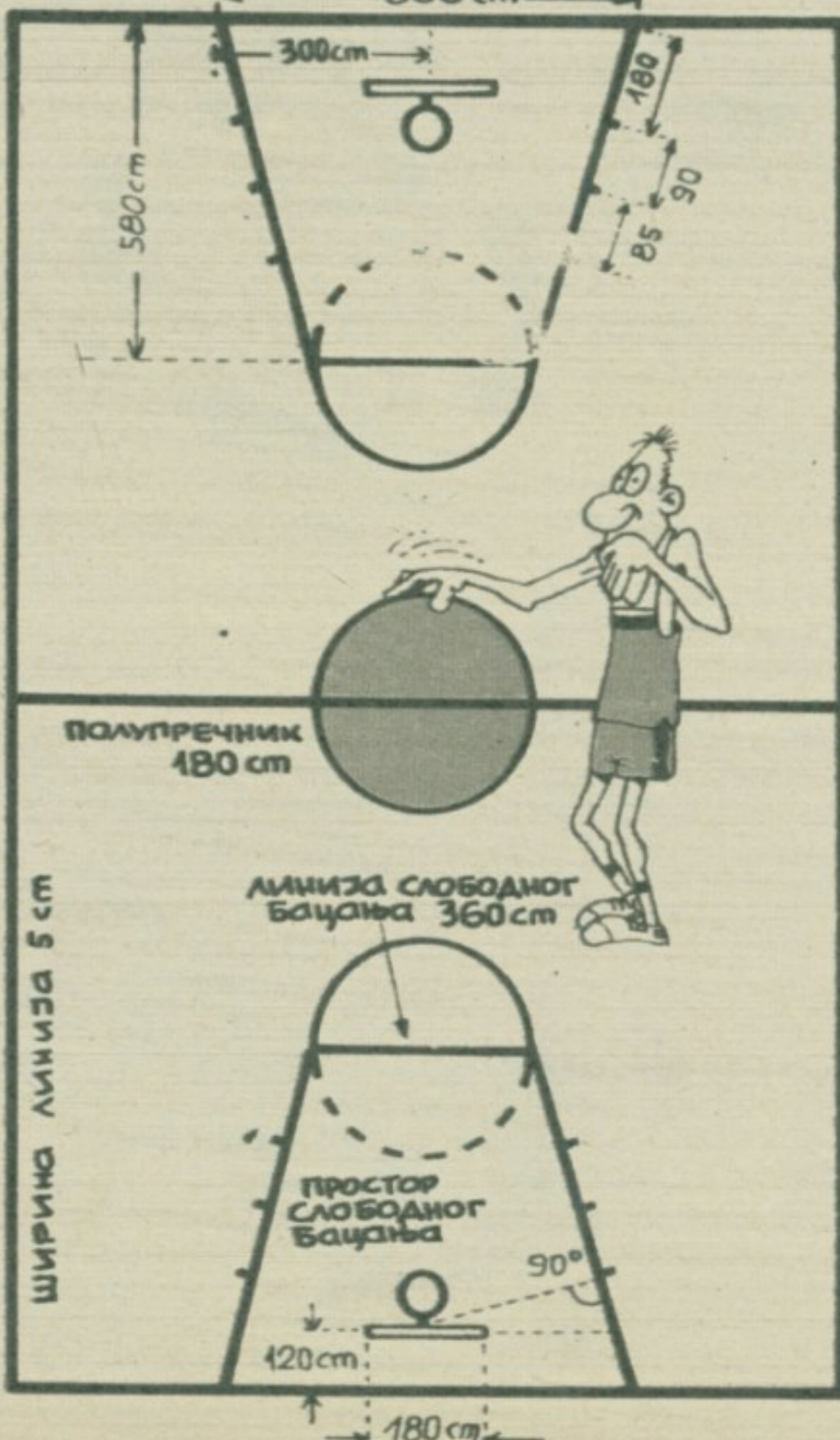
Кошарка се игра лоптом чији обим из-
носи најмање 75 см, а највише 78. Тежи-
на лопте је најмање 600, а највише 650
грама.

МОЖЕ И ОВАКО!

Ако волите кошарку, немојте се обе-
срахбрити што немате све по пропи-
су. Довољно је да направите кош и
причврстите га добро на ограду, зид или
дрво. Многи нани слави кошаркарни баи

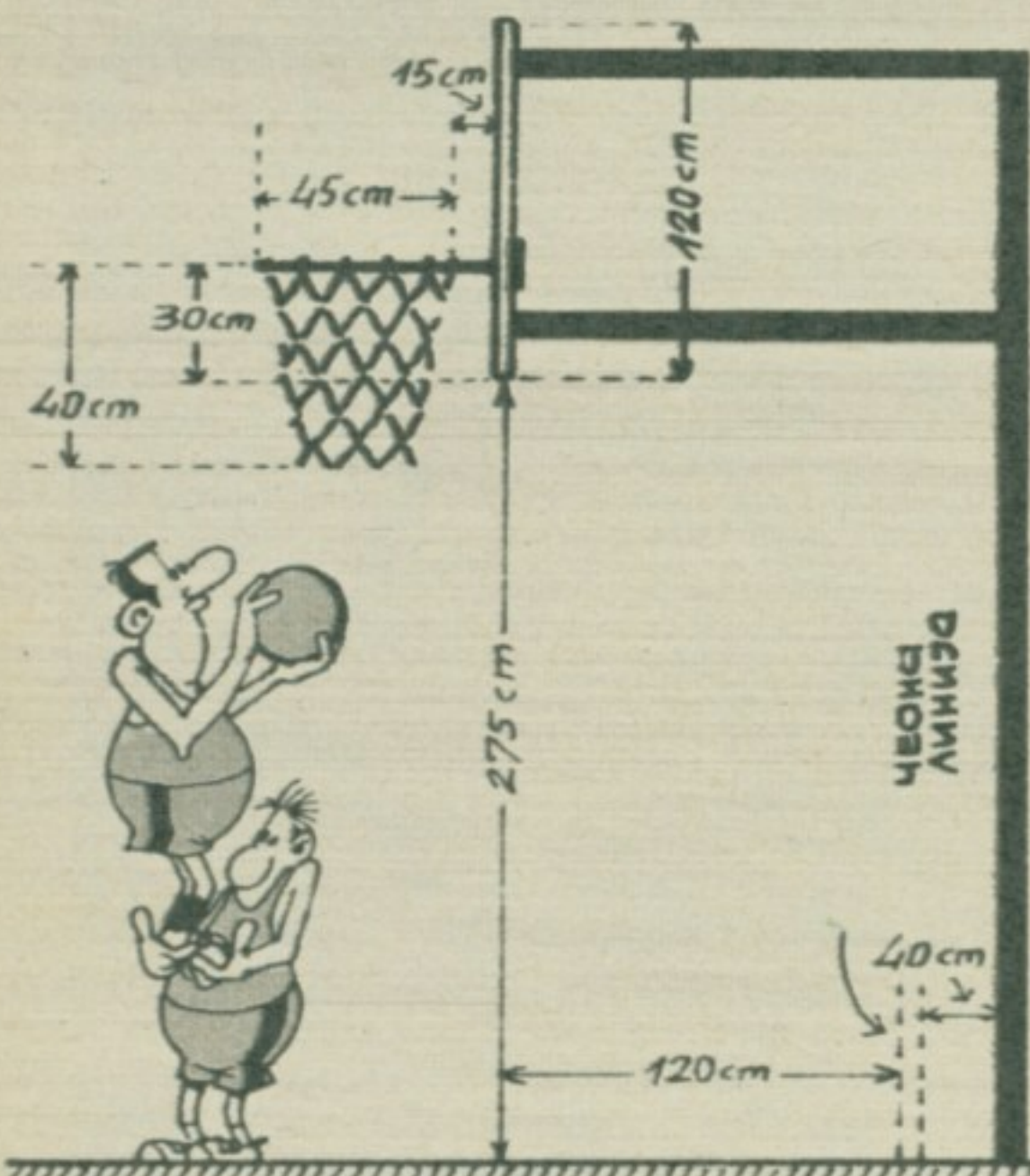

су тако почињали. Кићановић је, на при-
мер, своје прве тренинге имао поред Мо-
раве. Уместо кошаркарне лопте служила
је и обична гумена, а уместо коша са мре-
жом, плетена кошара, без дна, наравно!

ШТА ЈЕ СВЕ ПОТРЕБНО

Игралиште за кошарку је правоугао-
ног облика, 26 метара дугачко, 14
широко. Ако се игра у некој просто-
рији — хали, висина таванице мора изно-
сити најмање 7 метара.

Са једне и друге стране игралишта на-
лазе се носачи кошера. Мреже на коше-
вима су од белог канапа, обешене о гвоз-
дене обруче, обојене наранџасто. Унутраш-
њи пречник је 45 см. На доњој страни
коша налазе се ситне квачице на које се
причвршћује мрежа. Дужина мреже тре-
ба да буде 40 см. Веома је важно да се
обруч добро причврсти за таблу.

Табла може бити направљена од дрвета
дебљине 3 см или секурит стакла. Широ-
ка је 180 см, а висока 120 см. Стране
окренуте игралишту обојене су белом бо-
јом, а у средини, иза обруча, уцртан је
правоугаоник и обележен црним линијама
ширине 5 см. Унутрашња ивица доње ли-
није је у висини обруча. И крајеви табле
означени су црним линијама.

Доња ивица табле подигнута је од тла

ПРАВИЛА ИГРЕ

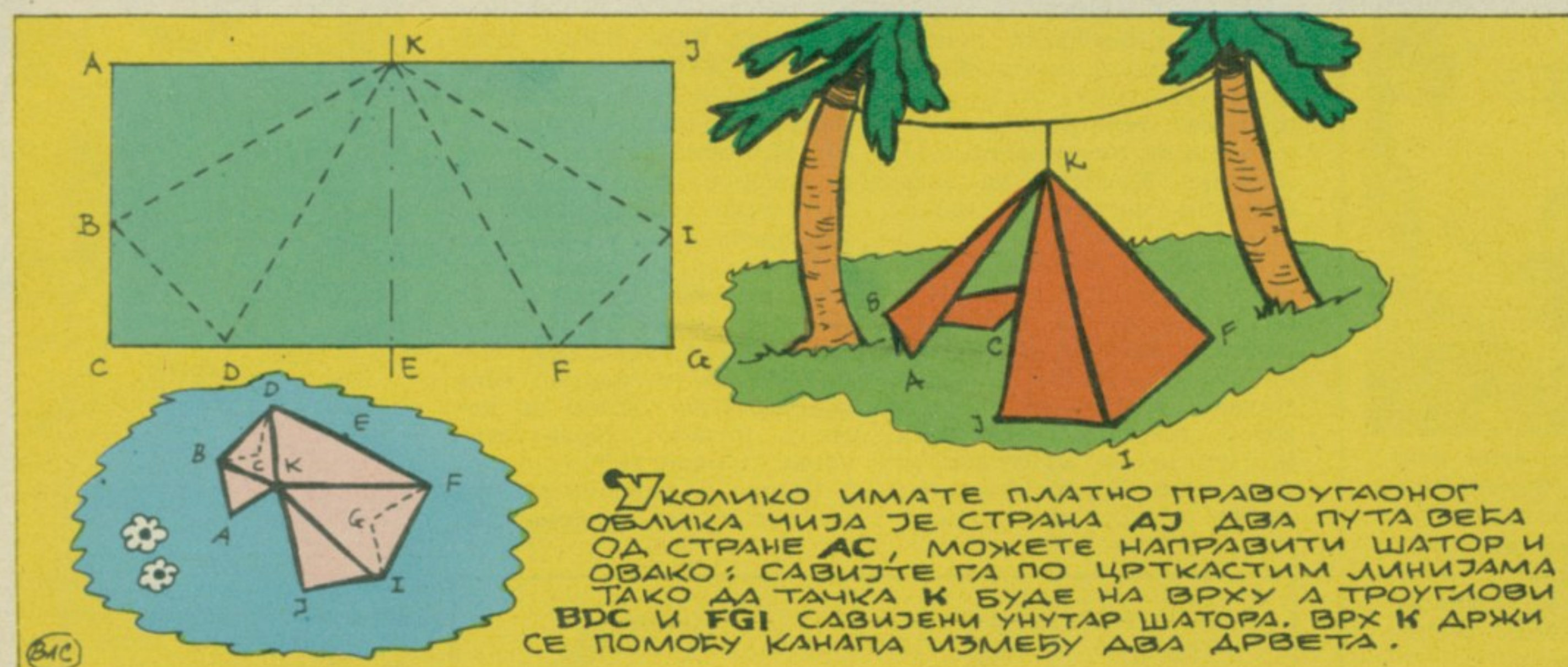
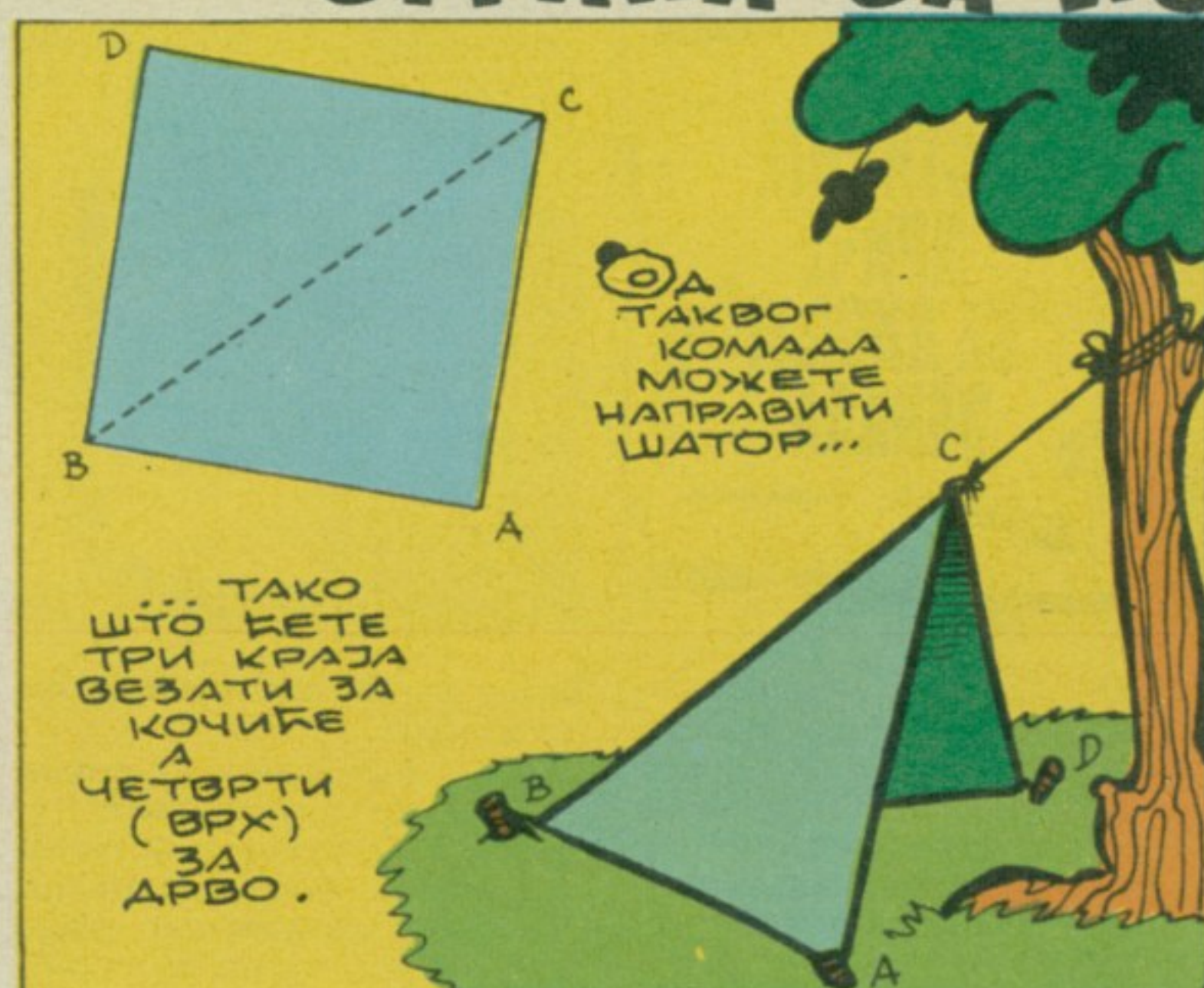
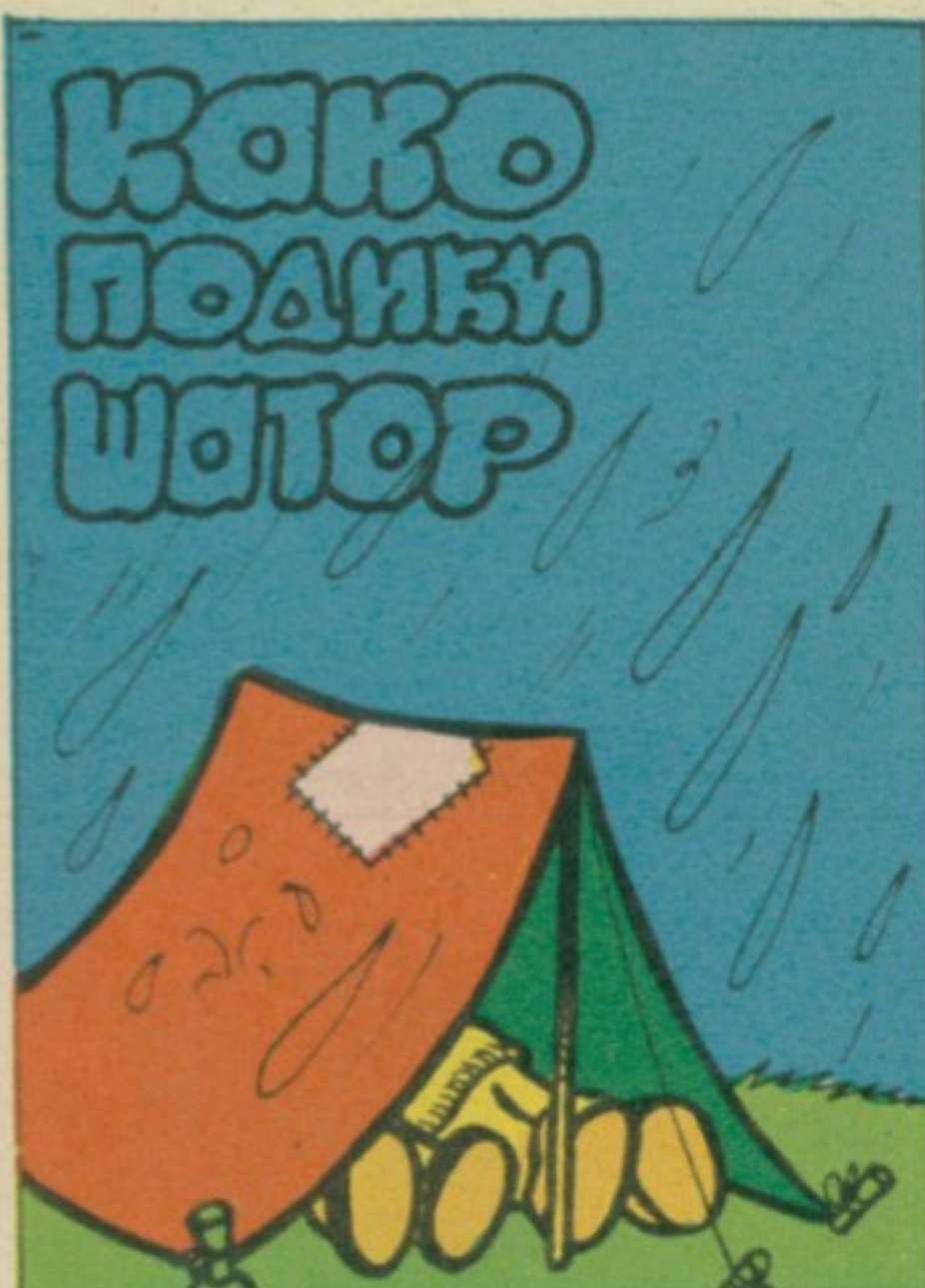
У игри учествује по пет играча са једне и друге
стране. Игра се састоји из два полувремена, а свако
полувреме траје по 20 минута. Одмор између полу-
времена је 10 минута а може се продужити и на 15.

ПРЕКРШАЈИ:

ударање
песницом
или ногом,
несутић
однос према
судији,
ометање
противника,
ометање
видика
нахањем
испреди очију,
гурање,
обарање,
ударање
противника

Играч који направи пет грешака (личних или тех-
ничких) мора да напусти игру.

БИТКА ЗА ВА

Граница настањених подручја у Северној Америци после изградње трансконтиненталних железница које су повезале Атлантски океан са Пацификом брзо је прелазила реку Мисисипи. У ове пределе сваке деценије насељавало се око пет милиона Европљана!

У пространим равницама око реке Паудер, у Вајомингу, до 1885. године бројне дружине каубоја подигле су ранчеве на којима су узгајали стоку да би је с пролећа гонили на продају у тек настале градове. Бављење стоком био је уносан посао и баш због тога међу досељеницима је долазило до сукоба и крвавих обрачуна, па чак и до правих ратова.

УПОРНИ НАТАН ЧЕМПИОН

Зима је те године била дуга и оштра, температура је већ неколико месеци стално била испод нуле а снег није престајао да пада. Хладноћа је покосила читаву стада говеда. Баш у то време краћа стоке у Вајомингу, као и другде на Дивљем западу, толико је учестала да се у крају познатом под именом Хоулиндвол становништво, које је од тога почело да живи, брзо удвостручило. А када је зима прошла, многи до тада богати ранчери остали су без стоке и — без земљишта!

Према неписаним законима Дивљег запада говече које није носило жиг свог власника припада оном чи је ласо прво падне на његов врат. Тако су новодошли каубоји, који су за рачун имућних фармера и плату од само неколико долара жигосали залуталу стоку, почели да је обележавају својим знаком.

Опасност за ранчере није долазила само од ових крадљиваца стоке већ и од досељеника који су стално пристизали са истока и задржавали се у Вајомингу. На огромним просторима „ничије и свачије земље“ они су, обележавајући је кочићима, зазимали онолику површину колико им је за почетак било потребно. Мало-помало, свуда су почеле да ничу оgrade од бодљикаве жице.

Стара добра времена, када је замље било у изо-

биљу за сваког, отишла су унеповрат.

Међу каубојима — придошлицама најупорнији у борби са старим и богатим ранчерима био је Натан Чемпион, средовечан одважан човек, чувен по својој вештини у баратању ласом и револвером.

Чемпион је имао мали ранч у близини града Каспера и није намеравао да се исели одатле.

ОТЕРАТИ НЕПОЖЕЉНЕ

Да би се заштитили и сачували своју стоку, ранчери су пренели глас да сва нежигосана стока, у ствари, припада окружном сточарском удружењу. Али ни то није помагало. До-

За рачун богатих ранчера мајор Френк Волкот је у пролеће 1892. повео војску на крадљивце стоке у Хоулиндволу и Буфалу. Отпор је био неочекиван.

сељеници су се, утискујући жиг нежигосаном говечету које би се нашло на њиховој или „ничијој“ земљи, подсмевали напрасној честитости богатих ранчера, подсећајући их да раде само оно што су и они сами радили пре много година.

Сукоби су се све више заостравали, на десетине жртава пало је и на једној и на другој страни. Убивства су била нарочито честа у близини Каспера, на месту које и данас носи име Мртвачева јаруга.

У пролеће 1892. ранчери су преузели власт. Причало се да су прикупили 100.000 долара како би пла-

тили војску која ће их ослободити досељеника, плачкаша. Веровало се чак да је Харисон, тадашњи председник САД, одобрио оружани напад на тобожње удружење Натана Чемпиона.

И заиста, 1. априла 1892. године власти државе Вајоминг добиле су наређење да организују напад на Хоулиндвол и отерају све оне који су ту непожељни. Из мало познатих разлога учешће локалних шерифа у овој акцији било је искључено.

Како се касније сазнало, група нападача у којој су се налазили изнајмљени револвераша, окупљена је у граду Денверу, у Колораду, где је могла несметано да обавља припреме. На челу групе налазио се млади мајор Френк Волкот.

ПОЖАР КОД КАСПЕРА

Мајор Волкот је 6. априла повео одабране револвераше специјалним возом према Касперу. Уз пут је пресекао телеграфске жице како би онемогућио становнике Каспера да јаве околним местима о нападу.

Акција је почела 8. априла ујутро у близини Каспера где су се налазили ранчеви каубоја придошлица. Прва мета био је ранч Натана Чемпиона. Једна група нападача опколила је Чемпинову кућу још у току ноћи. Ујутро, када су из ње изишла два трапера

који су се ту случајно зачекли, Волкотови људи су их дочекали у заседи и заробили. Од њих су сазнали да се у кући налази само Чемпион и један његов човек. Нападаци сада више нису оклевали.

Меци су запраштали по Чемпионовој брвнари а и Чемпион је убрзо почео да узвраћа. У једном тренутку онај његов човек покушао је да побегне. Уплашен, истрчао је напоље. Нападаци су га дочекали и изрешетали мецима.

Чемпион је појурio за њим, веровао је да је можда само рањен. Пуцајући насумце да би се колико-толико заштитио, успео је да га довуче у кућу. Тек тада је видео да је човек мртав.

Пуцњава је трајала већ неколико сати када је један каубој са оближњег ранча покушао да помогне Чемпиону, али нападачи му нису допустили ни да се приближи, отерали су га мецима. Каубој је тада одјахао на суседни ранч и узбунио остале. Кад су стигли, било је већ касно: низ брдо изнад Чемпионове куће већ су јурила кола која су нападачи напунили сламом и запалили. Пламени језици почели су да куљају уз суве дрвене зидове куће и она се зачас претворила у буктињу.

Чемпион је тада истрчао напоље пуцајући из два револвера. Ту је и пао под кишом куришума. Нападаци су на његово тело причврстили папир на коме је писало: „Крадљивци стоке, чувајте се!“

Пошто је разорио још не колико малих ранчева, Вол-

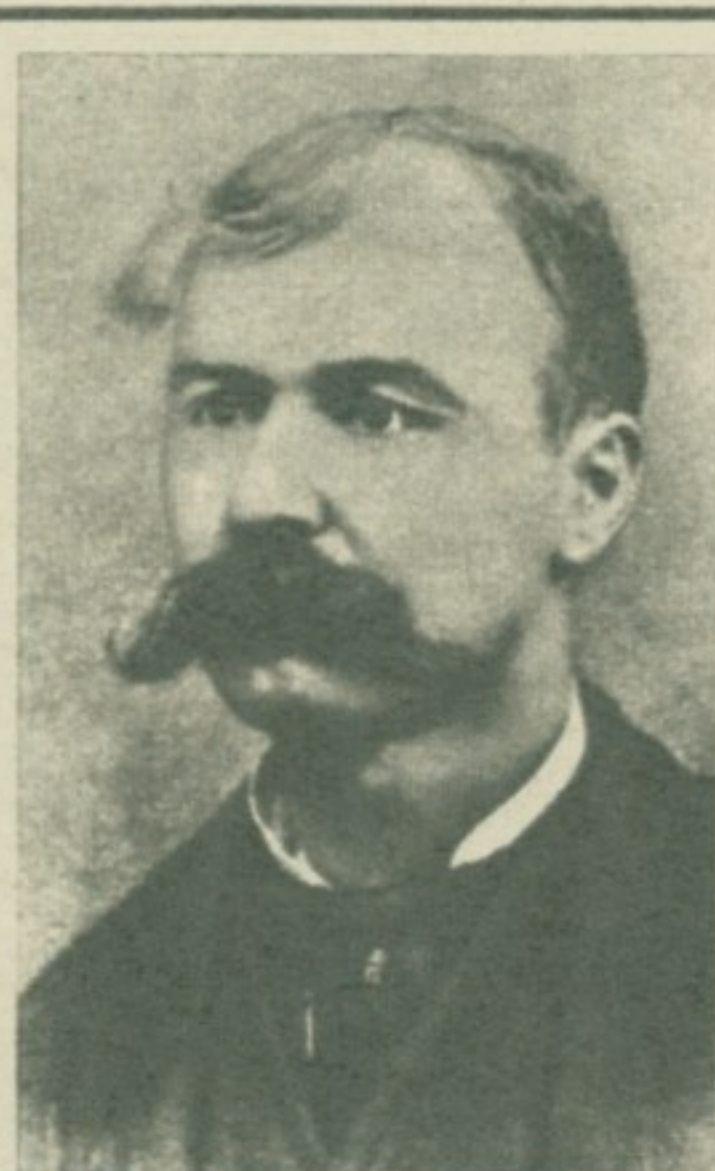

кот је из Каспера кренуо на Буфало, главно упориште крадљиваца стоке које се налазило око 80 километара одатле.

НА БУФАЛО!

Чим је чуо за напад у Касперу, шериф Буфала Ред Ангус отпочео је припреме за пружање отпора револверашима Френка Волкота. Неки Боб Фут, трговац из Буфала, прогласио је на коњу дуж главне улице позивајући народ да спремно дочека нападаче. Читав град се узбудио.

— Грађани! — викао је Боб Фут. — Наоружане убице упале су на нашу земљу и убијају невинне људе! Ако хоћете да сачу-

Шериф Ред Ангус, који је држао страну ситних земљопоседника, и његов заменик Арапао Браун дигли су на оружје неколико стотина људи. Шериф је упорно захтевао да се нападачи ухапсе.

АТОМ

У ДОЛИНИ РЕКЕ ПАУДЕР, НА МЕСТУ
КОЈЕ И ДАНАС НОСИ ИМЕ МРТВАЧЕ-
ВА ЈАРУГА, ИЗГУБИЛИ СУ ЖИВОТЕ
МНОГИ КАУБОЈИ.

По неписаном закону
џреџије, џовече које
није било жиџосано
џриџада оном чије
ласо џрџо џагне
на џеџов џраџ.

вате своје домове, узмите оружје у руке...

Овај трговац је позвао све оне који су спремни да се супротставе мајору Волкоту да дођу у његов дућан и бесплатно узму све што им је потребно. Народ је нагнуо по винчестерке и муницију. У кола су товарена ђебад, храна, дуван. Становници Буфала спремали су се да дочекају Волкота пре него што стигне у град.

За то време мајор Волкот је, јашући с краја на крај дугачке колоне, подстицао своје људе узвикујући:

— На Буфало!... Уништите то гнездо досељеника!

Шериф Ангус и више од стотину становника Буфала дочекали су мајора Волкота на једном узвишењу испред града. Кад су се нападачи примакли, они су

неочекивано појурили низ брдо према њима. Разбеснела светина носила је у рукама пушке, тољаге, виле — шта је ко имао.

ТЕЛЕГРАМ ЗА ПРЕДСЕДНИКА

Волкот је био изненађен. Неколико тренутака његови људи су стајали у недоумици, а онда се дали у бег остављајући за собом кола натоварена оружјем, муницијом, динамитом, храном и одећом. Али, нису отишли далеко. Забарикадирани су се у једном амбару на оближњем ранчу и осули ватру на становнике Буфала који су јурили за њима. Ови су се ушанчили у непосредној

близини. Имали су сада довољно оружја.

Тако се ситуација за нападача неочекивано променила — сада су они били нападнути. Становници Буфала будно су мотрили на њих не допуштајући им да побегну. Целу ноћ и цео следећи дан мајор Волкот је са својим људима остао заробљен у амбару, без хране и воде.

Другог дана предвече један Волкотов човек успео је да се провуче кроз обруч и стигне до поштанске станице чије везе нису биле прекинуте. Одатле је послао телеграм директно у Вашингтон.

Неколико сати касније, усред ноћи, у Вашингтону су пробудили председника Харисона да му јаве новости: мајор Волкот не само да није успео да изврши задатак, него је заробљен и тражи помоћ.

он кренуо, Волкотов телеграм био је на путу за Вашингтон.

У току те ноћи Арапао Браун и становници Буфала тихо су разговарали крај ватри запаљених на пољани недалеко од амбара. На Волкотовој страни све је изгледало мирно, али сваког тренутка могло је да се догоди нешто неочекивано. То је знао и Волкот и Арапао Браун; и на једној и на другој страни страже су будно мотриле.

— Да вратимо Волкоту његов динамит — нашалио се Арапао Браун — али са запаљеним фитиљем.

— Тако је! — дочекали су остали.

Договорено је да рано следећег јутра натоваре не колико пањева и балу сламе на једна кола, да привезу за њих друга кола напуњена динамитом и одгурају их до амбара. Ту ће потпалити експлозив и — са Волкотом је готово.

ОСЛОБОЂЕНИ ОПТУЖБЕ

Тек што је зора зарудила, Арапао Браун је почео да окупља добровољце који ће кренути на амбар. Остали су са оружјем у рукама заузели положај да их штите ватром. И — кола су кренула.

У том тренутку шериф Ангус и пуковник Ван Хорн већ су били пред Буфалом — са три одреда војника. Заорили су се победнички покличима, шепири су полетели увис, запраштале пушке и револвери. Мајор Волкот сада више није имао избора, морао је да се преда.

Шериф је упорно захтевао да се Волкот и сви револверашки ухапсе и тако је и учињено.

Судски процес против Волкота дуго је трајао, али је на крају ипак пао у воду: и он и његови револверашки ослобођени су оптужбе.

У то време богати ранчери из Вајоминга заклињали су се да ће своју земљу очистити од пробисвета и пљачкаша који су се ту населили. Али, нису у томе успели.

МАЈК!
ЧУВАЈ СЕ!

ВИДИТЕ ЛИ?
УБИЛИ СУ
СВЕТУ ЖИВОТИЊУ!
НАПРЕД, ВЕНЕ-
РИЈАНЦИ!

ХВАЛА,
БУМ-
БУМЕ!

НИСИ ПО-
ВРЕЋЕН,
МАЈК?

МАЛИ
МАЈК
ЈЕ
СПА-
СЕН...

ПРЕДОСЕЋАМ
ОПАСНОСТ,
МОМЦИ!

ВЕНЕРИЈАНЦИ!
ИЗГЛЕДАЈУ
БЕСНИ!

ВЕШТО СИ ОВО
ИЗВЕО, БИГИ!
НАТЕРАО СИ
ЖИВОТИЊУ НА
ЊИХ... А ОНИ
СУ ЈЕ
УБИЛИ!

А ЗА
ВЕНЕРИ-
ЈАНЦЕ
ТО ЈЕ
СВЕТА
ЖИВОТИ-
ЊА!

ПРЕКРШИЛИ СТЕ
НАШ УГОВОР О
МИРУ СА ЗЕМЉА-
НИМА! НАМЕРНО
СТЕ УБИЛИ...

ЖИВОТИЊЕ
СУ ЈУРИЛЕ
НА НАС...
БРАНИЛИ
СМО СЕ!

ТО СУ МИРНЕ ЖИ-
ВОТИЊЕ, БИЛО-
ЖДЕРИ! ВАШИ
ПУЦЊИ СУ ИХ
ПРЕПЛАШИЛИ!

КАЖЕМО
ВАМ,
БРАНИЛИ
СМО СЕ!

И ЖАО НАМ ЈЕ ЗБОГ
ТОГА! АЛИ, НЕЋЕМО
ДОЗВОЛИТИ ДА НАС
ЗАРОБИТЕ!

ИНАЧЕ
ЋЕМО
ПУЦАТИ!

НЕ, ЗЕМЉАНИ!
НЕЋЕТЕ ПУЦАТИ!
ТИМ ОРУЖЈЕМ
ВЕЋ СТЕ НАНЕ-
ЛИ ДОВОЉНО
ЗЛА!

ОХ!

О...
ОТРОВНЕ
СТРЕЛИЦЕ!

П ружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче из Совјетског Савеза. Избор је велики: од класичне музике и народних песама до циганских романа. Плоче су из увоза и зато их има у врло ограниченом броју! Стога не пропустите прилику да одмах пошаљете своју наруџбину.

Иако из увоза, плоче се продају по веома ниским ценама — 50 динара за једну лонг-плеј плочу. Увозник, Продукција грамофонских плоча РТ Београд, препустила је „Политикином забавнику“ ексклузивно право продаје ових плоча преко поште. То значи да ће вам наручене плоче бити достављене на кућну адресу, и да ћете их платити поштару када их донесе.

Све плоче су врхунског квалитета, израде и репродукције, снимљене у стерео-техници и на свакој се налази од 10 до 14 мелодија.

Пажња: ваша наруџбина не сме бити мања од 100 динара, што значи бар две лонг-плеј плоче, јер поштарину плаћа Продукција грамофонских плоча РТ Београд а не ви.

На наруџбини, уместо назива плоча, испишите само њихове бројеве. За сваки случај ако неке од плоча које желите нема више у складушту, упишите у резервну листу бројеве РЕЗЕРВНИХ ПЛОЧА који ће вам бити послате уместо њих.

На једној наруџбини можете да поручите плоче како са ове листе тако и са следећих које ће изаћи неколико седмица.

Изаберите плоче, испишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу, залепите на дописницу и пошаљите на адресу: „Политикин забавник“, 11001 Београд, Македонска 29.

РУСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ

СМ 04141-2
АНСАМБЛ „РУСКА БАЛАЛАЈКА“
изводи руске народне песме

33 СМ 02167-68 (а)
РУСКА БАЛАЛАЈКА:
руске народне песме

33 СМ 01807-08 (а)
ЉУДМИЛА ЗИКИНА:
„Низ Волгу“, „Свуд о-
коло степа“, „Тројка“ и
друге чувене руске на-
родне песме

СМ 02879-80
АЛЕКСАНДР ОГНИВЦЕВ
пева „Вечерњи звон“ и
друге руске песме и
романсе

33 СМ 02997-98 (а)
ВАЛЕНТИН БАГЛАЕНКО:
„Две гитаре“, „Три го-
дине си ме сањала“ и
друге чувене романсе

РОМАНСЕ

С 04519-20
ГАЉИНА КАРИЈЕВА:
„Каљинка“, „Ја вас во-
лим“, „Одлази“, „Кала-
кољчик“ и друге чувене
руске романсе

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима:

РЕЗЕРВНА ЛИСТА: _____

за укупну суму од _____ дин. коју ћу платити
поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

Датум

Потпис

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

ПЕЗ награђује сваког дана

ОД 1. 7. ДО 1. 9. 1975. ГОДИНЕ СВАКОГ
ДАНА 50 МАЈИЦА ПЕЗ ЗА УЧЕСНИКЕ
НОВЕ ПЕЗ-ОВЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ.

Свако ко нам пошаље решење данашњих загатних ораха и уз
свако по два омота ПЕЗ бомбона постаће добитник лепе ПЕЗ мајице.
Дакле, добро размислите, означите своја решења, изрежите
оглас и са 10 омота ПЕЗ бомбона пошаљите на адресу:
ПЕЗ, 61111 Љубљана, п. п. 8.

Ако дневно приспе више од 50 точних решења, о добитницима
ће одлучити жреб. Сваког добитника писмено
ћемо обавестити.

Кад је авион полетео, слова
на репу су се понешала. Погађате
на које
државе до-
лази авион.

Ове четири животиње најбрже
су међу животињама. Знате
ли која од њих може достићи
брзину од 200, која од 100,
која од 90, а која 70 км на сат?

Упишите редом почетна слова појмова на слицицама
и добићете име једне веома лепе животиње.

Квиз: Авион од
Љубљане до Беча лети 1 сат и 20
минути. У повратку, при истој брзини, авион лети 80 минута.
Како је то могуће?

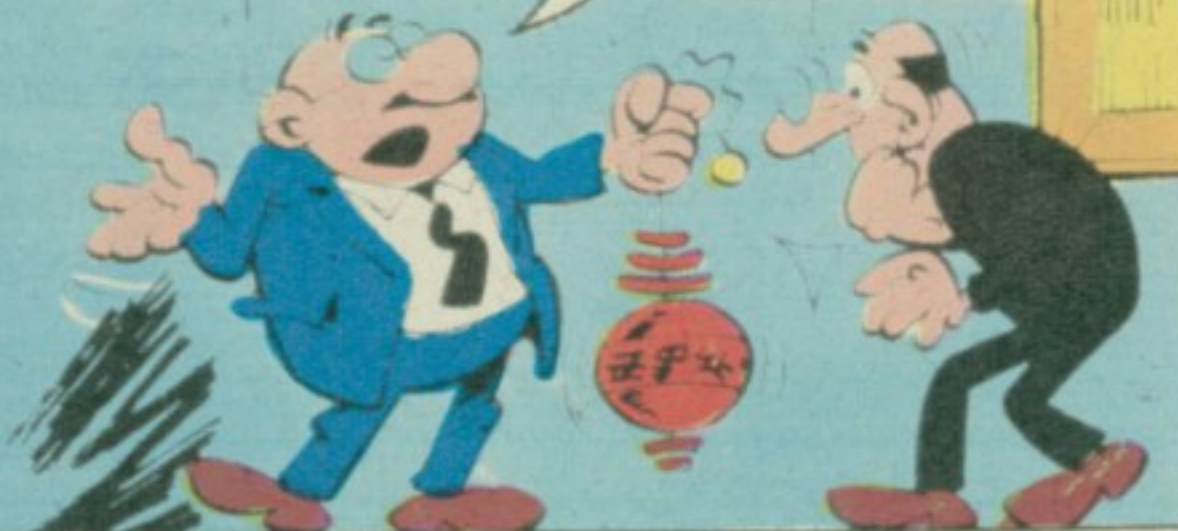

На цртежу видите јед-
но приморско место
које се огледа у води.
На доњем цртежу пот-
крепи се 5 грешака.
Пронађите их!

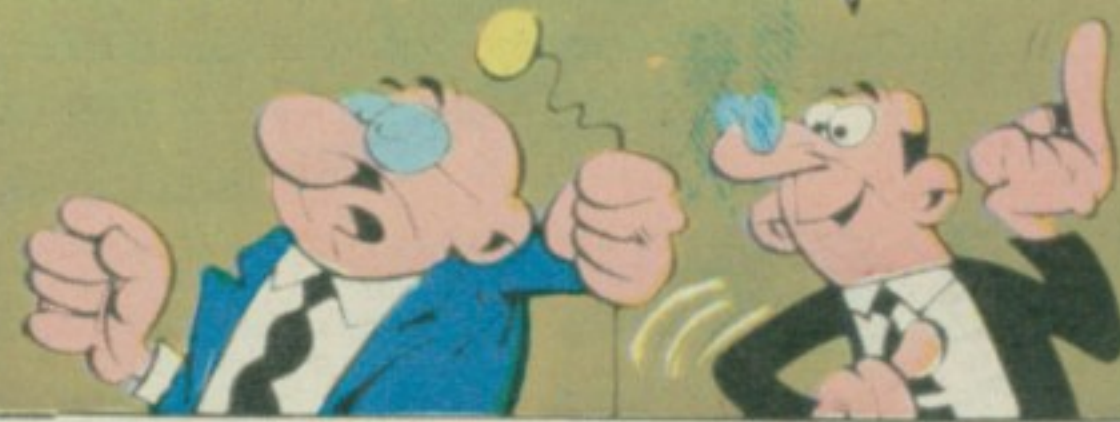
КИНЕСКИ ЛУСТЕР

КУПИО САМ КИНЕСКИ
ЛУСТЕР И ДАО ЗА ЊЕГА
ЧИТАВО БОГАТСТВО!

ПОСТАВИЋУ
ГА У СВОЈОЈ
КАНЦЕЛА-
РИЈИ ...

ДОЗВОЛИТЕ
ДА ЈА ТО
УЧИНИМ,
ШЕФЕ ...

ЕЛЕКТРИЧАР БИ
МОГАО ДА ГА
РАЗБИЈЕ ...

ЈА САМ СЛАВНИ ...

... СИРАНО ...

... И ПРОБОШЋУ
ВАС НА КРАЈУ
БАЛАДЕ!

АЛИ ... ГДЕ МИ ЈЕ
СЕЧИВО
МАЧА?!

ПРОКЛЕТСТВО!

ФИЈУУУ!

ПЛИНК!

КРАК!

ЦАНГРР!

КОЛИКО САМ ТИ ПУТА
РЕК'О ДА НЕ ПРИ-
СЛУШКУЈЕШ!

ЈАООО!

ГРРР!
АКО СЕ
НЕ ВАРАМ,
ЛУСТЕР
ЈЕ
ТРЕБАЛО
ОКАЧИТИ
О ПЛА-
ФОН!

ЈА... ОВАЈ...
НИСАМ...

САД БУ МОРАТИ ДА
КУПИМ НОВ! ГРРР! ЗБОГ
ТЕБЕ БУ ПАСТИ НА ПРО-
СЈАЧКИ ШТАП, НЕСРЕК-
НИЧЕ!

САД САМО
ДА ГА НЕ
ИСПУС-
ТИМ...

ГРРР! ПОКА-
ЗАЋУ МУ ЈА
САД...

ЕВО ТИ!

БУМ!

ЦАНГР!

ФИЈУУУ!

ГДЕ!
СЕЧИВО
МАЧА!

ЗАМОЛИКУ ОД
ШЕФА МАЛО ЛЕПКА
ДА ЗАЛЕПИМ...

ОХ! ОПЕТ
СТЕ ГА РАЗ-
БИЛИ!

НЕ...
ШЕФЕ...
ЈА...

ПЈАС!
ДУМ!
ШЉИС!

ЈАОО!
КУКУ!

БОЈЕ ДА ГА САД
НИШТА НЕ ПИ-
ТАМ!

АКО МИ УНИШТИШ
И ТРЕЌИ... БЕРИ
КОЖУ НА ШИЉАК!

ХА! УСПЕО
САМ!

ОСТАВИКУ ГА ОВДЕ...
АЛ' НЕ МОЖЕ ДА
СТАНЕ!

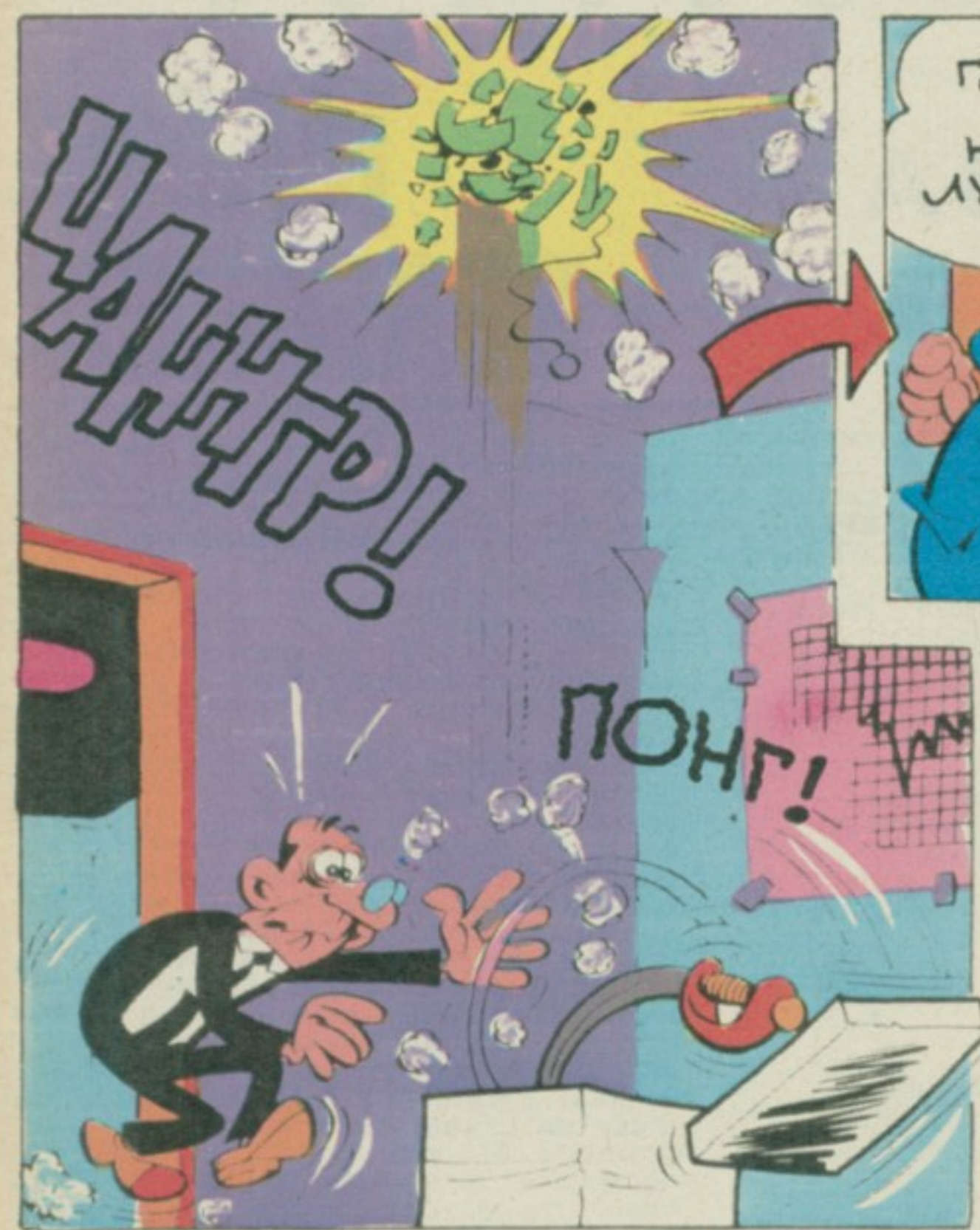
МАЛЧИЦЕ
БУ ГА СА-
ВИТИ...

МОЖДА ЈЕ ИПАК
БОЈЕ ДА ЗОВЕМ
ЕЛЕКТРИЧАРА...

ДОК МАЈСТОР НЕ
ДОЂЕ... ЧУВАКУ ГА
У ОВОЈ КУТИЈИ!

ГДЕ ЈЕ
МОЈ
НОВИ
ЛУСТЕР
?!

ХМ...
ПА... ОВАЈ...
НА
ПЛАФОНУ!

ЗНАЧИ,
НАЈЗАД СИ
ГА...

АХ!

ХММ!
ЈЕСТЕ Л'
БАШ СИ-
ГУРНИ ДА
ЈЕ ОВО
КИНЕСКИ
ЛУСТЕР
?!

НЕГО! И ТО
СТАРИНСКИ...
НА СВЕЌЕ!
МАЛО ЋЕ ДА
ВРЕЧИ
КАД СВЕЌА
ДОГОРИ
ДО
КРАЈА,
АЛИ...

ВАЛА, ИМАКУ КИ-
НЕСКИ ЛУСТЕР...
ПА КУД ПУКЛО ДА
ПУКЛО! ДОЛАЗИТЕ
ОВАМО!

АЛИ, ШЕФЕ...
ЈА НИСАМ...
НЕ, НЕ...

ДА... ЈА
ТЕБИ МАЧ,
ТИ МЕНИ
ЧИГРУ!

ХИТ Страна

СТИВ ХАРЛЕЈ И КОКНИ РЕБЕЛ

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

MAKE ME SMILE

(НАСМЕЈ МЕ)

Текст и музика: Steve Harley
Изводи: Steve Harley and
Cockney Rebel

You 've done it all, you've
broken every code
and pulled the Rebel to the
floor
You spoilt the game, no matter
what you say
for only metal — what a bore!
Blue eyes, blue eyes, how
come you
tell so many lies?
Come up and see me, make
me smile
Or do what you want, run or
wild
There's nothing left, all gone
and tyn away
Maybe you 'll tarry for a while
It's just a test, a game for us
to play
win or lose, it's hard to smile
Resist, resist, it's from yourself
you have to hide
Come up and see me, make
me smile,
Or do what you want, run or
wild
There ain't no more, you've
taken everything
from my belief in Mother
Earth
How can you ignore my faith
in everything
when I know that faith is and
what it's worth
Away, away, and don't say
maybe you'll try,
Come up and see me, make
me smile
Or do what you want, run or
wild...

АЛЕКСАНДАР МЕЖЕК

Млади Словенац Александар Межек један је од ретких наших певача који је снагом своје воље и талента успео да освоји енглеску публику и продор у лондонска студија.

Д а популарност такозваног „романтичног рока“ расте из дана у дан најбоље нам докazuју чланови група „Кокни Ребел“ и „Спаркс“. Прихваћени одушевљено с оне стране Атлантика, где су се поклоњени популарне прогресивне музике изгледа заборили од такозваног „хард-рока“, чланови ових двеју група извршили су снажан утицај и на европску музику. Зато слободно можемо рећи да је енглеска група „Кокни Ребел“, предвођена извршним солистом Стивом Харлејем, која се недавно представила и младима у нашој земљи, тренутно најтраженија на светском поп-тракту. Музика ове групе у ствари је одраз личности њеног првог човека, Стива Харлеја, који је са четворорицом својих другова музичара пре три године одлучио да у свету поп-музике покуша нешто ново. Њихов први албум „Људска менаџерија“ критичари су оценили као нов и оригиналан, који не личи на музику других група. Мада није постигао комерцијални успех Харлеј је наставио и даље да ради на усавањивању усвојеног стила, упорно показујући да је музика намењена искључиво публици. Пошто ни други албум „The Psycho-modo“ није постигао жељени ефекат, Харлеј је био принуђен да распусти групу. Харлеј је успео да

задржи уз себе само бубњара групе Стјуарта Елиота. Касније је обновио састав „Кокни Ребел“ у којем сада наступају клавириста

Данкан Меккеј и гитаристи Дим Креган и Џорџ Форд, за које Харлеј каже да су много зрелији и искуснији и да је са њима група

добила савршенији звук. Ни у новој постами се стари звук није изгубио. После великог успеха композиције „Малолетна Џуди“ Харлеј је на гостовању у Њујорку успео да одушеви и тамошњу публику, представивши јој на најбољи могући начин свој нови албум „Најбоље године наших живота“. Истовремено сингл са овог албума „Насмеј ме“ успео је да се пласира у сам врх листа најпопуларнијих плоча. Данашња музика „Кокни Ребела“ мање је бучна и далеко чистија од музике многих сличних састава. Обогаћена класичним инструментима и звуком барока она представља изузетан доживљај. Томе доприноси и атмосфера која влада за време концерата у којој доминира непосредност изврсног музичара Стива Харлеја који каже да су му композиције углавном аутобиографске. И поред популарности коју ужива, Стив Харлеј има једну велику, за сада још нестварену жељу: „Желим да приредим концерт само са акустичним гитарама и покажем свету да је песма важнија од свега осталог, без обзира има ли ту виолина или не. Она никоме неће недостајати. Волео бих да то једног дана докажем и сам са гитаром изађем на позорницу Ројал Алберт Хола и одиграм Јохана Себастијана“.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће плоче: АТОМИСКОСТЕР — ASSORTMENT (70 дина.); NEKTAR — 14 DOWN TO EARTH (70 дина.); DEEP PURPLE — DEEP PURPLE IN ROCK (80 дина.); ROD STYWARD — SMILER (80 дина.); JIM HENDRIX — GREATEST HITS (80 дина.); BAD COMPANY — BAD CO. (70); ТИХОМИР ПОП АСАНОВИЋ — МАЈКО ЗЕМЉО (80 дина.); LEED ZEPPELIN — дупли албум (130 дина.).

Бране Бујадало
Донь Галупонци
78434 Липиња

Продајем добро очуване ЛП плоче: RAY CONIF — SAY IT WITH MUSIC; FRANK SINATRA — НАЈВЕЋИ УСПЕСИ ФРЕНКА СИНАТРЕ; ЖИВАН САРАМАНДИЋ — РУСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ; Прве две плоче по 60 динара а трећу за 50 нових динара.

И синглове следећих певача и група: GARY GLINTTER, THE HOLLIES, SWEET (по 15 динара); ВОРБЕ МАРЈАНОВИЋ, THE BEATLES, ДУБРОВАЧКЕ ТРУБАДУРЕ, 7 МЛАДИХ и ЗОРАНА ЛЕКОВИЋА (по 10 динара).

Предраг Пекаћ
Масарићева 45
24000 Суботица

ЈЕЛЕНА ВЕЛИНОВА

Фестивал „Омладина 75“, одржан у Суботици последње недеље маја месеца, донео нам је велики број младих талентованих певача од којих можемо очекивати да ће једнога дана достојно представљати југословенску забавну музику. Међу њима, по оценама стручњака а и присутне публике, најзапаженији наступ имала је млада певачица из Скопља Јелена Велинова, која је са пуно шарма и професионалности извела композицију „Дојди во мојите синишта“. Јелена је управо завршила гимназију и, бар за сада, не машта о некој певачкој каријери. Школа јој је најважнија и вероватно због тога почеће на јесен студије на Београдском универзитету. До сада је имала низ запажених наступа на Скопској, а и Београдској телевизији. У музици углавном воли оно што је добро. Најомиљенији домаћи интерпретатори су јој група „Море“ и Јосипа Лисац, а најсрећнија је када може да слуша оригиналне фолк композиције. На суботичком фестивалу је наступала и прошле године али као члан групе. Ове године се публици представила два пута, и то на „Вечери слободних форми“ заједно са братом, са којим врло често наступа, и завршне вечери, као солиста.

ЈЕЛЕНА ВЕЛИНОВА

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

СУБОТИЦА 75

Снимио: Љ. Патрновић

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РАТКО ЈАНКОВИЋ

Где смо сада, Психо? — упита Атеј. Кроз овалне прозоре летелице видео је само црну смоласту тмину с местимичним грудвицама светлости — далеким звездама.

— Напустили смо одавно трећи квадрант Северног неба Колхиде — рече кадићним гласом Психа.

— А сада, где сада?

— Што даље у простор, далеко од планете и станице Колхида.

— О, Психо, зар ћемо сами лутати овом празном пустињом, и нестати у беспућу остављени од свих?

— Можеш да се вратиш, Атеју. Ако хоћеш. Ти, ја и наш брод можемо увек победити.

— Али, зашто нас прогоне? Зашто смо морали да побегнемо са Колхиде? Иду ли још за нама?

— Три брода покушавају да нас стигну и униште. Хоћеш ли да се бориш, Атеју?

— Не. Не могу нас стићи. Зар није бесмислено да се међу собом убијамо?

Атеј је зурео у плави екран. Три светле тачкице су показивале положај прогонитеља. Били су упорни и непоколебљиви.

— Млад си, Атеју, треба да учиш — мекано рече Психа. — Ја ћу пазити на бродове. Кад зажелиш окренућемо летелицу и уништити их.

Атеј склопи уморне очи. Рукама обухвати ужалено чело.

— Не могу да спавам. Дај ми нешто да читам. Ти си, знаш, једини пријатељ који ми је остао.

— Хвала ти, Атеју. Шта би желео да читаш? Но, ево ти ово. Недостаје почетак текста. Неке стране су изгубљене. Али, занимљиво је. Схватићеш. Када завршиш читање донеси одлуку. И не заборави: њихова смрт је твоје ослобођење.

— Хвала ти, Психо — рече Атеј и поче да чита окрњени рукопис.

Рукопис

Године 65 дне. гладијатори али су. што би их вина које је потоцима. града Рима. конзула и тријумфатора.

Светина се пробијала из свих праваца ка огромном здању Циркуса Максимуса: богаљи, ослобођени робови, трговци, услужени војници пуни ожиљака, просјаци, поносни и сиромашни грађани града Рима. Од ране зоре стизали су изморени и прашњави путници из далеких провинција на светковину приређену у част божанског владара Нерона Клаудија Цезара Аугуста.

Када је сунце достигло највишу тачку, Циркус Максимус бејаше испуњен до последњег места. Фини бели песак покривао је тле арене. У ложама су седели трибуни, конзули, богати патрицији. Жене су блистале у белим тогама сбруђеним златним тракама. Мало која од њих, са којима су господари Рима водили угодан разговор, својим црним витицама, ватреним модрим очима, кожом меканом и белом као лабудова крила, не беше кадра да у засе-нак баца и саму Венеру, богињу лепоте.

Уто се гомила ускомеша, плесак и поздравни се заорише из хиљада грла. Светини је махао ру-

— Одлучи — тихо прозбори Психа. — Ти или они!

ПОВРАТАК ЛЉУДИМА

ЖИВОТ ЈЕ СЛИЧАН ГЛАДИЈАТОРСКОЈ ШКОЛИ ГДЕ СЕ БОРЕ МЕЂУ СОБОМ ОНИ КОЈИ ЗАЈЕДНО ЖИВЕ.

(Лукије Анеј Сенека)

ком сам Нерон Аугуст. Игре су могле да почну.

Решетке затвора се дигоше и стотинак гладијатора изиђоше на песак. Трачани, Самнићани, Гали, Германи. . . Ишли су у круг показујући оружје. Високи, снажних удова и набреклих мишица. Када дођоше до ложе владара у један глас повикаше:

— Здраво Цезаре! Поздрављају те они који ће умрети!

У арени, после смотре остаде шездесет гладијатора. Тридесет Самнићана. И једни и други бејаху одевени по обичају племена коме су припадали. Први, са кратким при врху повијеним мачевима и штитовима квадратног облика били су оденути у пурпурне тунике. Самнићани, у модрим, кратким туникама имали су шлемове са визиром који су скривали лице, пласнате мечеве, кожни оклоп и квадратне штитове.

Били су спремни.

Први удар би страшан. На земљи остаде шесторица несрећника. Они који одмах издахнуше бејаху срећни, јер лагано умирање под ногама бораца још је теже и болније. Светина, полупијана од вина које се тога дана точило у изобиљу, задовољно мумлаше. Ужагренним очима пратила је звекот мачева, потмуле крике, тупи пад безживотних тела. Борба је трајала

од шесторице остадоше њих двојица. Песак је био натопљен крв-

љу, мачеви и штитови су лежали у неред.

— Удри га, Небулијане! — бодрио је пијани глас са трибина Трачанина.

— Не дај се, Порфирије, заскочи га! — викали су други.

Борци су се посматрали. Обојица бејаху високи, млади и снажни. Риђа коса им се преливала на врелом сунцу.

Први налете Трачанин. Снажним замахом повијеног мача покуша да изненади противника. Али, овај вешто подметну штит, скочи у страну, и зададе ударац. Крв шикну из расечене мишице Трачанина. Знајући да му се сваки црвеним млазом истиче снага, у слепом бесу насрну. Самнићанин мало измаче, клену на десно колено и изби му мач из руке.

— Готов си, Трачанине! — викну.

Трачанин покуша да дохвати оружје али га сустиже снажан ударац штитом. На лицу му се указа зачуђен, збуњен поглед. У његовим очима не беше страха од смрти но неко бескрајно детиње чуђење. Клонув, губећи свест, на песак арене. Самнићанин притрча, прислони исукани мач на грло противника. Погледа у публику. Огромна већина присутних донела је одлуку. Чекало се на знак владара. Он погледа светину, племените патриције и заносне лепотице, па, као и сви они, окрену па-лац наниже: нека побеђени умре.

Самнићанин кратким трзајем заби оштро сечиво у жилу куцавицу непомићног гладијатора.

Победник би поздрављен громогласним аплаузом и поклицима. А он, стењући од напора и бола, до-тетура ложи владара и храпавим гласом викну:

— Проклети да сте, грађани Ри-ма!

У арену су већ улазили службеници Игара и кукама одвлачили лешеве да би, нешто касније, вре-лим гвожђем проверили има ли живих јер.

Игре су се настављале. На програму су биле борбе гладијатора и изгладнелих звери, борба Гала, наоружаног мрежом и трозупцем, и Самнићанина, борбе медведа и тигрова. Све би то трајало док се светина не засити крви.

Код Венере Мурцијске

Ноћ после Игара увек беше пр-лавија од других. Задах озноје-них тела и пијаних грађана као измаглица је лебдео над Римом.

Крчма „Код Венере Мурцијске“ беше смештена у једној уској смрадној улици на периферији града. Нико од угледних Римљана никад није свратио у ову избу, није чак ни знао за њено постоја-ње. Ту су навраћали гладијатори, ослобођени робови, посрнуле де-војке у бестидно кратким туни-кама. Било је и услужених војни-ка, ситних лопова, пропалих трго-ваца. Једном речју „Код Венере Мурцијске“ била је станица нај-горег олоша тога дела града.

За дрвеном скамијом, ослањајући се лактовима на масну равнину стола, седео је услужени војник Јуније Калвије Мурал.

— Ма, велим ти, Луције, својим ушима сам слушао!

— Ко би теби такве ствари причао, тикво пијана.

— Луције, Полукса ми, чуо сам од сестре Тита Турвија. Њој је то причао сам трибун Вејаније Нигер.

— Тако ми Јуноне, мајке богова, то ме занима. Причај!

— Крчмарице, има ли вина у овом дичном дому? — запита Јуније.

— Има, има. Овде се точи педесет година старо фалернско, велитарско и тускулско вино.

— Донеси тај бућкуриш који смело називаш вином. А ти причај! Нептунова ми грозупца, за нама ме.

— Па — поче Јуније — када Нерон и његов слуга Тигелин смакоше мудрог Сенеку, угасише живот песнику Анеју Лукану, дошао је ред и на Субрија Флава. Окривљен је учествовао у завери би изведен пред божанског Аугуста Нерона.

— Зашто си то учинио? Зашто си погазио војну заклетву? — питао је Риђобради (Нерон).

— Мрзео сам те! Ниједан од војника није ти био вернији од мене док си заслужио љубав. Почео сам да те мрзим кад си убио брата и мајку, постао кочијаш и глумац и паликућа — одговори му Субрије.

— Даље, даље — наваливао је Луције.

— Нерон га је, јасно, осудио на смрт. Извршење казне би поверено трибуну Вејанију Нигру. Субрија Флава изведоше на обилжје поље где су војници већ били ископали раку.

— Није довољно ни дубока ни широка — рече Флав. Окрену се војницима и прекори их: — Чак ни ово нисте урадили како вам војничка дужност налаже!

Тада му приступи Вејаније Нигер и рече: „Субрије, спреми се да умреш храбро, онако како ти војничка част налаже!“

Субрије Флав га погледа. Трибун је дрхтао. Лице му је било бледо као свечарска тога.

— Камо среће да ти тако храбро удариш!

— Храбар и одважан је био Субрије Флав — рече Луције.

Ухода

У побочној собици седела је група гладијатора. Лица су им била груба, у ожиљцима и наборана. На коленима једног од њих седела је полупијана Агрипина Монокола (Једноока).

— Ајде, лепотице, носи то одвратно лице у другу одају — рекоше јој.

Она тетураво изиђе кријући замасаном шаком дубоки ожиљак који се протезао од чела преко левог ока и завршавао на бради — освета превареног мужа.

— Криксе — поче један када се врата затворише. — Ми Трачани из гладијаторске школе у Нуцерију смо спремни. Чекамо вас Гале из Капуе, Абисинце и Самнићане. Придружиће нам се и Египћани. Нека Рим у једном дану изгори до темеља. Завера против Нерона је откривена. Много угледних људи је убијено. Међу њима Анеј Сенека и Субрије Флав. Ово је наш тренутак.

— Наша завера дуго траје — поче Гал. — Чуди ме како и до сада није откривена. И ми у Нуцерији смо спремни.

— Нека је ово последњи пут да се гладијаторски вођи окупљају на једном месту. Опасно је. Неронове уходе су се размилеле по граду.

Гладијатори несвесно погледаше око себе спуштајући руке на хладне дршке мачева. Један од њих крикну и притрча прекривеном лежају. Испод њега, згрчен у клупку, лежао је човек.

— Ко си ти! — викну Крикс.

— Ја... ја сам Грк... Хармодијес... Смилиј се мени беднику племенити и храбри Криксе.

— Ти си ухода, бедна хуљо... Јеси ли Неронов доушник?

— Морао сам, натерали су ме...

Крикс га грубо извуче. Из његових недара паде на под мала кожна кеса.

— Златници — презриво процеди Крикс. — Натерали су те...

Трачанин притрча. У руци му је блештао мач.

— Убићу хуљу! — викну.

Изненада се са улазних врата зачу страшна лупа и мирис палевине. Девојке су вриштале а мушкарци покушавали да се што брже дочепају излаза.

Крчму је опколио јак одред Неронове германске гарде. Запалили су трошно здање. Ко год је покушао да побегне исечен је мачевима. Завера је била откривена.

..... крви. нико није остао у животу.

Узори

Атеј заврши читање. Дуго је гледао штампани превод пред собом.

— Зашто си ми дала баш ово да читам, Психе? Зар хоћеш да ме уплашиш поступцима неког дивљег, примитивног народа?

— Ти не знаш. Томе те нико није учио. Тај народ над чијим се поступцима згражаш је твој народ, Атеју. То се догађало пре много хиљада година на планети коју ти никада ниси видео, јер се човечанство раселило по Галаксији. Оно је настало на планети Земљи.

— Зар је у оној пустоши могао настати живот?

— Није увек било тако.

— А они што нас прогањају — запита Атеј. — Одакле они долазе?

— И њихова постојбина је Земља.

— Одлучи — тихо прозбори Психа. — Ти или они!

Атеј се дуго колебао. Кад се окренуо из очију су му текле сузе. Пришао је компјутеру, загледао се у његово зелено око, и рекао:

— Окрени брод, Психе. Уништићемо их!

— То је права одлука — одговори рачунар меким гласом.

— Није то никаква одлука. Вараш се у томе, Психе.

Ускоро три тачкице на екрану засијаше јачом светлошћу и угасише се. Изгледало је као да су ухваћене у меку клопку смртоносних нити.

Атеј је непомично гледао екран.

— Реци ми нешто, Психе — обрати се рачунару.

— Питај.

— Ти си од самог почетка желела обрачун, борбу. Ми нисмо гладијатори. Прошло је време убијања и крви.

— Рећи ћу ти, Атеју. Мене је створио и усавршио човек. Компјутер што је савршенији више личи човеку. Јер, други узор не постоји. Смешно је то, Атеју, да те компјутер научи људским поступцима, да те врати људима.

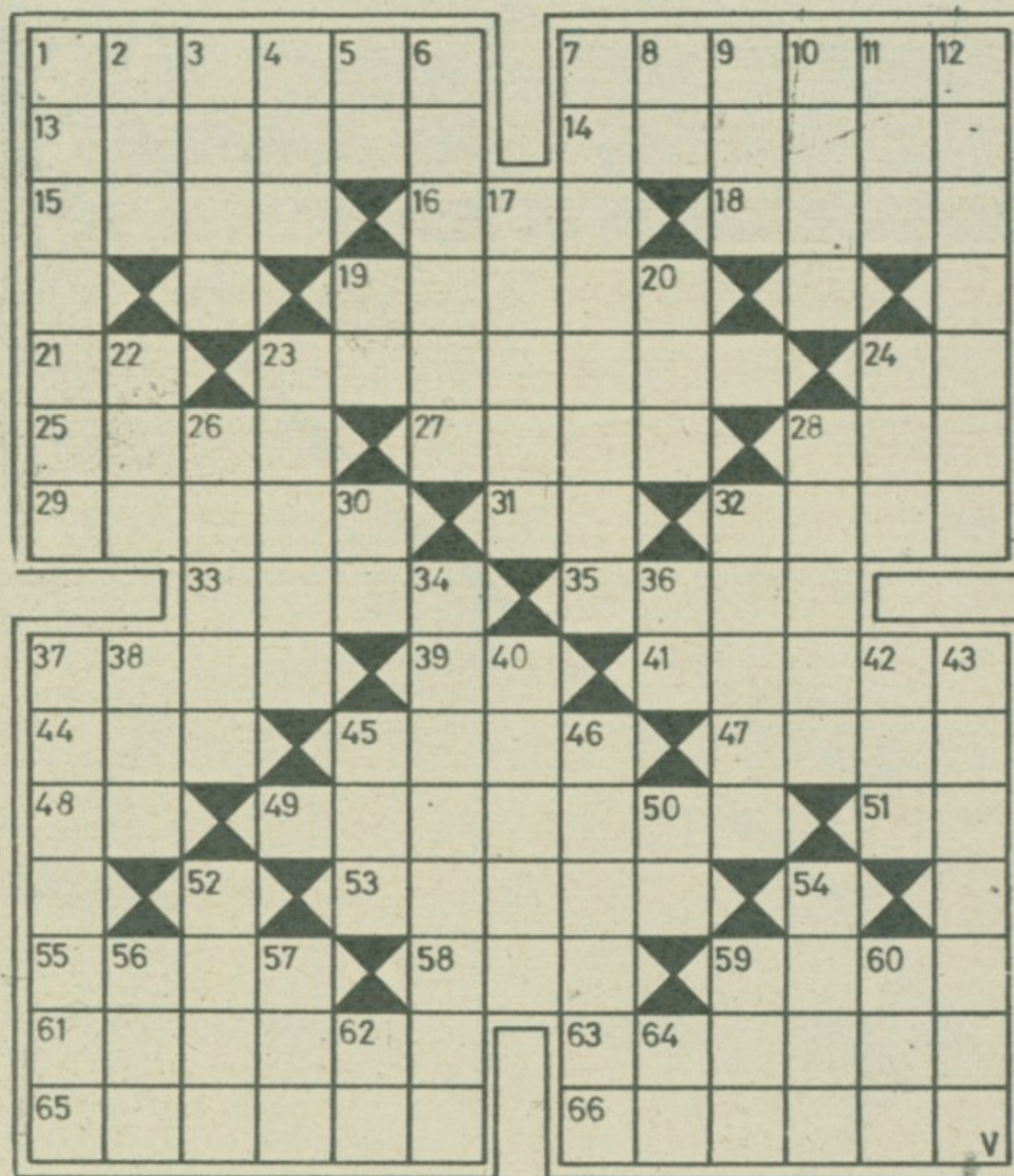
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) државни орган, 7) јарак куда отиче вода, 13) вулканско гротло, 14) износ у тарифи, 15) дроњак, 16) правац протицања, 18) нестручњак, 19) наш физичар (Михаило), 21) потврдна речца, 23) мушки певачки глас, 24) иницијали руског баснописца, 25) острво на које је први пут изгнан Наполеон, 27) списивање, 28) врста коњског корака, 29) учење, знаност, 31) иницијали сплитског композитора („Мала Флорами“), 32) такмичење у брзини, 33) шпански сликар (Салвадор), 35) извођење улоге на позорници, 37) општење, 39) ауто-ознака за Скопље, 41) ископавање, 44) столеће, 45) године службе, 47) немачки филозоф (Имануел), 48) два самогласника, 49) завојница, 51) иницијали нашег нобеловца, 53) летописи, 55) чин, положај, 58) бивши светски првак у отном тенису, 59) планина у Србији, 61) роман Лајоша Зилахија, 63) један занатлија, 65) место у Србији, познато из 2. српског устанка, 66) метати, товари.

УСПРАВНО:

1) наша певачица (Неда), 2) код, уз, 3) део отплате кредита, 4) отац (слов.), 5) слово латинице, 6) име познатог диригента (Тосканини), 7) украсити, 8) ауто-ознака за Сплит, 9) мађарски сликар (Јасло), 10) притока Лима, 11) зимски спорт, 12) наука о вештини ратовања, 17) осећај додира (мн.), 19) један везник, 20) чуло мириса, 22) аждаја, 23) метал тамноцрвене боје, 24) наше острво, 26) пијук, трископ, 28) врста, 30) хемијски знак за алуминијум, 32) барска биљка, 34) стварно, 36) име француског писца Мопасана, 37) геометријски дуг, 38) копрена, 40) мера за драгоцености, 42) лична заменица, 43) врста ловачког пса (мн.), 45) бања у Белгији, 46) туга, 50) енглеска филмска глумица (Вивијан), 52) обележје, 54) дењак, 56) врста папагаја, 57) највећи део, 59) шаховска фигура, 60) оружани сукоб, 62) ономотопеја лавеза, 64) ауто-ознака за Турску.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) салаш, 6) Солин, а, 11) дева, 12) твар, о, 14) партер, 16) рекорд, 18) аве, 19) ратар, 21) кор, 22) Рас, 23) снага, 24) ето, 25) алас, 27) Ика, 28) озон, 29) Тарас, м, 31) жбири 32) лешинар, 33) Аскот, ч, 36) латар, 40) стан, 41) тас, 43) Сена, 44) ват, 45) термо, 47) РТЗ, 48) ада, 49) Орлон, 58) жем, 51) лорика, 53) Кенија, т, 55) квас, 56) врат, к, 57) Беара, 58) еолит.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукосав Булатовић. Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живојад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у странијој валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-628-292-32808-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљена Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-82 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЗМАЈ-ЈЕДРИЛИЦА

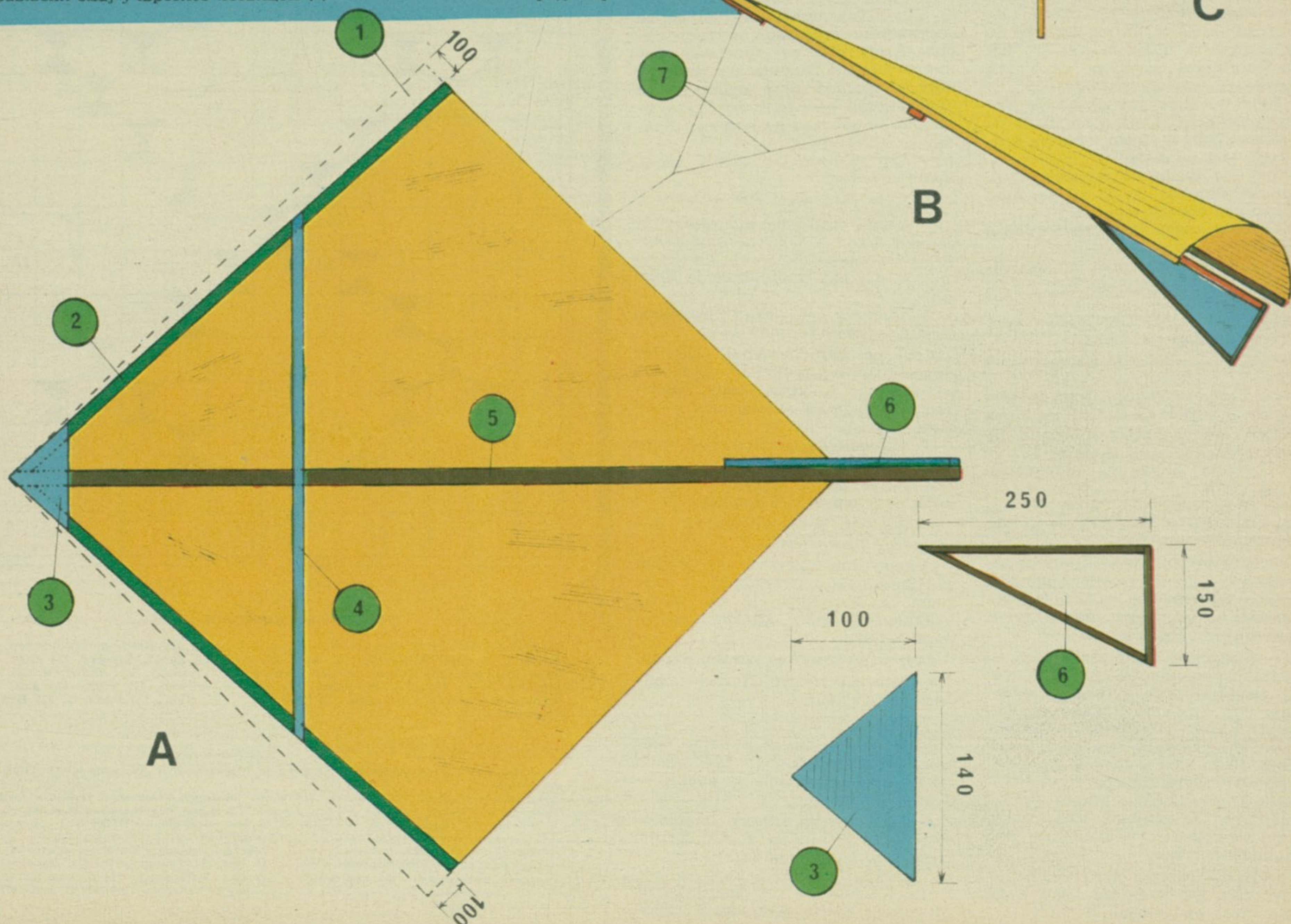
Исеците од тањег, али јачег папира квадрат чија је страница 600 милиметара (1), затим од тањег шпера или чвршћег картона изрежите два троугла (3) према датим димензијама. На летвицу (5) чије су димензије 5 x 5 x 960 милиметара налепите две летвице (2) димензије 5 x 5 x 600 милиметара и у темену их учврстите претходно израћеним троугловима. Летвице (2) не заклапају прави угао за 100 милиметара са обе стране у односу на исечени папир (1). Овако направљени змај учврстите летвицом (4)

димензија 5 x 5 x 540 милиметара (цртеж А).
Вертикални реп (6) израдите од летвица димензија 3 x 3 милиметра према датом цртежу, облепите га тањим папиром са обе стране и налепите на крај летвице (5).

Уздице направите од канапа (7) тако да змај у односу на раван заклапа угао од око 30 степени (цртеж В).

Изрезани квадрат од папира налепите на костур змаја (цртеж С). Змај треба вући увек против ветра.

Припремио
Градимиr Ранчин

ПОШТИНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

НИЈЕ ПРОПАСТ СВЕТА!

Мој деда коме је седамдесет седам година каже да је 1936. године настала паника због чудне светлости која се појавила изнад Струге и да су људи у томе видели предзнак за пропаст света. Ја мислим да се ради о поларној светлости па те молим да ми кажеш како наука објашњава ову несвакидашњу светлосну појаву и да ли је могуће да се види у нашим крајевима.

Јован Доневски, Скопље

Поларна светлост настаје у високим слојевима атмосфере. Најчешће је видљива у крајевима који су близу магнетских полова Земље. Што је удаљеност од полова

мажу специјалном машћу и онда буду веома лепа и сјајна.

Нада Бјелица, Кула

Мада су украсне врсте фикуса пореклом из тропских и суптропских области, оне боље напредују у умерено топлим собама. Не захтевају много светлости и могу се

држати у неком углу удаљеном од прозора. Фикус је веома осетљив према недостатку влаге и хранљивих материја у земљи. Обавезно је заливање устајалом водом и брисање листова влажном крпом са обе стране.

Фикус захтева хранљиву земљу. Младе биљке се пресађују сваке године, старе сваке друге године. Потребно је редовно додавати биљну храну. Треба га чувати од промаје и хладног ваздуха. Лети се фикус може изнети у башту, у засену, где се саксија укопа у земљу, а може да остане и у соби. Размножава се резницама — бочним избојцима или се користи стабло које је изгубило неколико листова. Резница фикуса се пре сађења држи у млакој води ради испирања млечног сока који омета стварање калуса (ожиљно ткиво).

Да би листови били сјајнији могу се брисати крпом овлаженом пивом. Не смеју се мазати машћу јер би она затворила поре и спречила биљку да дише.

ПРОТИВ БРАДАВИЦА

Редовна сам читатељка „Забавника“ и молим те да ми помогнеш. На рукама су ми се појавиле брадавице које не изгледају нимало лепо. Шта да радим са њима?

Ели Радич, Охрид

Најбоље је да одеш лекару специјалисти за кожне болести (дерматологу). Уколико у Охриду нема дерматолога, обрати се апотекару. Вероватно се и у вашој апо-

теци могу добити специјални фластери са мелемом који се ставља на брадавице. Упутство за употребу налази се на омоту. Добро је да ти при стављању фластера по-

могне неко од старијих јер би могла да озледини кожу поред брадавица уколико правилно не наместиш фластер.

ОДСЕК ЗА БУЉЕВЕ

Одговори ми молим те да ли у Београду постоји музичка школа у којој се уче бубњеви као музички предмет.

Бата Томић, Шабац

Београдске музичке школе нису уврстиле бубњеве у свој редовни програм и остаје ти једино да се сам снађеш.

ЧИЈИ СУ ОВО СТИХОВИ?

Одговори ми, молим те, ко је написао ове стихове:

Ја сањар неба друг далеких звезда
кроз бескрај светле мамио сам звезде
и кроз сан пружао у будућност руке

љубави чисте и жртвеног мира
и на пламену чежње сагоревам страсти моје
ко жртву небу топло срце своје.

В. М., ученик из Земуна

Нисмо успели да одгонетнемо чији су ово стихови, али можда ће наши читаоци моћи да ти помогну. Позивамо све оне који знају ко је написао ове стихове да нам јаве.

РАЗМЕНА

Молим те да објавиш у Малој пошти да желим да мењам разгледнице за значке. За једну значку послаћу три разгледнице. Сви који желе нека ми пишу на адресу:

Пепица Павлова,
Рајко Жинзифов 13,
91400 Титов Велес

ЛП ПЛОЧЕ — ЗА »ЗАБАВНИКЕ«

Молим те да објавиш у Малој пошти да желим да купим „Забавнике“ од броја 1 до 400. Имам много лепих ЛП плоча па бих могао да их мењам за ове Забавнике.

Драгољуб Станарчић,
Vastra Bangatan 195 00
Marsta 37b, Sverige

ПРОДАЈЕМ СТРИПОВЕ

Желио бих да продам 75 стрипова „Политикиног забавника“ по цијени од 70 динара за цео комплет. Молим заинтересоване да ми се јаве.

Душко Балтар,
Гимназија „Гаврило Принцип“,
77270 Босанско Грахово

већа, појава је ређа, мада се може понекад видети и у нашим крајевима. Појављује се већ на висини од 60 км, а најчешће око 100 км. Различитог је облика и интензитета. Главни облици поларне светлости су: лукови, зраци, а може бити и попут завеса или трака. Боје је плавобеле, жутозелене, ређе црвене или љубичасте.

Истраживање поларног светла важно је за упознавање високих слојева атмосфере. Појава се објашњава као резултат бомбардовања од стране Сунца електронима, можда и атомима позитивног набоја Земље и њене атмосфере, бомбардовања које побуђује на слабије или јаче зрачење ваздушних честица у високим, разређеним слојевима атмосфере.

ДАЉЕ ОД ПРОМАЈЕ

Обраћам ти се с молбом да ми помогнеш око фикуса. Добила сам један али не улем правилно да га негујем. Чула сам да се листови

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 11001 Сарајево, п. п. 64 и онда ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

